

Utgiftsområde 24 Näringsliv

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker i huvudsak de av regeringen föreslagna anslagen för budgetåret 2003 inom utgiftsområde 24 Näringsliv. Enligt utskottet bör riksdagen – med bifall till förslag i en motion (s, v, mp) – besluta om en överflyttning av medel mellan två av anslagen. De medel om 10 miljoner kronor per år som Vinnova sedan år 2001 har tilldelats för miljöteknikutveckling under anslaget (26:2) Forskning och utveckling bör i stället satsas på miljödriven affärsutveckling under Nuteks anslag (38:2) Näringslivsutveckling m.m. För att ta till vara den kraft som marknaden uppvisar och styra den mot hållbarhet bör regeringen tillse att en samlad strategi tas fram. De medel om 10 miljoner kronor som utskottet föreslår skall tillföras Nuteks anslag bör sålunda användas för en nationell satsning på miljödriven näringslivsutveckling. Övriga här aktuella förslag till riksdagsbeslut som regeringen framlägger under detta utgiftsområde tillstyrks av utskottet.

Vidare föreslår utskottet att riksdagen skall avslå motionsyrkanden om näringspolitikens inriktning. Utskottet redogör för sin syn på näringspolitikens inriktning, vilken ligger i linje med den som redovisas i budgetpropositionen och med vad som har överenskommit i överläggningar mellan regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. I en reservation (m, fp, kd, c) presenteras dessa partiers gemensamma uppfattning i frågan.

Motioner med förslag om andra anslagsbelopp än vad regeringen föreslagit avstyrks av utskottet. Företrädarna i utskottet för Moderata samlingspartiet, Folkpartiet, Kristdemokraterna och Centerpartiet deltar inte i beslutet om anslag. De erinrar i särskilda yttranden om de budgetförslag som framlagts av respektive parti.

Regeringens skrivelse (2002/03:8) med redogörelse för regelförenklingsarbetet behandlas också i betänkandet. Utskottet föreslår därvid att riksdagen genom ett tillkännagivande skall anmoda regeringen att vidta olika åtgärder för att intensifiera regelförenklingsarbetet. Regeringen bör anlägga ett bredare och mer systematiskt angreppssätt än tidigare och presentera ett handlingsprogram under år 2003 som inriktas på de befintliga regelverken och som omfattar åtgärder hos såväl departement som myndigheter. Takten i regelförenklingsarbetet måste öka, och ett instrument för att åstadkomma detta är

att det tas fram ett mått som kan visa hur regelbördan utvecklas. Utskottet anser vidare att det är angeläget att regeringen under år 2003 inger en anmälan till OECD med begäran om granskning av regelförenklingsarbetet i Sverige. Regeringen bör också göra en översyn av regelverket vid företagsstart i syfte att åstadkomma en minskning av handläggningstiden för dessa ärenden. Myndigheterna måste härutöver i större utsträckning kunna fungera som "lots" i sina kontakter med företagen, sägs det.

I en reservation (m, fp, kd, c, mp) föreslås också ett tillkännagivande av riksdagen om regelförenklingsarbetet. Regeringen anmodas att under innevarande mandatperiod göra en genomgång av hela det regelverk som berör företagandet, så att onödiga och krångliga regler kan tas bort. Det bör också sättas upp ett kvantitativt mål för regelförenklingsarbetet, i syfte att redan under innevarande mandatperiod påtagligt minska företagens kostnader för administration av regelverket. Takten i regelförenklingsarbetet måste öka redan under år 2003, och därför skall ett mått som kan visa hur regelbördan utvecklas tas fram. Regeringen skall också under år 2003 inge en anmälan till OECD med begäran om granskning av regelförenklingsarbetet i Sverige. När det gäller regelverket vid företagsstart skall regeringen tillse att det sätts upp en bestämd tid, inom vilken berörda myndigheter måste ha svarat eller handlagt ett ärende. Myndigheterna måste generellt sett i större utsträckning kunna fungera som "lots" i sina kontakter med företagen, sägs det.

Utskottet uppmärksammar slutligen en fråga som rör Patent- och registreringsverket (PRV). Hösten 2001 gjorde riksdagen, på förslag av ett enhälligt utskott, ett tillkännagivande om PRV (bet. 2001/02:NU1). Riksdagen anmodade då regeringen att *skyndsamt* finna en lösning så att kravet på PRV att kungöra i Post- och Inrikes Tidningar vad som införs i aktiebolagsregistret kan slopas. Enligt utskottets mening är detta publiceringskrav ineffektivt och kostnadskrävande. Utskottet konstaterar nu att mycket litet har skett i frågan under det år som gått från det nämnda riksdagsbeslutet och framför kritik mot hur regeringen har handlagt frågan. Ur principiell synpunkt är det viktigt att utskottsinitiativ och tillkännagivanden från riksdagen tas om hand på ett adekvat sätt av regeringen, anför utskottet. Det är också väsentligt att regeringen håller riksdagen informerad om hur hanteringen av en fråga fortlöper. Utskottet anser därför att riksdagen nu bör göra ett förnyat tillkännagivande till regeringen i frågan. Regeringen bör sålunda anmodas att utan ytterligare dröjsmål lägga fram förslag för riksdagen så att erforderliga lagändringar kan träda i kraft senast den 1 januari 2004. Regeringen måste också tillse att finansieringsfrågan av Svenska Akademiens ordbok får en lösning, så att detta inte tillåts utgöra något hinder för ändringen av kungörelsekravet.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Innehållsförteckning.....	3
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	8
Redogörelse för ärendet	11
Ärendet och dess beredning	11
Utskottets överväganden	12
Inledning	12
Målen för och inriktningen av näringspolitiken	13
Propositionen.....	13
Näringspolitik.....	13
Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande	20
Konsumentpolitik	23
Revisionens iakttagelser	25
Motionerna	26
Vissa kompletterande uppgifter.....	32
Utskottets ställningstagande	33
Inledning	33
Målen för och inriktningen av näringspolitiken	33
Bedömning av regeringens resultatredovisning.....	35
Regelförenkling m.m.....	36
Skrivelsen.....	36
Inledning	36
Regeringens prioriteringar.....	36
Mål och mått för regelförenklingsarbetet	37
Praktiska erfarenheter och resultat	38
Regelförenkling ur ett internationellt perspektiv	41
Motionerna	43
Vissa kompletterande uppgifter.....	51
Utskottets ställningstagande	54
Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv	56
Inledning	56
Näringspolitik.....	56
Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader (26:1).....	56
Propositionen.....	56
Motionerna	57
Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling (26:2).....	57
Propositionen.....	57
Motionerna	57
Vissa kompletterande uppgifter.....	57
Verket för näringslivsutveckling: Förvaltningskostnader (38:1).....	58
Propositionen.....	58
Motionerna	58

Vissa kompletterande uppgifter	58
Näringslivsutveckling m.m. (38:2)	58
Propositionen	58
Motionerna	59
Vissa kompletterande uppgifter	61
Institutet för tillväxtpolitiska studier: Förvaltningskostnader (38:3)	62
Propositionen	62
Motionen	62
Turistfrämjande (38:4).....	63
Propositionen	63
Motionerna	63
Vissa kompletterande uppgifter	64
Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersöknings- verksamhet m.m. (38:5).....	65
Propositionen	65
Motionerna	65
Vissa kompletterande uppgifter	66
Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning (38:6)	66
Propositionen	66
Motionen.....	66
Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar m.m. (38:7).....	66
Propositionen	66
Patent- och registreringsverket	67
Propositionen	67
Patentbesvärslagen (38:8)	67
Propositionen	67
Motionen.....	67
Patent- och registreringsverket: Finansiering av viss verksamhet (likvidatorer) (38:9).....	68
Propositionen	68
Upprätthållande av nationell metrologi m.m. (38:10).....	68
Propositionen	68
Motionen.....	68
Elsäkerhetsverket (38:11)	68
Propositionen	68
Motionen.....	69
Bidrag till standardisering och FoU inom experimentell teknik m.m. (38:12)	69
Propositionen	69
Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader (38:13)	70
Propositionen	70
Motionen.....	70

Rymdverksamhet (38:14).....	70
Propositionen.....	70
Motionerna	70
Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien (38:15)	71
Propositionen.....	71
Konkurrensverket (38:16)	71
Propositionen.....	71
Motionerna	71
Vissa kompletterande uppgifter.....	72
Konkurrensforskning (38:17).....	73
Propositionen.....	73
Motionerna	73
Täckande av förluster vid viss garantigivning, m.m. (38:18).....	74
Propositionen.....	74
Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen (38:19).....	74
Propositionen.....	74
Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m. (38:20)	74
Propositionen.....	74
Motionerna	75
Avgifter till vissa internationella organisationer (38:21).....	75
Propositionen.....	75
Revisorsnämnden	76
Propositionen.....	76
Regionalt innovations- och produktutvecklingsstöd.....	76
Motionen	76
Vissa kompletterande uppgifter.....	76
Sanering av statlig mark	77
Motionen	77
Vissa kompletterande uppgifter.....	77
Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande	78
Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighets- verksamhet (39:1).....	78
Propositionen.....	78
Motionen	79
Kommerskollegium (39:2)	79
Propositionen.....	79
Motionerna	79
Exportfrämjande verksamhet (39:3).....	79
Propositionen.....	79
Motionerna	80
AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning (39:4).....	80
Propositionen.....	80

Investeringsfrämjande (39:5).....	81
Propositionen.....	81
Motionen.....	82
Näringslivsutveckling i Östersjöregionen (39:6).....	82
Propositionen.....	82
Motionerna.....	82
Vissa kompletterande uppgifter.....	83
Avgifter till internationella handelsorganisationer (39:7).....	83
Propositionen.....	83
Exportkreditnämnden.....	84
Propositionen.....	84
Konsumentpolitik.....	84
Marknadsdomstolen (40:1).....	84
Propositionen.....	84
Motionen.....	85
Konsumentverket (40:2).....	85
Propositionen.....	85
Motionerna.....	85
Allmänna reklamationsnämnden (40:3).....	86
Propositionen.....	86
Motionen.....	86
Fastighetsmäklarnämnden (40:4).....	86
Propositionen.....	86
Motionen.....	87
Ågärder på konsumentområdet (40:5).....	87
Propositionen.....	87
Motionerna.....	87
Bidrag till miljömärkning av produkter (40:6).....	87
Propositionen.....	87
Motionen.....	88
Vissa kompletterande uppgifter.....	88
Utskottets ställningstagande.....	88
Patent- och registreringsverket.....	92
Bakgrund.....	92
Utskottets ställningstagande.....	93
Reservationer.....	95
1. Målen för och inriktningen av näringspolitiken (m, fp, kd, c).....	95
2. Regelförenkling m.m. (m, fp, kd, c, mp).....	97
Särskilda yttranden.....	100
1. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv (m).....	100
2. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv (fp).....	102
3. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv (kd).....	103
4. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv (c).....	106
Bilagor	
1. Förteckning över behandlade förslag.....	108

2. Regeringens och riksdagspartiernas förslag till anslag för år 2003 inom utgiftsområde 24 Näringsliv	116
3. Utskottets förslag till anslag för år 2003 inom utgiftsområde 24 Näringsliv	119

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Målen för och inriktningen av näringspolitiken

Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Fi231 yrkande 10, 2002/03:Sf226 yrkande 2, 2002/03:N2 yrkande 1, 2002/03:N202, 2002/03:N207 yrkande 7, 2002/03:N215, 2002/03:N227 yrkande 1, 2002/03:N263 yrkande 1 2002/03:N287, 2002/03:N291, 2002/03:N304 yrkande 2, 2002/03:N306 yrkande 1, 2002/03:N392 yrkande 1, 2002/03:N395 yrkande 1, 2 och 19 och 2002/03:A314 yrkande 6.

Reservation 1 (m, fp, kd, c)

2. Bedömning av regeringens resultatredovisning

Riksdagen godkänner vad utskottet anför.

3. Regelförenkling m.m.

Riksdagen lägger regeringens skrivelse 2002/03:8 till handlingarna och tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2002/03:N1 yrkandena 1 och 3–5 och 2002/03:N356 yrkande 1, bifaller delvis motionerna 2002/03:N1 yrkande 2, 2002/03:N2 yrkandena 5 och 6 och 2002/03:N356 yrkande 2 och avslår motionerna 2002/03:Kr264 yrkande 4, 2002/03:N2 yrkandena 2–4, 2002/03:N207 yrkande 4, 2002/03:N211 yrkandena 1–3, 2002/03:N226 yrkande 3, 2002/03:N227 yrkande 5, 2002/03:N250, 2002/03:N251, 2002/03:N263 yrkandena 5 och 6, 2002/03:N266 yrkande 3, 2002/03:N269 yrkande 5, 2002/03:N277, 2002/03:N306 yrkandena 23–27, 2002/03:N343 yrkande 1, 2002/03:N392 yrkande 2, 2002/03:N395 yrkande 7 och 2002/03:N396 yrkandena 26, 28 och 30–32.

Reservation 2 (m, fp, kd, c, mp)

4. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv

a) Riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2003 för ramanslaget 38:14 Rymdverksamhet ingå ekonomiska förpliktelser som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför utgifter på högst 1 400 000 000 kr efter år 2003. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:1 utgiftsområde 24 punkt 1.

b) Riksdagen bemyndigar regeringen att bilda ett av staten helägt aktieföretag för viss exportkreditgivning i syfte att ge svenska exportföretag likartade förutsättningar som andra länders exportföretag har. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:1 utgiftsområde 24 punkt 2.

c) Riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2003 ikläda staten betalningsansvar intill ett belopp av 200 000 000 000 kr för exportkreditgarantier. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:1 utgiftsområde 24 punkt 3.

d) Riksdagen bemyndigar regeringen att för år 2003 ikläda staten betalningsansvar intill ett belopp av 10 000 000 000 kr för investeringsgarantier. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:1 utgiftsområde 24 punkt 4.

e) Riksdagen bemyndigar regeringen att för år 2003 besluta att Exportkreditnämnden får obegränsad upplåtningsrätt i Riksgäldskontoret för skadeutbetalning. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:1 utgiftsområde 24 punkt 5.

f) Riksdagen bemyndigar regeringen att ändra reglerna för de investeringsgarantier som Exportkreditnämnden utfärdar till att omfatta trepartslån, merfinansiering, utfärdande av garantier i utländsk valuta och täckande av kommersiella risker vid trepartslån. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:1 utgiftsområde 24 punkt 6.

g) Riksdagen bemyndigar regeringen att under år 2003 för ramanslaget 26:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling besluta om bidrag som, inklusive tidigare gjorda åtaganden, medför utgifter på högst 1 900 000 000 kronor under åren 2004–2008. Därmed bifaller riksdagen proposition 2002/03:1 utgiftsområde 24 punkt 7.

h) Riksdagen anvisar för budgetåret 2003 anslagen under utgiftsområde 24 Näringsliv enligt utskottets förslag i bilaga 3. Därmed bifaller riksdagen delvis proposition 2002/03:1 utgiftsområde 24 punkt 8 samt bifaller motion 2002/03:Fi230 yrkande 11 och bifaller delvis motion 2002/03:N260.

i) Riksdagen avslår motionerna 2002/03:Fi232 yrkande 20 i denna del, 2002/03:U237 yrkande 17, 2002/03:Kr347, 2002/03:MJ487 yrkande 10, 2002/03:N207 yrkande 5, 2002/03:N216, 2002/03:N221, 2002/03:N226 yrkande 1, 2002/03:N263 yrkande 15, 2002/03:N296, 2002/03:N357 yrkandena 9–14, 2002/03:N360, 2002/03:N391 yrkande 2, 2002/03:N395 yrkande 20 och 2002/03:Bo290 yrkande 4.

5. Patent- och registreringsverket

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad utskottet anför.

Stockholm den 5 december 2002

På näringsutskottets vägnar

Marie Granlund

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Marie Granlund (s), Mikael Odenberg (m)*, Ingegerd Saarinen (mp), Nils-Göran Holmqvist (s), Eva Flyborg (fp)*, Sylvia Lindgren (s), Ann-Marie Fagerström (s), Maria Larsson (kd)*, Lennart Beijer (v), Karl Gustav Abramsson (s), Ola Sundell (m)*, Carina Adolfsson Elgestam (s), Yvonne Ångström (fp)*, Åsa Torstensson (c)*, Anne Ludvigsson (s), Ulla Löfgren (m)* och Lars Johansson (s).

* Har avstått från att delta i beslutet under punkt 4.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas

dels proposition 2002/03:1 (budgetpropositionen) såvitt gäller utgiftsområde 24 Näringsliv,

dels skrivelse 2002/03:8 med redogörelse för regelförenklingsarbetet med särskild inriktning på små företag,

dels 2 motioner med anledning av skrivelsen,

dels 38 motioner från allmänna motionstiden.

Upplysningar och synpunkter i ärendet har inför utskottet lämnats av företrädare för Näringsdepartementet.

Utskottets överväganden

Inledning

Riksdagen har nyligen fattat beslut om ramarna för de olika utgiftsområdena för år 2003 och beslut om en preliminär fördelning av utgifter på utgiftsområden för år 2004 och därvid ställt sig bakom de ramar för utgiftsområde 24 Näringsliv som angivits i budgetpropositionen (prop. 2002/03:1, bet. 2002/03:FiU1). I reservationer (m; fp; kd; c) förordades avvikelser från dessa ramar. Av följande tabell framgår regeringens och de olika partiernas förslag. Ramen för utgiftsområde 24 för år 2003 är ca 3,5 miljarder kronor.

Tabell Utgiftsområde 24 Näringsliv

År	Ram	Avvikelser från ramen (miljoner kronor)			
		m	fp	kd	c
2003	3 543	- 289	- 404	- 353	- 394
2004	3 448	- 99	- 204	- 94	- 200

Efter ett inledande avsnitt om mål och resultat och ett avsnitt om regelförenkling, m.m. redovisas i det följande regeringens förslag avseende de olika verksamheter som ingår i utgiftsområde 24 och motsvarande förslag i aktuella motioner. De förslag som framlagts i motionerna (m; fp; kd; c) har dock som utgångspunkt en annan ram för utgiftsområdet än vad regeringen har föreslagit och vad riksdagen kan väntas ställa sig bakom. Beslut om anslag inom ett utgiftsområde skall, enligt budgetprocessens regler, fattas genom *ett* beslut. De olika anslagen skall alltså fastställas i ett och samma beslut.

Målen för och inriktningen av näringspolitiken

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör avslå motionsyrkanden om näringspolitikens inriktning. Utskottet redogör för sin syn på näringspolitikens inriktning, vilken ligger i linje med den som redovisas i budgetpropositionen och med vad som har överenskommits i överläggningar mellan regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. *Jämför reservation 1 (m, fp, kd, c).*

Propositionen

Näringspolitik

Politikområdet Näringspolitik omfattar följande sex verksamhetsområden: kapitalförsörjning; information, rådgivning och kompetensutveckling; regler, tillstånd och tillsyn; forskning och utveckling; statistik, uppföljning och utvärdering; regional näringspolitik. Det sistnämnda verksamhetsområdet har fr.o.m. år 2002 slagits samman med politikområdet Regionalpolitik inom utgiftsområde 19 Regional utjämning och utveckling och bildat ett nytt politikområde – Regional utvecklingspolitik. Regeringens resultatbedömning i budgetpropositionen avseende verksamheten inom politikområdet Näringspolitik följer de sex nämnda verksamhetsområdena.

Regeringen avser att fr.o.m. år 2003 införa en ny indelning av verksamhetsområden inom politikområdet Näringspolitik. Följande sex verksamhetsområden föreslås: kapitalförsörjning; entreprenörskap, information, rådgivning och kompetensutveckling; enkla och ändamålsenliga regler, tillstånd och tillsyn; väl fungerande marknader; forskning och utveckling; omvärldsanalys, utvärdering och statistik. Redovisningen i budgetpropositionen av regeringens näringspolitik framöver följer denna indelning.

Målet för politikområdet Näringspolitik är att främja en hållbar ekonomisk tillväxt och en ökad sysselsättning genom fler och växande företag. Regeringens ambition är att det under åren 2003–2006 skall startas minst 150 000 nya företag och att minst 380 000 personer skall vara företagare i slutet av perioden (exkl. näringsgrenarna jordbruk, skogsbruk och fiske). Ökat företagande är av stor betydelse för den svenska tillväxten och sysselsättningen. Tyngdpunkten i näringspolitiken är att skapa goda förutsättningar och incitament för att starta företag och för tillväxt och lönsamhet i etablerade företag. Långsiktig tillväxt kräver utvecklingskraft och förnyelse, såväl i näringslivet som i den offentliga sektorn. En effektiv kompetensförsörjning är av stor betydelse för en väl fungerande arbetsmarknad som kan tillgodose efterfrågan av arbetskraft inom både privat och offentlig sektor och ge ökad ekonomisk tillväxt.

Regeringen lägger i sin politik stor vikt vid att utveckla gynnsamma förutsättningar för företagandet, både för att öka nyföretagandet och för att få redan etablerade företag att växa. En stor del av tillväxten förväntas ske inom

tjänstesektorn. Samtidigt är det viktigt att det råder fortsatt hög tillväxt genom ökad förädling och nya innovationer inom andra näringar inklusive traditionell basindustri. Statens roll är att verka för att det finns ett väl fungerande ramverk för företagande. Insatser som särskilt kommer att prioriteras inom näringspolitiken rör entreprenörskapsfrågor, skatter, kapitalförsörjning, väl fungerande marknader, enkla/ändamålsenliga regler och utveckling av en innovationsstrategi. Näringspolitiken skall bidra till uppfyllandet av den regionala utvecklingspolitikens mål. Kunskapsutveckling och innovativ verksamhet i kombination med entreprenörskap är av avgörande betydelse i ansträngningarna att säkra Sveriges framtida konkurrenskraft. Staten har en viktig roll när det gäller att uppmuntra och befrämja sådan verksamhet. Regeringen har tagit initiativ till en process med näringsliv, arbetsmarknadens parter och universitet/högskola för att diskutera och formulera en offensiv innovationsstrategi, med huvudsakligt syfte att ny kunskap från universitet och högskolor, näringsliv samt offentlig sektor i högre utsträckning omsätts i nyföretagande och hållbar tillväxt och därigenom social välfärd. Regeringens ambition är att andelen kunskapsintensiva företag och företag som är baserade på immaterialrättsliga tillgångar, främst patent, ökar under perioden 2003–2006.

I propositionen redovisas – under rubriken Resultatbedömning – analyser och slutsatser för de sex aktuella verksamhetsområdena inom politikområdet Näringspolitik. När det gäller *kapitalförsörjning* sägs att Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS), på uppdrag av regeringen, år 2001 har utvärderat tillväxteffekterna av och den samhällsekonomiska lönsamheten hos finansieringsverksamheten hos Almi Företagspartner AB (Almi). Utvärderingen, som genomfördes av Handelns utredningsinstitut och gällde perioden 1996–2000, visade bl.a. att etablerade företag som sedan ett par år har en fungerande verksamhet när de får ett Almi-lån inte har en bättre utveckling än kontrollgruppen under perioden efter insatsåret. Däremot hade nystartade företag eller företag som startats något år före insatsåret en bättre utveckling än motsvarande kontrollgruppsföretag. Utvärderarna konstaterar således att Almis insatser ger vissa positiva direkta effekter på sysselsättning och omsättning i nystartade företag. Enligt årliga uppföljningar som Almi genomför tillsammans med Statistiska centralbyrån (SCB) har Almis kundföretag ökat sin omsättning med drygt 71 % och antalet anställda med 66 % under perioden 1996–1999. Motsvarande värden för kontrollgruppen var 26 % respektive 15 %. Överlevnadsgraden hos Almis kundföretag som startade år 1996 var tre år senare 75 %, medan andelen hos kontrollgruppen var 71 %. Almis och ITPS:s undersökningar visar delvis olika resultat, vilket bl.a. kan bero på att olika starttidpunkter för mätningarna tillämpats.

Statens långivning till företag skall komplettera marknadens utbud av lån och riskkapital, sägs det vidare i propositionen. Ett särskilt viktigt område är Almis samarbete med Stiftelsen Innovationscentrum (SIC) och Stiftelsen Industrifonden rörande företag i tidiga utvecklingsfaser. Verket för näringslivsutveckling (Nutek) har via sin såddfinansiering fångat upp tidiga utveckl-

ingsprojekt och bidragit till förädlingen av dessa fram till att andra finansiärer kunnat ta vid. En utvärdering av SCB i mars 2002 visade att omsättningen för företag som erhöll såddfinansiering år 1996 ökade fram till år 2000 med ca 175 % och att antalet anställda ökade med knappt 150 %. Företagens överlevnadsgrad var 90 % efter fem år. Då såddfinansiering oftast går till projekt i mycket tidig utvecklingsfas tar det några år innan försäljning av produkten kan komma till stånd – en omständighet som gör att omsättningsutvecklingen inte bör jämföras med utvecklingen i redan befintliga företag eller nyetabletrade företag. Generellt sett har utvecklingen av omsättning och antal anställda varit god hos de företag som erhållit såddfinansiering år 1995 och framåt.

För delområdet *information, rådgivning och kompetensutveckling* anser regeringen beträffande området företagsutvecklingsinsatser att staten bör tillhandahålla affärsrådgivande insatser endast om motsvarande insatser inte finns på den privata marknaden. Avseende djupgående rådgivning, som syftar till affärsutveckling, kompetens- och organisationsutveckling etc., bedömer regeringen att det redan finns en i huvudsak fungerande marknad och att staten därför i minskad omfattning behöver tillhandahålla eller finansiera denna typ av tjänster. De regionala skillnaderna är dock avsevärda och utbudet inom vissa affärsutvecklingsområden kan vara begränsade. Huvudinriktningen skall vara att insatserna inom detta område skall vara ett komplement till den privata marknaden och endast göras när särskilda skäl föreligger. Sådana skäl kan vara brist på jämställdhet och problem för entreprenörer med invandrarbakgrund att erhålla relevant rådgivning. Det finns för närvarande en mängd organisationer som tillhandahåller information och rådgivning till företag. För den enskilde företagaren kan det vara komplicerat att finna rätt rådgivare. Almi och Nutek har en viktig roll att lotsa företagen till rätt organisation och komplettera utbudet av rådgivningsinsatser. Det är dock viktigt att förbättra samordningen av de insatser som riktar sig till företagarna. Utredningen om insatser för tillväxt och företagsutveckling på regional nivå har nyligen lagt fram förslag om den framtida strukturen på regional nivå i betänkande Företagsutveckling på regional nivå (SOU 2002:101).

När det gäller turistnäringen noteras att denna är en utpräglad småföretagsbransch med stor betydelse för sysselsättningen i många regioner. Verksamheten hos Sveriges Rese- och Turistråd AB och i Turistdelegationen kännetecknas av att effekterna av insatserna uppnås först på längre sikt. Utvecklingen av turismen påverkas inte bara av de statliga insatserna på området utan också av bl.a. väderlek, prisnivå och olika idrotts- och kultursatsningar. Turistdelegationen har genom sitt arbete med det förslag till åtgärder och nationell strategi för den svenska turistnäringen som den s.k. Framtidsgruppen presenterat bidragit till att öka den samverkan som är nödvändig för turismens utveckling. I fråga om geologisk undersökningsverksamhet sägs att behovsidentifierad och kvalitetssäkrad geologisk information är nödvändig för att tillgodose samhällets behov inom områdena miljö och hälsa, fysisk planering, hushållning och försörjning med naturresurser, jord- och skogsbruk samt totalförsvär. Många små och medelstora företag inom konsult- och ent-

reprentadverksamhet och prospektering använder basinformation hos Sveriges geologiska undersökning (SGU) för vidare bearbetning och tillämpning. SGU arbetar med en långtidsplan för kartering t.o.m. år 2008. SGU har uppfyllt de återrapporteringskrav som ställts i regleringsbrevet, och regeringens bedömning är att SGU i allt väsentligt uppfyllt sitt åtagande för år 2001. När det gäller teknisk informationsförsörjning säger regeringen att internationaliseringen och utvecklingen av informationssamhället innebär att behoven av terminologiskt arbete kan förväntas öka i framtiden. Utbudet av nätbaserade tjänster ökar och förändras i snabb takt. Även antalet människor som i sin yrkesverksamhet är beroende av tillgång till kvalificerad information ökar. AB Terminologicentrum (TNC) kommer att spela en viktig roll, framför allt när det gäller utvecklingen av och tillgången till fackspråk. Det höga antalet deltagare i kurser och konferenser anordnade av Svensk förening för informationsspecialister (TLS) och goda utvärderingsresultat tyder på att verksamheten fungerar väl och är efterfrågad. Det statliga stödet till TLS bidrar till att förstärka kompetensen hos en yrkeskår med avgörande betydelse för kvalificerad hantering av information inom näringsliv, universitet, högskolor, statliga myndigheter samt kommuner och landsting.

För delområdet *regler, tillstånd och tillsyn* sägs i propositionen beträffande förenkling av regelverk att arbetet med att förenkla regler ur ett småföretagsperspektiv kommer att fortsätta utvecklas. Regeringen har givit ITPS i uppdrag att, tillsammans med näringslivet, utveckla en modell för att mäta den administrativa bördan från regelverk. Ambitionen är att en första mätning skall göras år 2003. Vad gäller granskning av nya regler inom Regeringskansliet behöver samrådet med små företag ytterligare förbättras. På myndighetsnivå ser Verksförordningsutredningen (dir. 2001:117) över kopplingen mellan verksförordningen (1995:1322) och SimpLexförordningen (1998:1820). EG-kommissionen presenterade i juni 2002 ett förslag till handlingsplan för regelförenkling, i vilken ingår bl.a. införandet av konsekvensanalyser som ett obligatorium när kommissionen framlägger förslag om direktiv och förordningar samt ett förbättrat samråd med näringslivet innan förslag lämnas av kommissionen. Regeringen avser att noga följa utvecklingen, särskilt vad gäller uppmaningen från Europeiska rådet i Sevilla i juni 2002 om en överenskommelse om samarbete mellan rådet, Europaparlamentet och kommissionen i syfte att förbättra kvaliteten på gemenskapslagstiftningen och det sätt på vilket den införlivas i nationell lagstiftning. Regeringen avser att fortsätta driva på utvecklingen mot enklare och mer ändamålsenliga regler på EU-nivå.

När det gäller konkurrensområdet redovisas i propositionen att Konkurrensverket för nionde året i rad har genomfört mätningar bland externa intressenter. Enligt mätningarna är inställningen till konkurrens överlag mycket positiv, förtroendet för Konkurrensverket har ökat och andelen som anser att Konkurrensverket aktivt motverkar skadliga konkurrensbegränsningar har ökat kraftigt. Av mätningarna framgår också att verkets arbete anses avhålla företag från att ingå karteller och att kännedomen om konkurrenslagen (1993:20) är nästan fullständig. Verkets resultat när det gäller att förhindra

missbruk av dominerande ställning, konkurrensbegränsande samarbeten och förvärv som skulle ha lett till att konkurrensen på marknaden försämrats uppnås dels genom de beslut som verket fattar, dels genom den vägledning som ges i samband med verkets utredningar och kontakter med företag. Cirka 50 % av resurserna för lagtillämpning läggs på egna initiativ, vilket mer än väl uppfyller regeringens uppsatta mål. Detta framgår av att verket under året bedrivit utredningar och domstolsprocesser rörande flera fall av allvarigare brott mot konkurrensreglerna, vilket regeringen ser mycket positivt på. Konkurrensverket har föreslagit att en ännu större andel av resurserna skall läggas på egna initiativ, vilket är i överensstämmelse med regeringens politik för att i ökad omfattning motverka de särskilt skadliga konkurrensbegränsningarna, såsom kartellsamarbeten. Inom EU pågår för närvarande ett omfattande arbete med att reformera tillämpningen av konkurrensreglerna, vilket kommer att innebära att fler ärenden skall handläggas av nationella konkurrensmyndigheter. Vidare pågår en översyn av koncentrationsförordningen som kan innebära att företagsförvärv som berör den svenska marknaden kommer att hänskjutas till verket. Frågan rörande en eventuell sammanslagning av Konsumentverket och Konkurrensverket, som aktualiserades i regeringsförklaringen år 2001, har analyserats inom Regeringskansliet. Slutsatsen är att synergier för närvarande inte är så stora att de motiverar en sammanslagning. Däremot bör det samarbete som redan existerar mellan myndigheterna i frågor där detta gynnar konsumentintresset förtydligas. Konkurrensverkets arbete har hittills varit effektivt och verket har uppfyllt de krav som regeringen ställt. Konkurrensverket bör även fortsättningsvis lägga särskild tyngd på kartellbekämpning i sitt konkurrensfrämjande arbete, med hänvisning till att karteller är skadliga för samhällsekonomin och i synnerhet för konsumenterna.

I fråga om patenträttsliga frågor säger regeringen att måluppfyllelsen vid Patent- och registreringsverkets (PRV) bolagsavdelning är tillfredsställande när det gäller nyregistreringar och ändringar. Problem kvarstår dock när det gäller handläggningstid för registrering av varumärken vid varumärkesavdelningen i Söderhamn. Inte heller handläggningstiderna för mönster når de uppsatta målen i regleringsbrevet. Måluppfyllelsen för patentmål och övriga mål, dvs. mål om varumärken, mönster, släktnamn och utgivningsbevis, vid Patentbesvärslagen är tillfredsställande. Remissmöte om utredningsförslaget om en ny organisation för PRV (SOU 2002:57) hölls i september 2002, och ärendet bereds nu vidare inom Regeringskansliet. Utredningen om Patentbesvärslagens verksamhet avlämnade sitt betänkande Patentprocessen m.m. (SOU 2001:33) i mars 2001. Remissutfallet är mycket splittrat, och beredning pågår i Regeringskansliet. Ett arbete pågår för närvarande inom Näringsdepartementet för att utveckla en samlad strategi för innovationspolitiken. Syftet är att lyfta fram innovationsfrågorna i näringspolitiken och utveckla samspelet mellan områden som entreprenörskap, kapitalförsörjning, immaterialrätt, design, kompetensutveckling, organisation, tekniköverföring, regionala initiativ m.m. Centrala frågor är bl.a. statens roll när det gäller immaterialrättens

(patentens) betydelse för kommersialisering av idéer och Sveriges framtida konkurrenskraft.

När det gäller SGU noterar regeringen att det ännu är för tidigt att analysera det miljömålsarbete som myndigheten bedriver. SGU har organiserat miljömålsarbetet verksövergripande, vilket bedöms ge en effektiv verksamhet. Oljelagringsanläggningarnas avveckling går enligt plan, och kostnaderna ser ut att bli lägre än vad som ursprungligen beräknats. SGU:s uppdrag att hålla tre anläggningar i malpåse har modifierats till två anläggningar, varav en har avyttrats. Finansiering av merkostnader för förvaltningen av dessa anläggningar sker inom utgiftsområde 6 Totalförsvaret och den civila ekonomiska planeringsramen. Miljösäkring av det statliga gruvfältet i Adak har nu avslutats. Kontrollprogram för verksamheten kommer dock att löpa avsevärd tid framåt. Handläggningstiderna hos Bergsstaten är föredömligt korta, och regeringen anser att verksamheten fungerar bra.

Verksamheten med elsäkerhet bör under det kommande budgetåret bedrivas enligt den allmänna inriktning som gäller för elsäkerhetsarbetet för budgetåret 2002, anför regeringen. Utvecklingen vad gäller elolycksfall och elbränder bör noga följas för att bl.a. möjliggöra analyser av de statliga insatserna och elsäkerhetsnivåns utveckling.

Beträffande tillsynen av revisorer säger regeringen att det är svårt att exakt mäta och bedöma hur Revisorsnämndens verksamhet har bidragit till att uppnå de övergripande målen. Regeringens bedömning är dock att nämndens verksamhet, framför allt tillsynsverksamheten och de disciplinära åtgärder som vidtas mot revisorer och revisionsbolag, på ett bra sätt har bidragit till att uppnå målen. Verksamhetsmålen i regleringsbrevet för år 2001 har i allt väsentligt uppnåtts.

För delområdet *forskning och utveckling* sägs beträffande rymdverksamheten att den är långsiktig till sin karaktär och att effekterna av gjorda satsningar måste bedömas i ett längre perspektiv. Regeringen bedömer att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt. Beträffande konkurrensforskning säger regeringen att forskningsprojekten bidrar till en ökad förståelse för de komplexa konkurrensfrågorna. Konkurrensverket lägger också ut begränsade forskningsuppdrag rörande frågeställningar där verket har behov av att tillgodogöra sig existerande forskning eller att undersöka en avgränsad fråga. När det gäller geovetenskaplig forskning sägs att SGU:s forsknings- och utvecklingsverksamhet är viktig för utveckling av metoder och för teknikspridning. Det geovetenskapliga forskningsanslaget skall fokusera på för samhället viktiga geologiska problem och komplettera SGU:s egen forskning. Verksamheten bidrar till att utveckla SGU:s samarbete med universitet och högskolor, och prioriteringen av yngre forskare bidrar till kompetensutveckling. I fråga om upprätthållande av nationell metrologi noteras att detta system har stärkts genom bättre samordning, uppgradering av utrustning och ökade FoU-insatser. Metrologisk verksamhet är långsiktig och kräver långsiktiga investeringar och FoU. Mätteknik är ett område som är generellt och har tillämpningar inom breda sektorer. Spridning av mätteknisk kunskap sker oftast i

samband med kalibreringsuppdrag. Inom givna ramar bör Sveriges deltagande i internationellt FoU-samarbete öka, liksom kunskapsspridningen till små och medelstora företag om mätteknikens betydelse. Metrologirådet skall vara rådgivande för alla projekt inom metrologisk FoU, vilket även inkluderar mätteknisk FoU. Regeringen anser att det behövs en tydligare styrning av forskningsområdet experimentell teknik. För att uppnå en ökad samordning av statens resurser ges Verket för innovationssystem (Vinnova) i uppdrag att fördela befintliga medel avsatta för forskning och utveckling inom experimentell teknik. Regeringen bedömer att detta kommer att leda till ett effektivare resursutnyttjande. Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut (SP) bör vidare, inom givna ramar, stärka sin omvärldsorientering och fördjupa samarbetet med bl.a. fler institut och högre lärosäten. Regeringens bedömning beträffande standardisering är att denna i huvudsak lyckats uppfylla det övergripande målet för standardiseringsarbetet. Riktlinjebeslutet för år 2002 innehåller en nyordning för statens stöd till bl.a. konsumentorganisationers medverkan i standardiseringsarbetet. Hittills vunna erfarenheter tyder på att dessa organisationers medverkan underlättats. Regeringen avser att närmare behandla de små och medelstora företagens möjligheter att dels medverka i standardiseringsarbetet, dels tillgodogöra sig resultatet av arbetet.

Beträffande delområdet *statistik, uppföljning och utvärdering* sägs att Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) under sitt första verksamhetsår har slutfört verksamhet som inleddes inom ramen för andra myndigheter före år 2001. ITPS har också genomfört eller påbörjat uppdrag och projekt av betydelse för tillväxtpolitiken inom omvärldsanalys, utvärdering och statistik. Regeringen bedömer att myndigheten på ett tillfredsställande sätt har uppfyllt de mål som satts upp för verksamheten.

Avslutningsvis sägs beträffande delområdet *regional näringspolitik* att det finns ett starkt stöd för arbetsformen med regionala tillväxtavtal bland såväl företrädare från det offentliga som det privata. Arbetet med tillväxtavtalen har medfört en ökad samordning av befintliga regionala resurser som främjar en hållbar tillväxt och sysselsättning och en ökad insikt om olika aktörers verksamhet och uppdrag. Därmed ökar möjligheterna för gemensamma överenskommelser och prioriteringar av regionala utvecklingsmedel. Den regionala mobiliseringen har även medfört ökade kontakter i tillväxtorienterade nätverk. Universitet och högskolor, kommuner, landsting och nationella myndigheter har i ökad utsträckning involverats i utvecklingsfrågor. Tillväxtavtalen har medverkat till en ökad systemsyn i frågor som berör regionernas konkurrensförmåga, vilket avspeglas i det ökade intresset för att arbeta med utveckling av innovationssystem och kluster. Den nationella uppföljningen av tillväxtavtalen begränsas hittills till själva arbetsformen och offentliga aktörers uppfattning om denna. Regionernas egna uppföljnings- och utvärderingsarbeten utgör ett betydelsefullt underlag för att få en hög kvalitet i kommande nationella utvärderingar. Att utveckla tillväxtarbetet mot en mer hållbar inriktning är ett långsiktigt arbete. Hittills har insatser för miljö- och jämställdhetsperspektiven gjorts separat. Den nationella uppföljningen (Ds 2002:34)

visar på behovet av att ta steget till ett helhetsperspektiv och att utarbeta en tvärspektoriell metodik för hållbar utveckling. Regeringen bedömer att processen med tillväxtavtalen har medfört många positiva effekter. Det finns ett stort intresse hos många intressenter att mobilisera gemensamma krafter för den egna regionens utveckling. Uppslutningen kring tillväxtfrågorna och viljan att förstärka förutsättningarna för näringslivet utifrån ett helhetsperspektiv är stor. De regionala tillväxtavtalen och kommande regionala tillväxtprogram är en viktig hörnsten i en samlad nationell tillväxtpolitik

Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande

Politikområdet Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande består av följande fyra delområden: inre marknaden; handelspolitik; handels- och investeringsfrämjande; näringslivsutveckling i Östersjöregionen.

Målet för politikområdet är en effektiv inre marknad och en öppen handelspolitik i EU, ett förstärkt multilateralt handelssystem inom Världshandelsorganisationen WTO, ökad svensk export och ökade utländska direktinvesteringar i Sverige. Politikområdets verksamhet syftar till att skapa tillväxt och utveckling i Sverige genom att främja öppen handel och avveckla handelshinder i samklang med målet om en hållbar ekonomisk, ekologisk och social utveckling. Det sker genom att öka rörligheten på EU:s inre marknad, genom öppnare och rättvisare villkor för handel och investeringar i WTO och OECD samt genom att främja export, import och utländska investeringar i Sverige, liksom genom att främja ekonomisk och miljömässigt hållbar utveckling i Östersjöregionen. Det sker också genom att stärka profileringen av Sverige i utlandet till stöd för svensk export och för att öka de utländska investeringarna i Sverige.

Sverige är en del i den internationella ekonomin och är för sitt välstånd och sin framtida utveckling beroende av ett omfattande ekonomiskt utbyte med omvärlden, sägs det i propositionen. Sveriges export motsvarar omkring 40 % av landets samlade produktion. Utrikesdepartementet är en av aktörerna inom regeringens samlade näringspolitik. Verksamheten inom politikområdet bidrar aktivt till att uppfylla regeringens tillväxt- och sysselsättningsmål, såväl genom arbetet med att utveckla EU:s inre marknad och det allmänna handelspolitiska arbetet som genom direkta främjandeåtgärder, främst i form av export- och investeringsfrämjande. Sverige är en betydande handelsnation, även i ett globalt perspektiv och har en ledande position inom många branscher, såväl nya som etablerade. Väl fungerande marknader och ett väl fungerande regelverk för världshandeln är av avgörande betydelse för den svenska ekonomin. Inte minst viktigt för Sverige är att EU:s inre marknad och det multilaterala handelsregelverket i WTO fungerar väl, att Sverige är attraktivt för utländska investeringar och att den ekonomiska utvecklingen i närområdet är gynnsam. Arbetet med att utveckla EU:s gemensamma handelspolitik mot omvärlden är centralt i strävan mot en samstämmig politik där t.ex. handels-, jordbruks- och utvecklingspolitik samverkar till gagn för en ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar utveckling. Den svenska utrikesförvalt-

ningens uppgift är att skapa bästa möjliga förutsättningar för regeringen att genomföra sin politik inom Utrikesdepartementets ansvarsområde. Det inkluderar uppdraget att aktivt främja svenska intressen i utlandet, inom alla samhällssektorer, med särskild inriktning på handel med varor och tjänster, utländska direktinvesteringar och Sverigeprofilering till stöd för export- och investeringsfrämjande. Utrikesdepartementet har i uppdrag att prioritera arbetet med att främja svenska ekonomiska intressen i utlandet. Näringslivsfrämjandet har under senare år givits ökad vikt. Utrikesdepartementets organisation har förstärkts och arbetsformerna är under utveckling. Syftet är att utrikesförvaltningens globala nätverk skall vara till nytta för svenskt näringsliv och svenska ekonomiska intressen utomlands.

Regeringen redovisar i propositionen, under rubriken Resultatbedömning, analyser och slutsatser för de olika delområdena. När det gäller den inre marknaden och handelspolitiken sägs att Sverige under år 2001 och första halvåret 2002 har bidragit till utvecklingen av en bättre fungerande inre marknad inom EU och verkat för fortsatta handelsliberaliseringar såväl regionalt som multilateralt. Genom sina handelspolitiska utredningar och verksamheter på inre marknadsområdet har Kommerskollegium bidragit till att svenska intressen har tagits till vara i det internationella och europeiska arbetet. Regeringen anser således att kollegiet har uppfyllt sitt uppdrag att verka för en väl fungerande inre marknad och ett öppet och starkt multilateralt handelssystem och fortsatt liberalisering av handeln. Den inre marknads funktion beror till stor del på hur frågor om fri varurörlighet hanteras, däribland bedömning av överensstämmelse med ställda säkerhetskrav. Det svenska systemet som administreras av Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC) har rönt internationell respekt. Regeringen anser att SWEDAC också gör viktiga analysinsatser för att bistå kandidatländerna med regeltekniska förutsättningar att ingå i EU:s inre marknad. Regeringen gör vidare bedömningen att SWEDAC:s verksamhet även bidragit till en förbättrad marknadskontroll.

Beträffande handels- och investeringsfrämjande säger regeringen att utvecklingen för den svenska exporten under år 2001 innebär en utmaning för exportfrämjandet och ställer krav på långsiktighet och uthållighet. Regeringen anser att Exportrådet under år 2001 genomfört åtgärder för att främja svensk export på ett mycket positivt sätt. Genom Exportrådets verksamhet har små och medelstora företag fått tillgång till kvalificerad exportinformation, kompetensutveckling och rådgivning av stor betydelse för företagens exportansträngningar. Programmen Marknadsplats Europa och Informationsteknik, som genomförts med statlig finansiering under åren 1999–2001, liksom det särskilda uppdraget Marknadsplats Östersjön är exempel på framgångsrika exportsatsningar. Det kan också konstateras att förhållandevis många företag snabbt kommit i gång med affärer liksom att värdefulla order tecknats i anslutning till specifika exportfrämjande aktiviteter. Under år 2000 var det statliga exportfrämjandet genom Sveriges exportråd föremål för särskild utredning. I betänkandet *Expert på export* (SOU 2000:109), som avlämnades i

november 2000, konstaterades att exportfrämjandet är viktigt för att ta tillvara potentialen i ekonomin och att det finns samhällsekonomiska skäl för staten att engagera sig på detta område. Utredningen ansåg att Exportrådets inriktning och arbetsmetoder i huvudsak var bra, men att det var önskvärt med vissa förändringar, t.ex. bättre styrning av det statliga uppdraget till Exportrådet samt ett närmare samarbete mellan Utrikesdepartementet och Exportrådet. Utredningen föreslog vidare att Exportrådet borde omvandlas till ett aktiebolag. Efter remissbehandling har huvuddelen av förslagen genomförts, liksom vissa andra förändringar. Samarbetet mellan Exportrådet och utrikesförvaltningen har exempelvis förstärkts och vidare har styrningen och avrapporteringen av det statliga uppdraget förbättrats. Vad gäller förslaget att omvandla Exportrådet till aktiebolag har de båda huvudmännen, staten och Sveriges Allmänna Exportförening, enats om att en förändring för närvarande inte är aktuell.

Satsningarna på projektexportfrämjande genom Regeringskansliets projektexportsektariat är främst insatser av strategiskt värde, där de konkreta resultaten ofta märks först på längre sikt, sägs det i propositionen. Svenska företags andelar av projekten inom flera multilaterala organ, bl.a. FN och EU, har dock ökat. Verksamheten med statsstödda exportkrediter har år 2001 och första halvåret 2002 utgjort ett viktigt bidrag för att stärka svensk industris internationella konkurrenskraft. Regeringen anser att det är viktigt att svenska företag har tillgång till statsstödda exportkrediter för att uppnå konkurrensneutralitet med utländska företag. Regeringen har sett över hur det svenska systemet med statsstödda exportkrediter kan utformas för att bli mer konkurrenskraftigt och har lämnat en proposition (2001/02:131, bet. 2001/02:NU15) i detta syfte. Exportkreditgivningen kommer härigenom att ytterligare öka svensk exportindustris konkurrenskraft. För att tillförsäkra svenska exportföretag likartade förutsättningar som andra länders exportföretag föreslår regeringen i budgetpropositionen att ett helstatligt bolag för viss exportkreditgivning skall bildas. Exportkreditnämnden (EKN) har med sin garantigivning medverkat till att svenska exportföretag kan erbjuda med konkurrentländerna likvärdiga villkor i konkurrensen om exportkontrakt. Regeringen anser att EKN på ett framgångsrikt sätt har förenat målet om garantigivning för svensk exportindustri på gynnsamma villkor med målet att verksamheten skall vara självbärande på sikt. Insatserna med att komma till rätta med problem med riskkoncentrationen i garantiportföljen har fungerat väl.

Främjandet av utländska direktinvesteringar i Sverige är av stor betydelse för tillväxt och sysselsättning och Invest in Sweden Agency (ISA) fyller här en central funktion på ett mycket förtjänstfullt sätt, sägs det. Regeringen bedömer att inte minst den aktiva bearbetningen av medier och det intresse som detta skapar för Sverige har positiva effekter även utanför investeringsfrämjandet. Regeringen ser det som angeläget att ISA också fortsättningsvis aktivt samverkar med nationella, regionala och lokala aktörer för att utveckla investeringsfrämjandet, bl.a. genom projektverksamhet, utbildningsverksamhet och samarbetsavtal. En utvärdering av ISA:s verksamhet genomfördes år

2001 i betänkandet Statens roll för att främja viktiga utländska investeringar i Sverige (SOU 2001:109). Utredningen bedömde att verksamheten har haft positiva samhällsekonomiska konsekvenser och att ISA:s verksamhet på det hela taget fungerade väl, men att vissa förändringar var önskvärda, t.ex. ett ökat samarbete mellan ISA och Näringsdepartementets myndigheter liksom mellan ISA och utrikesförvaltningen. Utredningens överväganden och slutsatser har i allt väsentligt fått stöd i remissbehandlingen. Flertalet av utredningens förslag är genomförda eller genomförs successivt i samråd med ISA och andra berörda aktörer. Erfarenheterna från fokuserade satsningar för att främja svenska högteknologiska områden och nya branscher internationellt är mycket goda. Aktiviteterna har bidragit till att förstärka bilden av Sverige som ledande högteknologiskt land och har tjänat som plattform för affärsinriktade satsningar som givit nya kontaktnät för svenska företag och regioner. Samordningen har stärkts när det gäller den internationella marknadsföringen av särskilda branscher, t.ex. IT och bioteknik.

I fråga om näringslivsutveckling i Östersjöregionen konstateras att Östersjöregionen är en av världens snabbast växande regioner. Sverige och svenskt företagande har en nyckelroll i denna dynamiska process. Regeringen ser Östersjömiljard 2 som ett viktigt instrument för att förstärka svenska företags position i Östersjöregionen och för att förbättra förutsättningarna för svenska företags deltagande i utvecklingen av regionens näringsliv. Erfarenheterna av hittills beslutade insatser för näringslivsutvecklingen i Östersjöregionen har varit goda. Anslaget avrapporteras årligen till riksdagen. Det kommer att utvärderas i sin helhet i anslutning till att samtliga insatser är genomförda.

Konsumentpolitik

Till konsumentområdet hör myndigheterna Marknadsdomstolen, Konsumentverket/Konsumentombudsmannen (inklusive Konsument Europa), Allmänna reklamationsnämnden, Fastighetsmäklarnämnden och Resegarantinämnden. Till konsumentområdet hör även frågor som rör stöd till konsumentorganisationer och konsumentforskning samt bidrag till miljömärkning av produkter. Konsumentpolitiken består därutöver av en rad insatser inom andra politikområden.

De övergripande målen för konsumentpolitiken är enligt riksdagens beslut hösten 2001 (prop. 2000/01:135, bet. 2001/02:LU2) följande:

- Konsumenternas ställning och inflytande på marknaden skall stärkas, *inflytandemålet*.
- Hushållen skall ha goda möjligheter att utnyttja sina ekonomiska och andra resurser effektivt, *hushållningsmålet*.
- Konsumenternas hälsa och säkerhet skall skyddas, *säkerhetsmålet*.
- Sådana konsumtions- och produktionsmönster skall utvecklas som minskar påfrestningarna på miljön och bidrar till en långsiktigt hållbar utveckling, *miljömålet*.
- Konsumenterna skall ha tillgång till god vägledning, information och utbildning, *kunskapsmålet*.

Målen skall vara styrande för såväl det nationella konsumentpolitiska arbetet som Sveriges arbete i EU och andra internationella forum. De mål för konsumentpolitiken som resultatbedömningen bygger på fastställdes av riksdagen år 1995 (prop. 1994/95:140, bet. 1994/95:LU32). Dessa mål som även utgjorde politikområdets fyra verksamhetsområden, är följande:

- Att ge hushållen goda möjligheter att utnyttja sina ekonomiska och andra resurser effektivt, *hushållningsmålet*.
- Att ge konsumenterna en stark ställning på marknaden, *marknadsmålet*.
- Att skydda konsumenternas hälsa och säkerhet, *säkerhetsmålet*.
- Att medverka till att sådana produktions- och konsumtionsmönster utvecklas som minskar påfrestningarna på miljön och bidrar till en långsiktigt hållbar utveckling, *miljömålet*.

Konsumentpolitiken, vars övergripande inriktning är att konsumenterna skall vara starka och välinformerade, är en viktig förutsättning för en fungerande marknadsekonomi, sägs det i propositionen. Marknadsmekanismerna utgör ett signalsystem för producenter och konsumenter samt gör det möjligt för nya företag att växa fram som svar på konsumenternas efterfrågan. Statens uppgift är att skapa stabila spelregler och att tillhandahålla de marknadsberoende organ som behövs för att upprätthålla marknadsekonomien. Konsumentpolitiken är också en del av välfärdspolitiken och skall stödja enskilda människor i deras egenskap av konsumenter för att ge dem ett större inflytande och för att få dem att känna sig trygga på marknaden. Samtidigt spelar konsumenterna en viktig roll i miljöpolitiken. Välinformerade konsumenter kan bidra till en förbättrad miljö och hållbar utveckling genom eget agerande vid inköp och användning av produkter och tjänster. Den svenska konsumentpolitiken är en del av den europeiska konsumentpolitiken. Godkännandet av Amsterdamfördraget innebar en förstärkning av grunden för konsumentpolitiken inom EU. Konsumentfrågorna är prioriterade i Sveriges EU-arbete. I mars 2002 avlämnade regeringen en skrivelse om mål och inriktning för det svenska arbetet med konsumentfrågor i EU (skr. 2001/02:148). Skrivelsen rör regeringens arbete under de kommande fem åren och behandlar övergripande frågor om bl.a. harmonisering av konsumentskyddet, marknadskontroll och konsumentinflytande. Riksdagen har inte haft några invändningar mot regeringens skrivelse (bet. 2001/02:LU28).

Regeringen redovisar i propositionen, under rubriken Resultatbedömning, analys och slutsatser för politikområdet Konsumentpolitik. Konsumentområdet fortsätter att utgöra ett viktigt politikområde som berör alla medborgare, sägs det. Genom den tidigare nämnda handlingsplanen för konsumentpolitiken 2001–2005, som riksdagen hösten 2001 fattade beslut om, har konsumentfrågorna fått en starkare roll i regeringens arbete. Handlingsplanen har bl.a. inneburit att ett vidare grepp tas om konsumentfrågorna, som nu även uttalat omfattar frågor som rör finansiella tjänster, boende, nyligen konkurrensutsatta marknader, m.m. Handlingsplanen har tillsammans med budgetpropositionen för år 2002 inneburit att nya satsningar gjorts på området. Bland annat har de konsumentpolitiska myndigheternas anslag nivåhöjts, och

en satsning på konsumentvägledning genomförts. Många aktiviteter har genomförts, främst via Konsumentverket (KOV), som är den centrala myndigheten inom politikområdet. KOV har kommit långt i utvecklandet av sin webbplats, som för närvarande innehåller information inom ramen för alla de fem konsumentpolitiska målen och utgör en god informationskälla. Det omvittnar den höga rankingen på tidningen Internetworlds lista och nomineringen till Guldlänken 2002. Webbplatsens tillgänglighet har dessutom ökat, genom att delar av informationen finns på 14 olika språk. KOV:s och Konsumentombudsmannens tillsynsarbete bedöms också som värdefullt. Arbetet med marknadskontroller har utökats något och tillsammans med standardiseringsarbetet utgör det en viktig del av verkets arbete. Frågan om en eventuell sammanslagning av KOV och Konkurrensverket, som aktualiserades i regeringsförklaringen år 2001, har, som tidigare nämnts, analyserats inom Regeringskansliet. Slutsatsen är att synergier för närvarande inte är så stora att de motiverar en sammanslagning av myndigheterna. Däremot bör det samarbete som finns mellan myndigheterna förtydligas i de fall det gynnar konsumenterna.

De andra myndigheterna inom politikområdet har också satsat mer på sina webbplatser. På grund av ekonomiska svårigheter har Allmänna reklamationsnämnden (ARN) haft svårt att klara de uppsatta målen och svårt att förkorta handläggningstiderna. Förra årets ökade anslag kan dock på sikt ge resultat. Den höga följsamheten av ARN:s beslut är mycket positiv. De nya utbildningskrav för fastighetsmäklare, som infördes år 1998, bedöms ha en positiv inverkan på Fastighetsmäklarnämndens verksamhet genom att registreringsförfarandet nu kan göras mer effektivt. Verksamheten vid det nya rådgivningskontoret Konsument Europa bedöms som relevant med avseende på de många konsumentkontakter kontoret haft under sitt första verksamhetsår. SIS Miljömärkning AB:s arbete är positivt. Miljömärkningssystemet Svanen är enligt undersökningar känt av 91 % av befolkningen. Arbetet med att göra EU:s miljömärkningssystem Blomman mer känt bör nu tydligare prioriteras. Satsningen på kommunal konsumentvägledning har varit lyckosam och bidragit till att denna fråga har aktualiserats i kommunerna. Totalt deltar 80 kommuner i något projekt och flera kommuner samarbetar, vilket ses som särskilt positivt.

Revisionens iakttagelser

Under rubriken Revisionens iakttagelser redogör regeringen för huruvida Riksrevisionsverket (RRV) har haft några invändningar i revisionsberättelserna för år 2001 avseende myndigheter inom de olika politikområdena.

Beträffande politikområde *Näringspolitik* har RRV avgivit revisionsberättelse med invändning för ITPS. Invändningen avsåg ITPS:s anslagsredovisning. Enligt revisionsberättelsen är utgående överföringsbelopp på ITPS:s förvaltningsanslag 1,9 miljoner kronor för lågt på grund av en felbokföring. Enligt den vidhängande revisionsrapporten har anslaget belastats med lönekostnader som egentligen skulle ha finansierats av bidragsmedel, varvid an-

slagssparandet blev för lågt. RRV anser att ITPS bör se över sina rutiner för hantering av bidragsmedel och införa en kvalitetskontroll som säkerställer att lönekostnader påförs rätt finansieringskälla. I övrigt anses årsredovisningen vara upprättad i enlighet med gängse krav. I Ekonomistyrningsverkets s.k. EA-värdering för år 2001 erhöll ITPS omdömet tillfredsställande. Med anledning av revisionsinvändningen har ITPS till regeringen inkommit med dels en korrigerad anslagsredovisning, dels en åtgärdsplan. Regeringen anser att ytterligare åtgärder inte är nödvändiga med anledning av revisionens iakttagelser. RRV har inte haft någon invändning i revisionsberättelsen för övriga myndigheter inom politikområdet.

För politikområde *Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande* har RRV inte haft några invändningar i revisionsberättelserna för år 2001 avseende myndigheterna inom politikområdet.

När det gäller politikområde *Konsumentpolitik* sägs att RRV i revisionsberättelsen för Konsumentverket har uppmärksammat att verket i sin årsredovisning inte redovisat sina kostnader och intäkter fördelade på verksamhetsgren, i enlighet med Ekonomistyrningsverkets föreskrifter. Utöver detta bedömer RRV att revisionsberättelserna för politikområdets myndigheter för år 2001 i allt väsentligt är rättvisande.

Motionerna

I motion 2002/03:N2 (m, fp, kd, c) begärs ett tillkännagivande om ett förbättrat svenskt näringsklimat. Det nationella näringsklimatet måste formas så att Sverige klarar av att tävla med de mest konkurrenskraftiga delarna av världen i fråga om goda villkor för företagande och investeringar, säger motionärerna. De anser att omvärldsförståelse och förändringsbenägenhet i politiken är helt avgörande för Sveriges framtida position och att det i detta perspektiv är fördömande att klamra sig fast vid stela modeller, rigida arbetsmarknadsregler och världens högsta skattetryck. De menar att tillkomsten av jobb bygger på en tillväxt bland de små och medelstora företagen. Negativa attityder till småföretagande har, enligt motionärerna, under lång tid påverkat företagsstrukturen och villkoren för företagande har helt anpassats till storföretagen, vilket i förlängningen lett till en bristande mångfald av medelstora växande företag, något som finns i många andra länder. Av Sveriges cirka en halv miljon företag är den överväldigande majoriteten enmansföretag och bara 3 % har fler än 20 anställda. Framväxt av nya företag inom tjänste- och service-sektorn har hindrats genom den offentliga sektorns kraftiga utbyggnad och monopol, och världens största offentliga sektor har krävt världens högsta skatter, vilket ytterligare har bromsat tillkomst av företag och tillväxt, anser motionärerna. De påpekar att den arbetsintensiva, privata tjänstesektorn som fungerat som sysselsättningsmotor i t.ex. Förenta staterna har utvecklats betydligt långsammare i Sverige. Sverige behöver en annan företagarpolitik, vilket omfattar en mängd förändringar inom områdena skatter, arbetsmarknad, konkurrens, regelförenkling och Europaengagemang, anför motionärerna. De anser att det grundläggande är att attityderna till företagande och ent-

reprentörskap förändras. Det måste i Sverige skapas ett gott företagarklimat så att fler kvinnor och män vill och vågar starta och driva företag och anställa medarbetare. För att Sverige skall få en växande företagsamhet måste entreprenörskap och företagande löna sig bättre än det gör för närvarande, sägs det.

Ett tillkännagivande av riksdagen om en avveckling av etableringshinder för småföretagare begärs i motion 2002/03:N227 (m). Väststånd för ett land och dess invånare kan bara skapas om det ges ordentligt svängrum för alla de människor som vill förverkliga nya idéer, planer och livsdrömmar, säger motionärerna. De påpekar att under de senaste 30 åren har Sverige fallit ned i välfärdslistan. I regering, riksdag och offentlig sektor finns det inte någon genuin förståelse för företagandets villkor och drivkrafter, anser motionärerna. De menar att statsmakterna har utgått från den industristruktur som etablerades i industrialismens barndom och att regelsystemen har anpassats till de stora industriföretagen. Småföretagarna har placerats i en strykklasse och har inte setts som ryggraden i välfärdsbygget, utan som presumtiva skattesmitare, hävdar motionärerna. De anser att statsmakterna nu måste återskapa det företagarklimat som har gått förlorat. Sverige förlorar mark för närvarande till andra länder – i företagande, sparande och kunskap – säger motionärerna och pekar på följande omständigheter: svenska företag köps upp av utländska aktörer; svenska företag förlägger nyskapande investeringar utomlands; en allt större del av huvudkontoren för svenska företag flyttas ut; alltfler högutbildade i Sverige väljer att arbeta utomlands. Under 1990-talet har svenska folkets direkta ägande av företag genom aktieinnehav minskat från 75 till 15 % av börsvärdet, samtidigt som utländska investerare har ökat sina aktieinnehav från 10 till 40 % av börsvärdet, och mer än var femte privatanställd jobbar för närvarande i ett utlandsägt företag, säger motionärerna. De anser att det i grunden är positivt att företag köps och säljs över nationsgränser, men att det är oroväckande att utflödet från Sverige är så mycket större än inflödet.

Därtill kommer att det svenska nyföretagandet är mycket lågt, säger motionärerna. De konstaterar att enligt Europeiska patentkontoret (EPO) är svenskarna bland de mest innovativa i Europa, räknat efter antalet ansökningar om nya patent i relation till befolkningsstorleken. I Sverige leder idéer och patentansökningar dock i mindre utsträckning till att företag startas. Antalet nyregistrerade företag minskar, påpekar motionärerna. Under år 2001 registrerades 48 932 företag, vilket är 16,2 % färre än år 2000, och siffrorna är de lägsta i mätningarnas historia. Samtliga svenska län uppvisar minskningar och fallet är djupare än under lågkonjunkturen i början av 1990-talet. Enligt en internationell studie av nyföretagande år 2001 (Global Entrepreneurship Monitor) kommer Sverige på 24:e plats av 29 undersökta länder vad avser andel av befolkningen som är engagerade i entreprenöriella aktiviteter, säger motionärerna – 6,7 % av befolkningen i Sverige håller på att starta eget eller har nyligen gjort det, jämfört med genomsnittet för de undersökta länderna på 10 %. En politik för nyföretagande och expansion måste ge varje individ långt bättre möjligheter att utvecklas än för närvarande, och för detta behövs en ny

politik för kreativitet och företagsamhet som kan lösgöra enskilda människors skaparkraft, anför motionärerna.

I motion 2002/03:Fi231 (m) begärs ett tillkännagivande om att företagsklimatet måste förbättras genom minskat krångel, skärpt konkurrens och minskad beskattning. Regeringens budgetproposition kommer inte att förbättra det svenska företagsklimatet, anser motionärerna. För att Sverige skall få ett bättre företagsklimat måste konkurrenssituationen bli sundare, avregleringsarbetet prioriteras, arbetsmarknads- och företagslagarna ändras, skatterna sänkas och utbildningssituationen förbättras, sägs det.

Riksdagen bör göra ett tillkännagivande om behovet av generella insatser för ett bättre företagsklimat, anför det i motion 2002/03:N304 (m). För att bryta stagnationen är det nödvändigt att ett nytt och bättre företagsklimat skapas i de delar av landet där entreprenörsandan under lång tid har varit satt på undantag, säger motionärerna. De menar att politikens uppgift är att skapa förutsättningar för alla regioners och människors möjligheter till utveckling och att långsiktig tillväxt måste betonas mer än temporära sysselsättningsökningar. Entreprenörskap är grunden för välstånd och den kraft som skapar nya produkter, tjänster och arbetstillfällen, anför motionärerna. I motionen hänvisas till den nyssnämnda partimotionen 2002:N227 (m), i vilken framläggs förslag som syftar till att förbättra näringsklimatet i alla delar av landet.

Det behövs en mer aktiv företagspolitik, anför det i motion 2002/03:N202 (m). Utan tillväxt kan Sverige inte öka sitt välstånd, säger motionären. Han menar att det nu gäller att skapa det underlag som gynnar företagandet och därmed nya jobb. Motionären anser att det inte är nya och stora utredningar som behövs för att få fart på tillväxten och påpekar att sedan år 1994 har den socialdemokratiska regeringen tillsatt 993 utredningar.

Riksdagen bör göra ett tillkännagivande om sambandet mellan de nationella och lokala förutsättningarna för företagande, anför det i motion 2002/03:N207 (m). Att den svenska ekonomin är internationaliserad är inget problem i sig, utan problemet är att regeringen snedvrider förutsättningarna för jobb och företagande i Sverige och att företag tvingas flytta av andra skäl än marknadsskäl, anser motionären. Han förordar att statsmakterna skall främja företagande, kunskap, jobb och bättre skattevillkor. Valutans värde bör säkras genom medlemskap i EMU, skatteregler bör inte utformas så att de driver på företagsflykten, företagets regelbörda bör ses över och skolan bör förbättras – detta är andra åtgärder som motionären förespråkar.

I motion 2002/03:N215 (m) föreslås ett tillkännagivande av riksdagen om regeringens inriktning på fördelning kontra tillväxt. Motionären tycker sig sakna en insikt hos regeringen om att välstånd skapas av arbete. Det viktiga för regeringen förefaller vara att fördela resurser, inte att skapa nya, säger motionären. Han menar att resultatet då blir det som kan konstateras, nämligen att antalet företagare minskar och att antalet nyregistrerade företag är mycket lågt.

Också i motion 2002/03:N287 (m) efterfrågas åtgärder för förbättrat företagarklimat. Det behövs fler små och framför allt fler nya företag i Sverige,

anför motionären. Hon anser att en politik för ett gott företagsklimat måste vara positiv till företagare som personer och utgå från att de flesta företagare vill tjäna pengar på sin verksamhet, vilket måste vara accepterat och inte beskrivas som girighet. De statliga trygghetssystemen bör gälla lika för alla, anför motionären. Hon anser att regeringen under senare år har tillsatt ambitiösa utredningar för att förenkla för företagare och att ett stort antal förslag har lagts men att få har genomförts. En politisk vilja att skapa positiva attityder till företagande måste inkludera att skapa positiva attityder till företagande inom alla de verksamheter som finansieras av det offentliga – skolor, daghem, sjukvård och äldreomsorg – säger motionären.

Det behövs fler och växande företag och för detta krävs en förändrad politik som sätter jobben och företagen främst, anför det i motion 2002/03:A314 (m). Det är i Sverige som nya Ikea och SKF skall startas och byggas upp, vilket kräver en mängd förändringar, säger motionärerna. Det handlar bl.a. om införande av en ny och förenklad företagsform, borttagande av byråkrati och regelkrångel i samband med startande och drivande av företag, avveckling av etableringshinder, ökad rättssäkerhet, en företagarevänlig miljöbalk, bättre konkurrensvillkor, minskad beskattning av företagande och investeringar, en långsiktigt tryggad energiförsörjning och en väl utbyggd infrastruktur.

I motion 2002/03:Sf226 (fp) begärs ett tillkännagivande av riksdagen om åtgärder för nya jobb genom förbättringar för företagande. Genom en ny syn på företagare och enklare regler för företagande, sänkningar av arbetsgivaravgifter och tillväxtfientliga skatter kan många nya arbeten uppstå, anför motionärerna. De framhåller särskilt tjänstesektorns betydelse för nyföretagande och nya arbetstillfällen. När det gäller hushållsnära tjänster hindrar dock det höga skatteuttaget efterfrågan och utbud från att mötas på en vit marknad, säger motionärerna. De anser att regelverken och administrationen kring företag är krångliga och illa anpassade till små företags verklighet. Egenföretagare bör kunna lämna en förenklad företagsdeklaration, liksom privatpersoner, och de blanketter som är nödvändiga bör förenklas för egenföretagare. Dessutom bör enkla startpaket för företagare finnas tillgängliga för egenföretagare för att förenkla för enskilda personer att starta företag, föreslår motionärerna.

Folkpartiets förslag till hur företagsklimatet kan förbättras i Sverige presenteras i motion 2002/03:N263 (fp). Företagandet är grunden för de välståndsbildande krafterna som innebär att sysselsättning och välfärd långsiktigt kan tryggas, säger motionärerna. De anser att följande insatser krävs för att ett bättre företagsklimat skall kunna växa fram: lägre skatter; minskat krångel och enklare regler för företagarna; bättre konkurrens; likabehandling av företagare och anställda i trygghetssystemen; skapande av möjligheter för fler kvinnor och invandrare att kunna bli företagare; frihandel. Sammantaget skulle den förordade politiken leda till att den grundläggande strukturen i Sverige skulle förändras så att många företag, speciellt små företag, som vill och kan växa etableras, anför motionärerna. De påpekar att Sverige har väst-

världens mest konjunktur känsliga offentliga finanser, vilket i kombination med storföretagsberoendet gör Sverige mycket utsatt för konjunktursvängningar. Detta drabbar i slutändan den gemensamma välfärden. Den senaste högkonjunkturen för framför allt IT-sektorn borde ha inneburit en behövlig injektion för Sveriges företagspolitik och gjort att de långsiktiga strukturproblemen i den svenska ekonomin försvann, menar motionärerna, men konstaterar att så inte blev fallet. Andelen företagare i Sverige är fortfarande låg i jämförelse med många andra länder, och nyföretagandet har sjunkit kraftigt under en följd av år, sägs det. Folkpartiet anser att företagspolitiken i Sverige måste läggas om i en sådan riktning att det blir avsevärt lättare att starta och driva företag. Regeringen har kapitulerat när det gäller åtgärder för att förbättra företagsklimatet i Sverige, hävdar motionärerna och påpekar att varken valresultatet, regeringsförklaringen eller budgeten inger något hopp om förbättring. Det svenska näringslivet ändras, utvecklas och omstruktureras hela tiden, varvid branscher som turism och IT får en allt större betydelse, samtidigt som det finns betydelsefulla företag inom de traditionella branscherna, säger motionärerna. De anser därför att företagspolitiken bör utformas på ett sådant sätt att skattesystem, regelverk, m.m. uppmuntrar alla former av företagsamhet.

I motion 2002/03:N395 (kd) begärs tillkännagivanden i följande tre avseenden: om statens roll i näringspolitiken; om etikens betydelse för en fungerande marknad; om näringspolitikens mål. Kristdemokraternas näringslivspolitik bygger på grundtanken att det goda samhället och en bra välfärd förutsätter ett konkurrenskraftigt och differentierat näringsliv, sägs det. Det är de små och medelstora företagen som skall stå i centrum för utformningen av näringslivspolitik, anför motionärerna. Kristdemokraterna förespråkar en social och ekologisk marknadsekonomi som förenar frihet och solidaritet. Statens roll skall vara att sätta ramarna för en sund marknadsfunktion, ta särskild hänsyn till mindre verksamheter, säkra social trygghet och se till att miljöhänsyn tas, anför motionärerna. De hävdar att företagare under lång tid har betraktats enbart som skatteobjekt och att attityden har varit att de flesta företagare är potentiella skattesmitare som behöver hållas efter genom fler och hårdare regler. Om Sverige skall klara den framtida välfärden krävs det fler och nya företag som vågar anställa och vidareutvecklas, säger motionärerna och menar att attityden från politiskt håll måste förändras så att det blir högsta prioritet att förenkla och utforma regler som rör företagare på ett bättre sätt än för närvarande. Kristdemokraterna vill lyfta fram etikens betydelse för en fungerande marknad, sägs det i motionen. Etik fungerar som ett fundament för rätt och lagstiftning och en väl förankrad etik minskar behovet av en omfattande lagstiftning och av kostsamma och komplicerade affärskontrakt, anför motionärerna. De påpekar att det svenska samhället har byggts upp av den etik som inspireras och förvaltas av den kristna traditionen, vilken bl.a. handlar om hederlighet, rättvisa, personligt ansvarstagande, solidaritet med medmänniskor och respekt för andras egendom. Statens roll i samhällsekonomi skall vara att sätta ramar för och övervaka spelreglerna på marknaden,

ansvara för samhällsplanering och infrastruktur samt att skapa förutsättningar för långsiktig tillväxt, säger motionärerna. De menar att när staten agerar såväl domare som spelare på marknaden är risken stor att konkurrensen snedvrids och att investeringar inte görs på ett optimalt sätt i de företag som har de bästa förutsättningarna.

Regeringen föreslår i budgetpropositionen att särskilda mål formuleras för respektive politikområde, konstaterar motionärerna vidare. De föreslår i stället följande mål: Att främja en hållbar ekonomisk tillväxt och ökad sysselsättning genom fler och växande företag. Politikens roll är att skapa en god jordmån för företagande, säger motionärerna. De påpekar att arbete och välfärd åt alla uppnås genom att ansvarstagande individer, familjer och företag tillsammans tillåts växa med goda och stabila regler. Motionärerna anser att näringspolitiken huvudsakligen skall bedrivas med generella medel och hänvisar till att historien visar att statligt stöd och detaljstyrning är mindre effektivt än att inrikta insatserna på att undanröja hinder och att skapa ett allmänt gott näringsklimat. Kristdemokraternas näringspolitik innebär att en lång rad, framför allt för småföretagen, skadliga skatter skall reduceras eller slopas, vilket skapar förutsättningar för att minska statens kostnader för olika former av stöd till näringslivet, sägs det i motionen.

Ett tillkännagivande om attityder till företagande begärs i motion 2002/03: N392 (kd). Företagsamhet, vilken är helt avgörande för ett samhälles fortlevnad, springer ur människors önskan att utveckla och förändra den omgivande världen och utgår från det personliga initiativet, säger motionärerna. De anser därför att ett gott klimat där människors idéer och kreativitet får möjlighet att blomma ut är av största vikt. Kristdemokraterna vill särskilt arbeta för de små företagens möjligheter att utvecklas, säger motionärerna. De framhåller att ett gott småföretagarklimat inte bara är av värde för de direkt berörda, utan att nya jobb skapas och att skattemedel genereras till den gemensamt finansierade välfärden. Regeringen har varit allt annat än aktiv i arbetet med att förbättra för småföretagen under de senaste åren, utan i stället har det skett en tillväxt av regelverk och kontrollsystem, säger motionärerna. De påpekar att i Sverige finns bara hälften så många företagare som i flera andra länder på jämförbar utvecklingsnivå.

Det krävs en handlingsplan från regeringen för att bryta den negativa trenden för nyföretagande, anför det i motion 2002/03:N291 (kd). Sverige behöver nya företag om ekonomin skall kunna växa och för detta behövs ett flertal åtgärder, menar motionären. Han nämner följande: attityderna till företagande måste förbättras; onödigt krångel och byråkrati måste minskas; arbetsgivaravgiften bör sänkas; under hela skoltiden behöver det uppmuntras till företagande.

Det är viktigt att det finns ett tydligt mål för arbetet med att skapa förutsättningar för fler företagare, och detta mål bör vara att antalet nystartade företag skall öka med 20 % fram till år 2006, anför det i motion 2002/03: N306 (c). Centerpartiet vill att Sverige skall vara ett välfärdsland i världstopp, varför politiken måste utgå från det som är grunden för välfärden – många

fler företag som ger nya jobb, tillväxt och ökade skatteintäkter, sägs det i motionen. Detta är en stor utmaning, som handlar om att åstadkomma ett företagsklimat i världsklass och en samhällsanda där entreprenörer tillåts bli framgångsrika och belönas för att de bidrar till den gemensamma välfärden, anför motionärerna. De menar att samhällets uppgift är att skapa en miljö där entreprenörer vågar och kan kommersialisera sina idéer och där människors idéer och kreativitet får möjlighet att växa både i det egna företaget och i egenskap av anställda. Växtkraft kommer bäst underifrån, från små och medelstora företag, säger motionärerna. De anser att den socialdemokratiska näringspolitiken har lett till en företagsstruktur där de stora företagen värnas, men där de mindre har svårt att växa. System och regler sägs ha utformats efter de stora företagen utan hänsyn till de små. Centerpartiet vill skapa 300 000 nya jobb i småföretag eller hos nya entreprenörer, och för att detta skall bli möjligt vill partiet genomföra ett antal reformer som lägger grunden till ett företagsamt samhälle, anför det. Enligt det europeiska patentkontoret (EPO) är svenskarna bland de mest uppfinningsrika, om man räknar antalet patent i förhållande till folkmängden, konstaterar motionärerna. De framhåller att nya idéer och patent skulle kunna leda till att fler företag startades, men så är inte fallet. Detta tyder på att det tillstöter hinder och problem eller att den potentielle företagaren inte tycker att det är värt att försöka realisera sitt patent i en produkt, anför motionärerna. De anser därför att det är nödvändigt att eventuella hinder tas bort, men också att attityder om att det är positivt med entreprenörskap sprids. Det offentliga skall ha som uppgift att så långt möjligt underlätta för och hjälpa människor som har företag eller som vill starta företag, sägs det.

Vissa kompletterande uppgifter

Frågan om mål och riktlinjer för näringspolitiken har under föregående riksmöte behandlats vid två tillfällen, dels hösten 2001 i anslagsbetänkande 2001/02:NU1, dels våren 2002 i det näringspolitiska motionsbetänkandet 2001/02:NU12. Vid båda tillfällena ställde sig utskottet bakom den av regeringen i budgetpropositionen för år 2002 redovisade synen på näringspolitikens inriktning, vilken hade föregåtts av överläggningar mellan regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. I reservationer (m, kd, c, fp) redovisades dessa partiers gemensamma syn på näringspolitikens inriktning. Riksdagen följde utskottet.

Olika utrednings- och analysinsatser när det gäller företagsutveckling har nyligen genomförts. Utredningen om statens regionala insatser för företagsutveckling, som har haft i uppdrag att, efter samråd med berörda aktörer, lämna förslag till inriktning, effektivisering och organisering av statens insatser för företagsutveckling på regional nivå, avlämnade i början av november 2002 sitt betänkande Företagsutveckling på regional nivå (SOU 2002:101). En viktig utgångspunkt för utredningsarbetet (särskild utredare: f.d. landshövding Ulf Lönnqvist) har varit att förslagen skall leda till ekonomisk tillväxt, ge fler arbetstillfällen samt skapa så enkla och tydliga förutsättningar som möjligt för

företag och företagare, sägs det i betänkandet. I betänkandet föreslås bl.a. följande: för finansiering i tidiga skeden av innovations- och företagsutveckling avsätts 1 miljard kronor för en 5-års period; till IUC-bolagens s.k. UPA-uppdrag avsätts 1 miljard kronor för en 5-års period för att få fram och utveckla idéer till produktion; starta-eget-bidraget ges försöksvis också till icke arbetslösa för vidareutveckling av innovationer till produktion och företagande och även det s.k. friåret skall kunna användas; det görs enklare för de små företagen att få del av samhällets åtgärder för företagsutveckling.

Gruppen Framtid för svensk industri, som är ett projekt mellan fackliga organisationer och företag under ledning av direktör Carl Bennet och förbundsordförande Göran Johnsson, presenterade våren 2002 ett antal förslag för att främja Sveriges industriella utveckling. I budgetpropositionen sägs nu i finansplanen att regeringen vill bygga vidare på den positiva anda som företagsledare och fackliga företrädare bl.a. har utvecklat. Samverkanslösningar baseras på ett givande och ett tagande, och det är bara i samverkan som de nya innovationerna, uppfinningarna och entreprenörerna kan växa fram, sägs det. Regeringen förklarar sig beredd att föreslå nya medel för att förverkliga förslag som har presenterats av bl.a. den nyssnämnda gruppen, med den förutsättningen att andra aktörer är beredda att tillskjuta lika mycket.

Nutek har vidare nyligen i en skrivelse till Näringsdepartementet föreslagit att regeringen skall inrätta ett program för att stärka småföretags- och entreprenörskapspolitiken. Programmet omfattar en kortsiktig del med fyra initiativ och en långsiktig del med två initiativ. Nutek är, med hänvisning till sitt uppdrag att som central näringspolitisk myndighet vara ett expertorgan för företagsutveckling, entreprenörskap, företagsfinansiering och regional näringslivsutveckling, berett att driva det föreslagna programmet.

Vinnova har också inom ramen för sitt verksamhetsuppdrag presenterat olika förslag för att främja Sveriges konkurrenskraft. Det gäller förslag beträffande innovationspolitiken i skriften Betydelsen av innovationssystem: Utmaningar för samhället och för politiken och förslag om en offensiv IT/telekom-satsning.

Frågan om hanteringen av de redovisade förslagen övervägs nu inom Regeringskansliet.

Utskottets ställningstagande

Inledning

Utskottet behandlar först frågan om målen för och inriktningen av näringspolitiken och redovisar därefter sin bedömning av regeringens resultatredovisning.

Målen för och inriktningen av näringspolitiken

Utskottets syn på näringspolitikens inriktning ligger i linje med den som redovisas i budgetpropositionen och med vad som har överenskommit i överläggningar mellan regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Utskottet anser att vägledande för den näringspolitik som bör bedrivas är att den skall bidra till att skapa förutsättningar för tillväxt, sysselsättning och välfärd i hela Sverige. Det är viktigt att understryka att tillväxten skall vara ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbar.

Ökat företagande är av stor betydelse för den svenska tillväxten och sysselsättningen. Tyngdpunkten i näringspolitiken bör därför vara att skapa goda förutsättningar och incitament för att starta företag och för tillväxt och lönsamhet i befintliga företag. Långsiktig tillväxt kräver utvecklingskraft och förnyelse, såväl i näringslivet som i den offentliga sektorn. Näringspolitiken bör utformas så att det utvecklas gynnsamma förutsättningar för företagandet, både för att öka nyföretagandet och för att få redan etablerade företag att växa. En stor del av tillväxten kan förväntas ske inom tjänstesektorn. Det är emellertid viktigt att det också sker en ökad förädling och att det tillkommer innovationer inom andra näringar, inklusive traditionell basindustri.

Statens roll inom näringspolitiken är att verka för att det finns ett väl fungerande ramverk för företagande. Inom näringspolitiken bör insatser särskilt prioriteras på följande områden: entreprenörskapsfrågor; skatter; kapitalförsörjning; väl fungerande marknader; enkla och ändamålsenliga regler; utveckling av en innovationsstrategi. Näringspolitiken skall också bidra till uppfyllandet av den regionala utvecklingspolitikens mål. Kunskapsutveckling och innovativ verksamhet i kombination med entreprenörskap är av avgörande betydelse i ansträngningarna att säkra Sveriges framtida konkurrenskraft. Staten har en viktig roll när det gäller att uppmuntra och främja sådan verksamhet.

Regeringen har, som redovisas i propositionen, tagit initiativ till en process med näringsliv, arbetsmarknadens parter och universitet/högskola för att diskutera och formulera en offensiv innovationsstrategi. Det huvudsakliga syftet med en sådan strategi är att ny kunskap från universitet och högskola, näringsliv samt offentlig sektor i högre utsträckning omsätts i nyföretagande och hållbar tillväxt och därigenom social välfärd. Som tidigare beskrivits har nyligen olika utrednings- och analysinsatser när det gäller företagsutveckling genomförts. Beredning pågår för närvarande inom Regeringskansliet.

I några motioner sägs att Sverige ligger dåligt till i förhållande till andra länder när det gäller villkor för företagande o.d. Enligt en aktuell sammanställning (av World Economic Forum) rörande den globala konkurrenskraftsrankingen har dock den svenska konkurrenskraften förbättrats i år. 80 länder har ingått i rankingen, och Sverige har avancerat från nionde till femte plats. Förenta staterna intar första plats i år, i stället för Finland, som hade förstaplatsen år 2001.

Enligt utskottets mening har Sverige totalt sett ett modernt och bra företagsklimat, som dock kan bli bättre, speciellt för de små företagen. Sverige skall inte konkurrera med låga löner och okvalificerade arbeten utan med kunnande, kompetens och ett högt tekniskt innehåll i tjänste- och varuproduktionen. I den näringspolitik som krävs för framtiden ingår olika delar som berörs i vissa av de här aktuella motionerna. Ett område avser olika åtgärder

för att främja förnyelse av näringslivet. Det rör sig om teknikspridning, kompetensutveckling och innovationsfrämjande åtgärder. Vidare måste lönsamheten för investeringar i företag ligga på en rimlig nivå och hinder för en tillfredsställande kapitalförsörjning till framför allt små, växande företag undanröjas. En effektiv konkurrens är också av stor betydelse, såväl för de små företagen som för konsumenterna. Till frågan om förenklingar för småföretagen återkommer utskottet i följande avsnitt.

Med det anförda avstyrker utskottet samtliga här aktuella motioner i berörda delar.

Bedömning av regeringens resultatredovisning

Utskottet vill framhålla den stora vikt som mål- och resultatredovisningen i budgetpropositionen har för riksdagens styrningsmöjligheter. Generellt gäller att regeringens redovisning måste vara konkret. Avgörande är härvid att verksamhetsmål formuleras på ett sådant sätt att de blir möjliga att följa upp. Detta innebär bl.a. att ändamålsenliga delmål måste formuleras utifrån de övergripande målen. Utskottet vill vidare, i likhet med tidigare år, understryka betydelsen av utformningen av regleringsbrev och målformuleringarna i dessa. Det bör också eftersträvas en bättre koppling mellan regleringsbrev och redovisningen till riksdagen. Utskottet har intrycket att det i regleringsbrev finns uppdrag och rapporteringskrav, vars resultat i större omfattning borde kunna återföras till riksdagen.

Slutligen noterar utskottet att Riksrevisionsverket har avgivit revisionsberättelse med invändning beträffande ITPS, varvid invändningen avsåg myndighetens anslagsredovisning. ITPS har nu, som tidigare redovisats, vidtagit åtgärder med anledning av revisionen. Vidare har RRV gjort påpekanden rörande Konsumentverkets årsredovisning. Utöver detta har RRV inte haft några invändningar i revisionsberättelserna för år 2001 avseende myndigheterna inom utgiftsområde 24.

Regelförenkling m.m.

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör genom ett tillkännagivande anmoda regeringen att intensivt regelförenklingsarbetet. Regeringen bör presentera ett handlingsprogram under år 2003 som inriktas på de befintliga regelverken och som omfattar åtgärder hos såväl departement som myndigheter. Det är vidare angeläget att regeringen under år 2003 inger en anmälan till OECD med begäran om en granskning av regelförenklingsarbetet i Sverige. Regeringen bör också göra en översyn av regelverket vid företagsstart i syfte att åstadkomma en minskning av handläggningstiden för dessa ärenden. *Jämför reservation 2 (m, fp, kd, c, mp).*

Skrivelsen

Inledning

I regeringens skrivelse 2002/03:8 lämnas en redogörelse för regeringens regelförenklingsarbete. I skrivelsen beskrivs även myndigheternas tillämpning under år 2001 av förordningen (1998:1820) om särskild konsekvensanalys av reglers effekter för små företags villkor.

Regeringen har infört ett system för effektivare konsekvensanalyser av reglers effekter för små företags villkor. Systemet har införlivats genom nyssnämnda förordning och en särskild kommittéförordning (1998:1474). En statssekreterargrupp med särskilt ansvar för regelförenkling har bildats. Regeringen har också beslutat att Näringsdepartementet skall samordna, understödja och följa upp regelförenkling med stöd av en i departementet inrättad regelförenklingsgrupp – SimpLex.

Regeringens prioriteringar

Arbetet med att identifiera befintliga regler i behov av förenkling prioriteras och utvecklas vidare, säger regeringen. Exempelvis används utredningar för detta ändamål, liksom interna arbetsgrupper inom Regeringskansliet som bearbetar inkomna förslag från näringslivet. Regeringen har vidare lagt ut uppdrag på myndigheter att, inom sina sakområden och tillsammans med representanter för små företag, inkomma med förslag på enklare regler. Metoder för att utveckla myndighetsuppdragen diskuteras för närvarande med näringslivet.

Användning av konsekvensanalyser syftar till att de nya eller ändrade regler som införs skall vara enkla och ändamålsenliga. Vad gäller användningen av konsekvensanalyser på myndighetsnivå konstateras att kvaliteten varierar mellan myndigheter. I syfte att uppnå en så hög kvalitet som möjligt kommer dialogen mellan Regeringskansliet och myndigheterna att fortsätta. Verksförordningsutredningen (dir. 2001:117) förväntas föreslå hur myndigheternas

ansvar i enlighet med SimpLexförordningen bör utvecklas. Utbildningsinsatserna gentemot Regeringskansliet, myndigheterna och kommittéväsendet kommer att fortsätta. Gensvaret från de deltagande tjänstemännen och från näringslivets representanter har varit mycket positivt, och utbildningsprogrammet har lett till en förbättrad dialog och ökad förståelse för små företags villkor.

ITPS har av regeringen givits i uppdrag att utveckla en metod som gör det möjligt att kvantitativt mäta och samla in statistik över den administrativa börda som uppstår i företagen till följd av olika regelverk. Mätmetoden kommer att tas fram i samarbete med näringslivet. Regeringen avser att redovisa mål och mätmetoder under år 2003. Samtidigt kommer ett handlingsprogram att tas fram, med sikte på att nå det uppsatta målet.

Mål och mått för regelförenklingsarbetet

I regeringens motsvarande skrivelse till riksdagen våren 2000 (skr. 1999/2000:148) redovisade regeringen ett delmål för regelförenklingsarbetet med särskild inriktning på småföretag. Målet är att den administrativa börda som regelmängden innebär för småföretagen tydligt skall minska inom en treårsperiod. Problemet är att det för närvarande saknas en tillräckligt sofistikerad och tillförlitlig metod för att mäta administrativ börda. En mätmetod som är accepterad av såväl regering som näringsliv kommer att utgöra ett viktigt instrument för att uppnå en bättre uppföljning, en tydligare målformulering och därmed ett effektivare regelförenklingsarbete. Under det gångna året har det presenterats olika undersökningar som kan ge vissa indikationer på hur regelbördan för småföretag har utvecklats de senaste åren. Det har bl.a. gjorts en uppföljning av 1999 års kundundersökning, som är en enkätundersökning riktad till företag som Statistiska centralbyrån (SCB) genomför på uppdrag av Näringsdepartementet, och där en av frågorna rör den belastning som regelmängden utgör. Av 1999 års undersökning framgår att 58 % av företagen ansåg att regelverket är betungande – en andel som var i stort sett oförändrad år 2001.

Under år 2001 genomförde vidare Nutek, i samverkan med SCB, en enkätundersökning – Företagens villkor och verklighet 2001. Enkäten sändes till ca 20 000 småföretag med 0–49 anställda. Som svar på frågan hur många timmar i genomsnitt som företaget lägger ned på uppgiftslämnande och kontakter med myndigheter uppgav 64 % av företagen 0–1 timme per vecka, 21 % 2–3 timmar, 3 % 4–5 timmar och 12 % över 5 timmar per vecka. En annan fråga avsåg hur företagen upplever att omfattningen av uppgiftslämnandet och kontakterna med myndigheter har förändrats de senaste tre åren. Här ansåg 3 % av företagen att det hade skett en minskning, 41 % ansåg att det var oförändrat, 27 % att det hade ökat och 29 % hade ingen uppfattning. I undersökningen ställdes också en fråga om vilka faktorer som företagarna anser hindrar företagets tillväxt, varvid det fanns möjlighet att ange fler än ett alternativ. Det alternativ som flest företagare, 60 %, angav var brist på egen

tid. Myndighetsregler, tillståndskrav och dylikt markerades av 35 % av företagen.

En tredje undersökning avseende småföretagens regelbörda är en rapport som OECD publicerade år 2001 (*Businesses' Views on Red Tape*), i vilken företagens administrativa kostnader för att efterleva bestämmelserna inom områdena skatter, sysselsättning och miljöskydd redovisas. Av rapporten framgår att Sverige ligger strax under genomsnittet vad gäller företagets regelkostnad per sysselsatt. Sverige hamnar även under genomsnittet när den totala regelkostnaden för företagen ställs i förhållande till BNP. Uppgifterna baseras på en enkätundersökning från år 1998, där företagen själva fick göra kostnadsuppskattningar. Svarsfrekvensen var genomgående låg, med ett genomsnitt på 37 %, varför resultatet bör tolkas med försiktighet. Vidare genomförde EG-kommissionen under år 2001 en jämförande undersökning av administrationens omfattning vid start av företag (*Benchmarking the Administration of Start-ups*). Enligt denna uppgav 7 % av de tillfrågade svenska företagen (360 stycken) att den administrativa bördan är det huvudsakliga hindret för företagandet, jämfört med 10 % för EU-genomsnittet. Vid en motsvarande undersökning år 1999 låg andelen på ca 10 % för företagen i ett stort antal länder, däribland de svenska.

Regeringen anser att ingen av de nyssnämnda undersökningarna är tillräcklig för att kunna utgöra underlag för en uppföljning av regelförenklingsarbetet. Regeringen har därför fört diskussioner om mätmetoder med företrädare för näringslivet, vilket har resulterat i det tidigare nämnda uppdraget till ITPS att dels utveckla en modell för att mäta den administrativa börda som regler innebär för företag, dels ta fram en konkret definition av begreppet administrativ börda. Regeringen anvisade i juni 2002 1 miljon kronor för ändamålet. Arbetet bedrivs i nära samarbete med näringslivet, och ambitionen är att en första mätning skall kunna ske under år 2003.

Praktiska erfarenheter och resultat

Arbetet med regelförenkling är främst av långsiktig karaktär, framhålls det i skrivelsen. Det handlar till stor del om perspektiv- och attitydförändringar vid såväl framtagandet av nya regler som vid omprövning av de befintliga regelverken. Under år 2001 prioriterades en systematisk granskning av alla förslag till nya och ändrade regler inom Regeringskansliet. Därefter har prioriteringen avsett en intensifiering av samarbetet med myndigheter och kommittéväsendet samt en omprövning av de befintliga reglerna.

Beträffande insatserna i Regeringskansliet sägs att uppgiften för SimpLex är att granska alla nya förslag till regler som tas fram inom Regeringskansliet, att ge stöd och råd i arbetet med att ta fram konsekvensanalyser av regelförslag och att identifiera befintliga regler som är i behov av förenkling. Förenklingar av befintliga regler är den stora utmaningen, anförts det vidare. I varje enskilt fall måste en avvägning göras mellan syftet med regeln och nyttan med en förenkling. I detta arbete krävs en samverkan mellan Regeringskansliet, myndigheter och representanter för små företag. Sedan maj 2000 har

ett antal personer med småföretagsbakgrund biträtt regeringen i regelförenklingsarbetet genom en referensgrupp. I februari 2002 utökades gruppen till att även omfatta företrädare för vissa näringslivsorganisationer – Företagarnas Riksorganisation, Lantbrukarnas Riksförbund, Svensk Handel och Föreningen Svenskt Näringsliv. Gruppen har fungerat dels som stöd vid utveckling av arbetsmetoder, dels som initiativtagare till förslag till förenklningar av befintliga regler, främst inom skatteområdet. Dessa förslag bereds vidare inom Regeringskansliet. Ett förslag rör uppskov med betalning av preliminär skatt för nystartade företag, där ett lagförslag beräknas komma att överlämnas till riksdagen hösten 2002. Ett annat förslag gäller tilldelningen av F-skattsedel, där en dom i Regeringsrätten har klargjort vissa frågor och där regeringen följer utvecklingen för att se om de aktuella problemen därmed kan anses vara lösta.

Under år 2001 gav regeringen i uppdrag till Arbetsmiljöverket, Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen, Naturvårdsverket, Riksskatteverket och Statens räddningsverk att inkomma med förslag till regelförenklningar inom myndigheternas respektive områden. Samtliga myndigheter har redovisat sina uppdrag under år 2002, och förslagen bereds för närvarande inom Regeringskansliet. SimpLex genomförde under år 2001, tillsammans med Företagarnas Riksorganisation, studiebesök hos olika småföretag, varvid företagen fick möjlighet att framföra vad de såg som svårigheter med att driva företag. I skrivelsen lämnas exempel på genomförda regelförenklningar inom olika områden. Det rör sig om utveckling av s.k. e-förvaltning, ändring av alkohollagen, upphävande av stödförordningar på Jordbruksdepartementets område, förenklningar av regelverk för miljöfarliga verksamheter, ändring i bilregisterkungörelsen, avskaffande av anmälnings- och avgiftsplikt för murbruk och betong samt avskaffande av dubbelregleringar i fråga om använt kärnbränsle och kärnavfall.

När det gäller s.k. e-förvaltning sägs att en effektiv och serviceinriktad offentlig förvaltning bidrar till att skapa goda tillväxtbetingelser i samhället, och informationstekniken är ett kraftfullt redskap för ökad tillgänglighet, öppenhet, insyn och effektivitet. Regeringen driver här på utvecklingen av den s.k. 24-timmarsmyndigheten, som bl.a. innebär att tillgången till tjänster skall vara oberoende av tid och plats, att kontakterna med myndigheterna skall vara enkla och av hög kvalitet. För att skapa förutsättningar för en ökad och säker elektronisk kommunikation har regeringen också tagit initiativ till översyn av lagstiftningen inom olika områden för att onödiga formkrav som förhindrar användningen av elektroniska signaturer skall kunna tas bort. Regeringen beslöt sålunda i oktober 2002 om en ändring av handelsregisterförordningen (1974:188) så att registrering av enskild firma kan ske elektroniskt och signeras med en elektronisk signatur.

Beträffande granskning av förslag om nya eller ändrade regler noteras i skrivelsen att fr.o.m. år 2001 och fram till augusti 2002 har 78 konsekvensanalyser genomförts, vilket lett till att ett tjugotal förslag omprövats eller modifierats. Samtliga kommittédirektiv skall beredas gemensamt

med SimpLex. Vid granskningen av kommittédirektiv identifierar SimpLex vilka utredningar som bör göra en särskild konsekvensanalys. För dessa utredningar anges i direktiven att analysen skall göras i samråd med Näringslivets nämnd för regelgranskning (NNR). Under år 2001 har detta angetts i 15 kommittédirektiv. Fram till augusti 2002 har 32 utredningar i uppdrag att samråda med NNR. SimpLex tar ställning till departementspromemorior från övriga departement utifrån ett regelförenklingsperspektiv. Under år 2001 granskade SimpLex 24 departementspromemorior, varvid det hade genomförts en konsekvensanalys i 5 stycken.

I uppgifterna för SimpLex ingår att ge stöd och råd till Regeringskansliet, myndigheter och kommittéer i arbetet med konsekvensanalyser. Under år 2001 genomförde SimpLex utbildningar vid sju myndigheter samt för Regeringskansliet och för kommittéväsendet. Vid utbildningarna har en representant från NNR medverkat. Utbildningsinsatserna berörde under år 2001 ca 150 tjänstemän som arbetar med regler. Under år 2002, fram till augusti, har 24 utbildningar genomförts där 300 tjänstemän deltagit.

Beträffande myndigheternas rapportering enligt SimpLexförordningen anges att totalt 46 myndigheter har lämnat en sådan rapportering. I samband med den nu aktuella redovisningen uppmanades myndigheterna att ange de tre viktigaste åtgärder som de genomfört under år 2001 och som har medfört en minskad administrativ börda för små företag. Varje myndighet skulle även redovisa om dessa åtgärder lett till en minskad administration hos den egna myndigheten. Gemensamt för flera myndigheter är att de arbetar aktivt med IT-lösningar i syfte att få företagen att i första hand vända sig till aktuell hemsida för råd och stöd. De flesta myndigheter lägger ut sina förslag till föreskriftsändringar på sin hemsida under remisstiden. I skrivelsen redovisas några exempel på olika myndigheters syn på nyttan av att utarbeta konsekvensanalyser. Ett exempel på en myndighet som kommit långt med att använda tekniska lösningar som en del av regelförenklingsarbetet är SCB. Genom att utnyttja registerdata från andra myndigheter, att upprätta s.k. integrerade register, att göra urvalsundersökningar i stället för totalundersökningar och att samordna gemensamma uppgiftsinsamlingar underlättas den administrativa bördan för företagen. Arbetsmarknadsstyrelsen har infört en möjlighet för företag att anmäla lediga platser direkt på hemsidan, vilket innebär en rationalisering hos arbetsgivarna och kostnadsbesparingar i verkets verksamhet. Jordbruksverket har via ett interaktivt system för anmälan av flytt av nötkreatur mellan olika djurhållare sänkt kostnaderna för denna hantering med 30 %. På uppdrag av regeringen arbetar Nutek med en informationstjänst på nätet för företagare, med syfte att underlätta för företagare att hitta information, blanketter och andra myndighetstjänster på tider som företagaren själv väljer. Patent- och registreringsverket och Riksskatteverket (RSV) har i samråd med företagare skapat en webbaserad kanal för snabb, dubbelriktad information – Kontakt-N – som kommer att innebära en förenkling vid företagsstart, då nya företag även skall kunna registreras elektroniskt. RSV har också infört möjligheter att redovisa olika skatter via program på RSV:s hem-

sida och att lämna uppgifter via Internet. Andra myndigheter som arbetar aktivt med att minska den administrativa bördan för företagen är Naturvårdsverket, Bokföringsnämnden, Datainspektionen och Finansinspektionen.

Flertalet myndigheter anser att arbetet med konsekvensanalyser ger dem bra fokus på företagens situation. Den kritik av konsekvensarbete som framförs är inriktad på nationell lagstiftning i förhållande till EG-rätten. I vissa fall bygger en myndighets föreskriftsrätt på EG-direktiv, vilket ger ett begränsat utrymme vid framtagande av regler. Av de 46 myndigheter som avgett en årsrapport uppger 27 att samråd med företrädare för branschorganisationer och näringsliv sker kontinuerligt i samband med förslag till nya regler. Av dessa uppger 10 myndigheter att de har samrått med Näringslivets nämnd för regelgranskning.

Av de 46 myndigheter som har rapporterat till regeringen uppger 17 att de varken har infört, ändrat eller upphävt några föreskrifter och allmänna råd. Resterande 29 myndigheter har under år 2001 sammantaget infört eller ändrat i 377 föreskrifter. Myndigheterna har upphävt 136 föreskrifter och allmänna råd. Inför rapporten för år 2001 uppmanades myndigheterna att endast uppge det antal föreskrifter och allmänna råd vilka har betydelse för små företag. I föregående års redovisning angav myndigheterna det totala antalet, dvs. oavsett om reglerna hade bäring på små företag eller inte. Siffrorna är därför inte jämförbara mellan åren.

Beträffande kommittéerna sägs att vid en översiktlig granskning av relevanta betänkanden som överlämnats till regeringen under år 2001 har framkommit att ett antal uppvisat brister avseende redovisning av förslagets effekter för små företags villkor. I vissa fall har betänkandet vid en första granskning ansetts vara intressant ur småföretagssynpunkt, men vid en närmare granskning har den aktuella kommittén inte lämnat några förslag till lagändringar och följaktligen inte behövt genomföra någon konsekvensanalys. Arbetet med att förbättra kvaliteten på konsekvensanalyserna går vidare – dels erbjuds samtliga utredningar en halvdagsutbildning, dels skall en utredning i berörda fall samråda med NNR om innehållet i konsekvensanalysen. Regeringen bedömer att dessa åtgärder kommer att ge resultat i de utredningsbetänkanden som redovisas framdeles. Stadsrådsberedningen har också i en ny upplaga av skriften Hur kommittédirektiv utformas (PM 1994:3), som publicerades våren 2002, skärpt riktlinjerna om krav på konsekvensanalyser i kommittédirektiv.

Regelförenkling ur ett internationellt perspektiv

Vid Europeiska rådets möte i Lissabon år 2000 uppmanade rådet EG-kommissionen och medlemsstaterna att inom ramen för sina respektive befogenheter senast år 2001 utarbeta en strategi för ytterligare samordnade åtgärder för att förenkla bestämmelser. I november 2000 tillsattes en rådgivande grupp med experter på regelförenkling från samtliga medlemsstater, den s.k. Mandelkerngruppen. Gruppen lade i november 2001 fram sin slutrapport med en handlingsplan för regelförenkling för EU. Kommissionen, som inlett arbe-

tet med moderniseringen av styrelseformerna inom EU, länkade ihop regelförenklingen med frågorna om unionens framtid och presenterade i juli 2001 en vitbok om nya styrelseformer inom EU. I juni 2002 presenterade kommissionen ett regelförbättringspaket, i vilket ingår en handlingsplan för bättre och enklare regler. Handlingsplanen täcker hela lagstiftningskedjan från det förberedande stadiet (kommissionen), till antagandet (rådet och Europaparlamentet) och slutligen genomförandet (alla ansvariga institutioner i medlemsstaterna). I paketet ingår också två meddelanden – dels om minimiriktlinjer för s.k. samrådsförfaranden, dels om konsekvensanalyser. Målet är att säkra hög kvalitet och rättssäkerhet i lagstiftningen, reducera kostnaderna för företag och förvaltningar samt att förstärka gemenskapens trovärdighet i medborgarnas ögon.

EU:s initiativ för förenklad lagstiftning på den inre marknaden, det s.k. SLIM-programmet (Simpler Legislation in the Internal Market) startade i april 2001 ett arbete som omfattade transporter av radioaktivt avfall, restnivåer av bekämpningsmedel och kosmetikadirektivet. Tre expertgrupper tillsattes på respektive lagstiftningsområde. Gruppernas rekommendationer kommer att utgöra grunden för nya förslag från kommissionen som syftar till att förenkla den aktuella lagstiftningen. Tjänstemän ansvariga för regelförenkling i de olika EU-länderna ingår i ett informellt nätverk (Directors for Better Regulation), vars möten används i första hand för erfarenhetsutbyten och jämförelse av resultat kring regelförenklingsfrågor.

Regelförenkling har också uppmärksammats inom OECD, varvid värdet av enklare och bättre regler har framhållits. OECD:s checklista från år 1995 utgör utgångspunkt för den checklista SimpLex tillämpar. Regeringen deltar aktivt i OECD:s arbete om regelförenkling. OECD granskar medlemsländernas regelförenklingsarbete efter anmälan från landet i fråga (OECD Regulatory Reform Review). Hittills har 19 länder genomgått eller genomgår för närvarande en sådan granskning. Av de nordiska länderna har Danmark genomgått en granskning, och Norge och Finland genomgår för närvarande granskningar som avslutas under år 2003. Regeringen överväger alljämt tidpunkten för en granskning av det svenska regelförenklingsarbetet och har löpande kontakter med Norge och Finland för att ta del av deras erfarenheter av en OECD-granskning. Regeringen har tidigare aviserat att den avser att inkomma med en ansökan till OECD vid lämplig tidpunkt. En granskning av OECD ställer inte obetydliga krav på att Regeringskansliet avsätter personal och resurser under ca 18 månader, sägs det.

Länderna inom OECD arbetar på olika sätt och med olika utgångspunkter med regelförenkling. I vissa länder är regelförenkling en viktig del av förvaltningspolitiken, med det huvudsakliga målet att effektivisera offentliga verksamheter i medborgarnas och företagens tjänst. I andra länder är regelförenkling en del av näringspolitiken och syftar till att förbättra förutsättningarna för tillväxt och sysselsättning. Förutom samarbetet inom EU och OECD är bilaterala direktkontakter viktiga för erfarenhetsutbyte. SimpLex utbytte under år 2001 erfarenheter med bl.a. Storbritannien, Nederländerna, Danmark och

Norge. Som stöd i regelförenklingsarbetet i Storbritannien finns en grupp (Better Regulation Task Force) bestående av representanter för stat, näringsliv, arbetsmarknadens parter och andra samhällssektorer. De konsekvensanalyser som genomförs i regeringsarbetet kvantifierar både reglernas kostnads- och intäktsidor och undertecknas av ansvarig minister, innan lagförslaget överlämnas till underhuset. Nederländerna är det land som nått längst vad gäller att mäta administrativ börda. Danmark har lyckats relativt bra med sitt arbete med testpaneler av företagsrepresentanter, vilka används för att bedöma förslagets konsekvenser. I Danmark har regeringen också, i likhet med Nederländerna, presenterat ett handlingsprogram för varje departement för att de uppsatta kvantifierade målen med att minska den administrativa bördan skall kunna uppnås. Norge har under år 2002 inrättat en SimpLexfunktion inom den norska motsvarigheten till Näringsdepartementet. Dessutom bedrivs i Norge sedan flera år ett omfattande projekt för att minska antalet regler.

Motionerna

Frågan om regelförenkling tas upp i 19 motioner, med företrädare för samtliga partier. I motion 2002/03:N356 (s, v) begärs ett tillkännagivande av riksdagen om intensifiering av SimpLexarbetet. Vidare begärs att regeringen skall återkomma i en skrivelse till riksdagen år 2004 med en redovisning i kvantitativa termer om hur arbetet med en minskning av regelverket för framför allt de små företagen har lyckats. Småföretag är viktiga för produktionen av varor och tjänster, sägs det. Av totala antalet företag år 1997, exklusive företag inom jord- och skogsbruk samt fiske, utgjordes 70 % av enmansföretag; ca 95 % av företagen har färre än 10 anställda, och familjeföretagen dominerar, konstaterar motionärerna. De framhåller att det i princip åvilar även det lilla företaget att efterleva lagar och regler som också gäller det stora företaget, med den skillnaden att det lilla företaget inte har motsvarande resurser eller kunskap. Regler och lagar behövs t.ex. för att nå miljömål och i arbetsrättsliga frågor, men det är viktigt att bestämmelser som inte är till nytta för vare sig företag eller samhälle tas bort, anför motionärerna. De anser att det arbete som påbörjats inom SimpLex med att ta ett helhetsgrepp om regelsystemet är mycket bra, men att det måste intensifieras. SimpLex har utvärderats av Näringslivets nämnd för regelgranskning i juni 2002 i en rapport som visserligen visar på framsteg men framför allt på behovet av fortsatt förbättring av regelförenklingsarbetet, konstaterar motionärerna. De anser att SimpLex:s arbete måste bli mer offensivt. Förutom att förhindra nytt onödigt krångel för småföretagen måste arbetet med att se över existerande regelverk intensifieras, säger motionärerna. De menar att konsekvenserna för småföretagen måste värderas och redovisas redan när nya lagar och förslag som berör företagen utreds. För att förenklingsarbetet skall bli mer effektivt måste respektive departement och myndigheter ges ett ännu tydligare ansvar för regelförenklingsarbetet, anför motionärerna. De anser att det också är av stor vikt att det utvecklas metoder för att kvantitativt kunna mäta den administrativa bördan för småföretagen och att det uppdrag som ITPS har fått genomförs omgående.

Ett samlat handlingsprogram bör tas fram som visar hur målet om ett mindre byråkratiskt näringsliv skall nås, sägs det avslutningsvis.

I motion 2002/03:N2 (m, fp, kd, c), som väckts med anledning av regeringens skrivelse, begärs tillkännagivanden i följande avseenden: om att Småföretagsdelegationens förslag skall genomföras; om att en oberoende avregleringsgrupp skall tillsättas; om mätbara mål för förenklingsarbetet; om att det bör sättas upp en bestämd tid inom vilken en myndighet måste ha svarat eller handlagt ett ärende; om serviceattityden hos svenska myndigheter. Enligt regeringens skrivelse om regelförenklingsarbetet är det tyvärr inte mycket av positiv art som hänt inom området under år 2001, säger motionärerna som dock inte finner detta förvånande. Regeringens politik när det gäller företagande har präglats av mycket prat, men lite handling under årens lopp, anser motionärerna. De menar att de allvarligaste bristerna är regelinflationen och att en fjärdedel av småföretagarna upplever att uppgiftslämnandet och kontakterna med myndigheter har ökat under senare år, enligt en undersökning från Nutek och SCB. Brist på tid och krångliga regler är företagarnas största bekymmer, enligt samma undersökning. Av de 80-tal förslag som Småföretagsdelegationen lade fram återstår fortfarande en stor del att genomföra, säger motionärerna. De anser att delegationens förslag snarast måste genomföras fullt ut.

Avregleringsarbetet har så hög prioritet att huvudansvaret inte bör ligga på Näringsdepartementet, anför motionärerna vidare. I stället bör en oberoende avregleringsgrupp på hög politisk nivå leda avregleringsarbetet. Gruppen bör föreslå modeller för hur arbetet skall bedrivas, bistå med kompetens och lyfta fram goda exempel på avregleringar, anser motionärerna. De föreslår vidare att gruppen skall rapportera om hur arbetet fortlöper och att varje departement och varje myndighet skall vara ansvarigt för rapporteringen till avregleringsgruppen. Inte ens när det gäller i stort sett kostnadsfria regelförenklningar, såsom införande av ett enkelt bokförings- och deklarationspaket för egenföretagare, rimligare F-skatteregler, förenklade blanketter eller en solnedgångsparagraf för onödiga företagsregler, har regeringen lyckats åstadkomma någonting konkret, anför motionärerna. De uppger att i Kanada kan en blivande företagare registrera sitt företag, anmäla sig för olika skatter samt ordna eventuella tillstånd via Internet. Hela proceduren skall inte behöva ta mer än 20 minuter, anser motionärerna. De framhåller också att regelsystemet är kostsamt och hänvisar till en beräkning som gjorts av OECD, enligt vilken kostnaden för företag med 1–19 anställda för att administrera skatte-, arbetsmarknads- och miljöreglerna är ca 30 000 kr per anställd och år. Motsvarande siffror är för företag med 20–49 anställda ca 21 000 kr per anställd och år och för företag med upp till 500 anställda ca 6 000 kr per anställd och år. Överförs dessa siffror till samtliga företag, så ligger företagens kostnader för att administrera lagar, regler och föreskrifter på minst 50 miljarder kronor per år.

I Nederländerna har parlamentet beslutat att företagens kostnader för att hantera regelverket skall minska med 25 %, varav 10 % togs under den förra fyraårsperioden, säger motionärerna. De uppger att den borgerliga regeringen

under åren 1991–1994 tog initiativ till och genomförde regelförenklingar som berörde i stort sett alla samhällsområden, men att mycket av det arbetet har avstannat eller bromsats upp. De föreslår att en genomgång skall göras under innevarande mandatperiod av hela det regelverk som berör företagande, så att onödiga och krångliga regler tas bort. Målet skall därvid vara att företagarnas kostnader för administration av regelverket skall minska med minst en fjärdedel. I Sverige behöver en blivande företagare kontakta ett stort antal myndigheter och fylla i en mängd blanketter, hävdar motionärerna. De anser att det bör sättas upp en bestämd tid inom vilken myndigheterna måste ha svarat eller handlagt ett ärende – annars skall staten förlora sin talesrätt i frågan. Många företagare upplever administrationen kring den egna verksamheten som alltför omfattande och påpekar att krångliga regler och ständigt ökande krav på uppgiftslämnande ställer stora krav på kunskaper hos företagaren. Motionärerna menar att det omfattande uppgiftslämnandet och redovisningen också kan uppfattas som ett slags misstroende – myndigheterna måste i stället övergå från en fogdementaltitet till en servicementaltitet, och myndigheterna bör uppträda som ”lots” i sina kontakter med företagen.

I motion 2002/03:N227 (m) begärs ett tillkännagivande om regelförenklingar. Den sammanlagda volymen myndighetsregler har uppskattats till ca 40 000 sidor, varav ungefär hälften är företagsregler, säger motionärerna. De uppger att ”regelinflationen” ligger på 2 % per år för alla myndighetsregler, att företagsreglerna ökar ungefär dubbelt så snabbt som övriga regler och att 75 myndigheter samlar in uppgifter från företag på 1 150 olika blanketter. De tidigare nämnda beräkningarna från OECD återges i motionen. Reglernas mängd och komplexitet – samt myndigheternas sätt att tillämpa dem – försvårar möjligheterna att starta företag, utveckla produkter och reagera på marknadsförändringar, anför motionärerna. De anser därför att det är viktigt med färre, enklare och stabilare regler och att under den kommande mandatperioden måste hela det regelverk som berör företagandet genomlysas och onödiga och krångliga regler tas bort. Målet bör därvid vara att företagarnas kostnader för administration av regelverket skall minska med minst en fjärdedel. Motionärerna vill genomföra Småföretagsdelegationens samtliga förslag, förbättra serviceandan hos alla myndigheter och ställa upp mätbara mål för regelavvecklingen. Moderata samlingspartiet anser att situationen nu är så alarmerande att ett totalstopp för nya krav är motiverat intill dess att det kan påvisas att förenklingsarbetet har tagit fart, sägs det.

Ett tillkännagivande av riksdagen om betydelsen av förenkling och avreglering av särskilt små företags regelbörda, föreslås i motion 2002/03:N207 (m). Regleringen av företagandet försvårar verksamhet och etableringar i Sverige, anför motionären. Han uppger att ett vanligt företag kan ha 20 000 sidor regelverk att ta hänsyn till och att det beräknas kosta mellan 20 000 och 30 000 kr per år och anställd för företagen att hantera det gällande regelverket. Andra uppgifter talar om att kostnaden för regler motsvarar 3–4 % av BNP, säger motionären. Han menar att förenklingar för företagandet inte är kostsamma, utan i huvudsak en attitydfråga. Likväl står regeringen

passiv, vilket är en bidragande orsak till att nyföretagandet minskade med 16 % år 2001, hävdar motionären. Han hänvisar till att en rad förslag om avreglering har presenterats av olika arbetsgrupper de senaste åren men menar att regeringen i stort har lämnat dem därhän.

Tillkännagivanden i tre avseenden begärs i motion 2002/03:N250 (m), nämligen om behovet av fortlöpande utmönstring av föråldrade och/eller uttjänta regleringar, om en försöksvis inrättad avregleringsdelegation inom Statsrådsberedningen och om prövning av ett system med s.k. solnedgångsparagrafer inom vissa lagområden. Lika viktigt som att stifta nya lagar i takt med samhällets förändringar är det att mönstra ut föråldrade eller överspelade lagar, förordningar och bestämmelser, anför motionären. Han anser att Simplex beklagligtvis inte har lyckats särskilt väl i sitt uppdrag, troligen mest beroende på att den politiska viljan samt kunskapen och förståelsen för småföretagandets villkor i hög grad saknas hos departementsledningen. I stället bör på försök inrättas en avregleringsdelegation som ett självständigt ekonomisk-juridiskt expertorgan åt regeringen och med företrädare för näringslivet, knutet till Statsrådsberedningen under statsministerns ledning, med årlig rapporteringsskyldighet också till riksdagen, föreslår motionären. Han förordar vidare att ett system med solnedgångsparagrafer skall prövas och utvärderas inom vissa begränsade lagstiftningsområden, innebärande att en regel som sällan eller aldrig används inom en tidrymd av tre – fem år automatiskt skall upphöra att gälla och tas bort.

I motion 2002/03:N251 (m) föreslås att det skall tillsättas en småföretagsinriktad haverikommission, vars uppgift skall vara att senast i mars 2003 lämna förslag som underlättar för småföretag att utvecklas. Regeringens företagspolitik tar så gott som uteslutande fasta på stora företag, när det gäller lagar, regler, beskattning, etc., hävdar motionären. Han anser att det däremot saknas motsvarande förståelse och engagemang för de riktigt små företagen och företagarna. Simplex har, enligt motionären, inte lyckats föreslå förändringar som påverkat utvecklingen av nyföretagandet. Enligt hans mening är regeringens ovilja att vidta åtgärder på väg att skapa en haveriliknande situation.

I motion 2002/03:N269 (m), med rubriken En svensk skogspolitik, begärs ett tillkännagivande av riksdagen om förenkling av regelverken för småföretag.

Ett tillkännagivande av riksdagen om betydelsen av förändrade lagar för att underlätta för företagande, föreslås i motion 2002/03:N277 (m). En av framtidens viktigaste frågor, bl.a. för välfärden, är hur antalet företag och arbetstillfällen skall kunna öka, anför motionären. Han anser att statistiken avseende nybildade aktiebolag är alarmerande – första halvåret 2002 startades 8 351 nya aktiebolag, jämfört med 10 656 under första halvåret 2000, vilket är en minskning med 22 %. Mot bakgrund av hur många företag blir behandlade – av statliga och kommunala myndigheter med hänvisning till lagar och regler – är det befogat att fråga sig hur så många ändå kan fortsätta sitt företa-

gande, säger motionären. Han menar att fler personer skulle kunna starta företag om ett antal hinder tas bort och lagar och regler ändras.

Frågan om regelförenkling tas upp i motion 2002/03:Kr264 (m) utifrån den situation som konstnärer har som småföretagare. Många konstnärer, inte minst bildkonstnärer, är egenföretagare, konstaterar motionärerna. De anser att det är viktigt att regler som berör småföretagandet förenklas eller avskaffas och att det arbete för bättre och enklare regler som inleddes av den borgerliga regeringen under åren 1991–1994 måste återupptas. Vidare förordas att Småföretagsdelegationens förslag skall genomföras, att arbetet med regelförenkling skall ges hög politisk prioritet, att företagen själva bör få påverka arbetet genom samråd, att alla nya förslag från regeringen som påverkar företagets villkor skall föregås av en noggrann analys av effekterna samt att myndigheter som ger ut föreskrifter skall omfattas av kravet att göra en konsekvensanalys.

I motion 2002/03:N263 (fp) begärs tillkännagivanden av riksdagen om minskat krångel för företagande och om ett mätbart mål för förenklingsarbetet. Motiveringarna bakom förslagen är likartade dem i den tidigare nämnda motionen 2002/03:N2 (m, fp, kd, c), som väckts med anledning av regeringens skrivelse.

Tillkännagivanden av riksdagen i följande tre avseenden föreslås i motion 2002/03:N211 (fp): om minskat krångel för företagandet; om att det skall bli lättare att starta och registrera företag, t.ex. via Internet; om en översyn av den offentliga avgiftspolitikens gentemot företagen. Det behövs, enligt motionären, en åtgärdsplan för att förbättra företagandets villkor i Sverige, som vid sidan av allmänna skattesänkningar och åtgärder som underlättar generationsskiftet, bör innehålla reformer bl.a. på följande områden: regelmängden bör minska; F-skattsedel bör gå att erhålla via Internet; ett startpaket för företag som förenklar och förkortar igångsättningsprocessen gentemot myndigheter skall finnas; den offentliga avgiftspolitikens måste ses över avseende kontroll-, tillsyns- och straffavgifter.

En förenklingskommission bör ges i uppdrag att se över regelverken med småföretagarna i glesbygden i förgrunden, anför det i motion 2002/03:N266 (fp). Folkpartiet har ett flertal förslag för att förbättra för företagen och företagsamheten, bl.a. måste det bli mindre krångligt att starta och driva företag, säger motionären. Hon framhåller att småföretagen ofta har stor betydelse för en bygds livskraft och att småföretagen också ger upphov till en mer differentierad arbetsmarknad än när en ort domineras av ett stort företag. Småföretagen tyngs av skatter, krångel, byråkrati och en lagstiftning som är illa anpassad till deras verksamhetsformer, anser motionären.

I motion 2002/03:N395 (kd) begärs ett tillkännagivande av riksdagen om genomförande av Småföretagsdelegationens förslag. Avregleringens betydelse för den ekonomiska utvecklingen kan aldrig nog betonas, anför motionärerna. De erinrar om att under de borgerliga regeringsåren 1991–1994 tillkallades en särskild avregleringsdelegation med uppgift att driva på avregleringsarbetet och föreslå förändringar som stärker konkurrensen och ökar

utrymmet för nyetableringar. Erfarenheter från andra länder, såsom Storbritannien, Nederländerna och Irland, visar att det krävs ett starkt politiskt stöd från högsta nivå, säger motionärerna. De menar att statsministern bör leda och politiskt ansvara för arbetet. Småföretagsdelegationens rapport innehöll en lång rad förslag som är av sådan art att de skulle underlätta för småföretagen utan att statsfinansiella kostnader skulle uppkomma, anför motionärerna vidare. De påstår att samhällets kostnader för tillväxthämmande regler är betydande och att priset betalas av medborgarna, främst i form av sämre levnadsstandard och begränsad valfrihet. Motionärerna anser att de flesta av Småföretagsdelegationens förslag till regelförenklingar som ännu inte har genomförts skyndsamt bör genomföras. Regelverk som berör företagare upplevs, enligt motionärerna, som svåra att överblicka och begripa – en svensk företagare har över 4 000 regler och ca 20 000 trycksidor att hålla reda på, och varje år tillkommer ca 5 000 sidor med omarbetade eller nya regler, sägs det. Den totala regelmängden som berör företagare måste minska, anför motionärerna. De anser att en solnedgångsparagraf bör införas, så att företagsregler som inte använts på fem år eller mer slopas. Många företagare upplever att myndigheter har dålig service, och det kan dessutom ta orimligt lång tid att få ett ärende avgjort hos en myndighet, säger motionärerna. De menar att myndigheterna bör kunna lämna bindande löften om hur lång tid det får ta att avgöra ett ärende och att myndigheterna måste betrakta företagen som sina kunder och anpassa servicenivån därefter, bl.a. när det gäller tiderna för tillgänglighet. Vidare bör statliga myndigheter och kommuner utse informationsansvariga kontaktpersoner för företagen för att rätt kunna hänvisa dem som söker information. Myndigheterna bör i sina årsredovisningar redovisa hur service- och informationskraven klarats gentemot företagen när det gäller handläggningstider, väntetider i telefon osv., anför det avslutningsvis.

Ett tillkännagivande av riksdagen om behovet av enklare regler och sänkta skatter föreslås i motion 2002/03:N392 (kd). Motiveringen är likartad med den i nyssnämnda motion 2002/03:N395 (kd).

I motion 2002/03:N226 (kd) begärs ett tillkännagivande av riksdagen om betydelsen av enklare företagsregler och beskattning av arbete. Småföretagsdelegationens förslag är väl värda att beakta och hittills har alltför få av förslagen verkställts, vilket är ett svek mot småföretagarna som är grunden i utvecklingen av den svenska välfärden, anför motionären.

Tillkännagivanden i följande fem avseenden begärs i motion 2002/03:N306 (c): om att målet för regelförenklingsarbetet skall vara att antalet regler skall minska med 25 % fram till år 2006; om att ett av uppdragen för regelförenklingsarbetet skall vara att undersöka reglerna kring företagande ur ett genusperspektiv; om att genomföra Småföretagsdelegationens förslag; om att införa en solnedgångsprincip innebärande att regler som inte använts på fem år automatiskt upphör att gälla; om kravet på att myndigheter skall ha samma svarstid som företagare. Vissa av de regler som gäller för företag kommer från riksdagsbeslut, men många av reglerna kan härledas till myndighetsförordnanden, säger motionärerna. De framhåller vikten av att noggranna conse-

kvensanalyser görs inför att beslut fattas om regler som berör företagare. Motionärerna konstaterar att i Nederländerna har, som tidigare nämnts, parlamentet beslutat att företagens kostnader för att hantera regelverket skall minska med 25 %, varav en minskning med 10 % uppnåddes under den förra fyraårsperioden. I många av Sveriges konkurrentländer pågår ett aktivt arbete för att minska företagens regelbörda, säger motionärerna. De anför att Simplex hittills enbart har kunnat koncentrera sig på att göra konsekvensanalyser av nya regler som föreslås av regeringen och att inte en enda befintlig regel har tagits bort. I budgetpropositionen anges att arbetet endast har resulterat i att ett tjugotal förslag dragits tillbaka eller ändrats, sägs det. En majoritet av landets företagare upplever att det har blivit fler och besvärligare regler som berör företagandet, hävdar motionärerna. De anser att arbetet med att förenkla reglerna måste kompletteras med konkreta mål, varvid målet för den kommande mandatperioden bör vara att antalet regler och blanketter för småföretag skall minska med 25 %.

De till synes könsneutrala regler som gäller för företagande bör utredas ur ett genusperspektiv, anføres det vidare i motionen. Ett sådant uppdrag bör ges explicit till Simplex, anser motionärerna som också efterlyser ett genomförande av Småföretagsdelegationens återstående förslag. Att företagare har rättssäkerhet gentemot myndigheter borde vara självklart, men ett komplicerat regelverk leder till att rättssäkerheten minskar, säger motionärerna. Ett sådant regelverk leder också till en växande administration och att risken för missförstånd ökar, vilket är kontraproduktivt och urholkar reglernas legitimitet. Utöver de nya regler som tillkommer finns det också en mängd befintliga regler som inte används, påstår motionärerna. De föreslår att en solnedgångsprincip skall införas, där regler som inte utnyttjats på fem år automatiskt upphör att gälla om de inte förlängs genom ett aktivt beslut. Tiden då företagare sköter sin administration förläggs allt mer till kvällar och helger, då myndigheter som kan svara på frågor har stängt, säger motionärerna. Samtidigt har myndigheterna i kraft av sin myndighetsutövning möjlighet att begära in uppgifter med krav om svar inom t.ex. tio dagar, vilket upplevs som ett starkt irritationsmoment för företagaren, som själv kan få vänta i månader för att få svar på sina frågor av myndigheten, hävdar motionärerna. De anser att om motsvarande krav ställs på myndigheterna som myndigheterna ställer på företagaren kan ett bättre företagsklimat åstadkommas. Detta innebär att om företagaren är skyldig att lämna uppgifter inom t.ex. tio dagar till myndigheten, skall myndigheten vara skyldig att svara på frågor från företagaren inom samma tid.

Det behövs enklare och färre regler för småföretagen, anføres det i motion 2002/03:N343 (c). Många och komplicerade regler för dem som vill starta nya företag avskräcker många personer från att starta företag eller att utveckla ett befintligt litet företag genom att anställa flera personer, anför motionärerna.

I motion 2002/03:N1 (mp), som väckts med anledning av regeringens skrivelse, liksom i motion 2002/03:N396 (mp), begärs tillkännagivanden i föl-

jande avseenden: om att företagens kostnader för att hantera regelverket skall minska; om företagets uppgiftsskyldigheter; om en ny mätmetod; om hastigheten i regelförenklingsarbetet; om att regeringen bör göra en anmälan om en oberoende OECD-granskning. Motiveringarna i de nämnda motionerna är likartade. Intresset för regelförenkling är i tilltagande i många länder, säger motionären. Hon anser att om byråkratin är för omfattande och regelverket för komplicerat växer inte småföretagen i önskvärd utsträckning. I motionen redovisas de tidigare nämnda beräkningarna från OECD om kostnaderna för företagens regelhantering. Företagen har ca 20 000 sidor företagsregler att hålla reda på, varav 2 500 ändras eller tillkommer varje år, säger motionären vidare. Hon konstaterar, i likhet med andra motionärer, att i Nederländerna har parlamentet beslutat att företagens kostnader för att hantera regelverket skall minska med 25 %, varav en minskning med 10 % uppnåddes under den förra fyraårsperioden. I Belgien har ett liknande mål satts upp, sägs det. På många håll i Sveriges konkurrentländer pågår ett aktivt arbete för att minska företagens regelbörda, anför motionären. Hon föreslår att målet för regelförenklingsarbetet skall vara att företagens kostnader för att hantera regelverket skall minska redan under år 2004, varefter kostnaderna bör minska ytterligare under mandatperioden. Regeringen bör återrapportera till riksdagen om utvecklingen i arbetet, anför motionären.

Företagens uppgiftslämnande måste minska och bli enklare, anför motionären vidare. Grunddatabasutredningens förslag i betänkandet Grunddata i samhällets tjänst (SOU 1997:146) bör därvid kunna utgöra utgångspunkt. Utredningens förslag innebär i korthet att en registerbank med vissa återkommande företagsuppgifter, grunddata, skall upprättas med uppgifter som kan hämtas från myndigheter. Vid undersökningar som riktar sig till småföretag bör urvalsundersökning tillämpas och urvalen varieras, så att samma småföretag inte behöver störas alltför mycket, anför motionären. Hon anser att dessa förenklingar bör genomföras senast under år 2004 och att regeringen kontinuerligt bör återrapportera till riksdagen om utvecklingen i arbetet.

Det saknas en tillförlitlig mätmetod som kan visa på hur regelbördan utvecklats under årens lopp, säger motionären. Hon föreslår att det skall utvecklas en ny mätmetod, färdig att använda redan under år 2003. SimpLex har getts alltför små resurser, och arbetet har därför framskridit alldeles för långsamt, anför motionären. Hon vill se en ökad takt i regelförenklingsarbetet redan under år 2003, varvid regeringen bör återrapportera till riksdagen om utvecklingen i arbetet. Regeringen angav i förra årets skrivelse (skr. 2000/01:143) sitt intresse av att OECD skall genomföra en oberoende granskning av Sveriges regelförenklingsarbete, konstaterar motionären avslutningsvis. Hon påpekar att i årets skrivelse har denna avsiktsförklaring försvunnit, vilket hon finner beklagligt, och hon menar att Sverige snarast bör anmäla sitt intresse för denna granskning för att kunskap om Sveriges position internationellt skall bli tillgänglig. Regeringen bör lämna in en sådan anmälan någon gång under riksdagsåret 2002/03, anser motionären.

Vissa kompletterande uppgifter

Utskottet behandlade hösten 2001 i anslagsbetänkande 2001/02:NU1 en motsvarande skrivelse från regeringen om regelförenklingsarbetet (skr. 2000/01:143) och ett stort antal motioner om regelförenkling liknande de här aktuella. Utskottet anförde att det – för att arbetet med regelförenkling skall kunna drivas framåt – är nödvändigt att det finns klara mål att sträva mot och att det går att på något sätt mäta hur långt arbetet har fortskridit. Utskottet ansåg att arbetet med målformulering och metoder för uppföljning bör ges hög prioritet och framhöll att det viktiga för en småföretagare är att den administrativa bördan minskas, snarare än att det åstadkoms en viss minskning av antalet lagar eller regler. Att nedbringa den tid och den kostnad som en småföretagare behöver lägga på att uppfylla olika lagar och regler är sålunda, enligt utskottets mening, den helt överordnade uppgiften. Utskottet underströk också vikten av att småföretagarnas egna synpunkter på regelförenklingsarbetet fångas upp. Utskottet såg fram mot en redovisning i nästföljande skrivelse om vad arbetet med målformulering och metoder för uppföljning har gett för resultat. I en reservation (m, kd, c, fp) efterlystes åtgärder av regeringen beträffande regelförenklingsarbetet i syfte att skynda på och effektivisera detta arbete.

Frågan om att kvantitativt kunna mäta den administrativa bördan för småföretag tas upp i flera motioner. Som nämns i skrivelsen har ITPS fått regeringens uppdrag att utveckla en metod för detta. Enligt regeringsbeslutet i juni 2002 skall ITPS utveckla en metod som gör det möjligt att kvantitativt mäta och samla in statistik över den administrativa börda som uppstår för företagen till följd av olika regelverk såsom lagar, förordningar och myndighetsföreskrifter. I uppdraget ingår att ta fram en konkret definition på begreppet administrativ börda. ITPS skall även föreslå hur genomförandet av metoden bör organiseras. I uppdraget ingår också att redovisa alternativa mätmetoder. För respektive metod skall beräkningar avseende investerings- och genomförandekostnader framgå samt för- och nackdelar i övrigt. ITPS skall i genomförandet av uppdraget studera och ta del av erfarenheter från andra länder som har utvecklat liknande metoder.

Eftersom det är av största vikt att metoden accepteras och stöds av både regeringen och näringslivet skall ITPS utföra uppdraget i nära samarbete med Näringsdepartementet och Näringslivets nämnd för regelgranskning. ITPS skall även samråda med Statskontoret, Nutek, SCB och etablerade forskare inom området. Inriktningen för arbetet är att metoden skall kunna tas i bruk och en mätning kunna ske under år 2003. En delrapport innehållande definition av begreppet administrativ börda, erfarenheter från andra länder och redovisning av alternativa metoders kostnader samt för- och nackdelar i övrigt skall lämnas den 31 december 2002. Uppdraget skall slutrapporteras den 31 mars 2003, då även val av metod och förslag till genomförande skall redovisas. Enligt uppgift från ITPS fortskrider arbetet planenligt.

Näringslivets nämnd för regelgranskning presenterade, som omnämns i vissa motioner, i juni 2002 en rapport, Regelindikator 2002, med en uppfölj-

ning av hur myndigheter, kommittéer och Regeringskansliet efterlever de regler som skall följas i samband med att de föreslår nya eller förändrade regler som rör företag. Enligt rapporten, som baseras på en granskning av 150 olika förslag till regler, är kvaliteten i de konsekvensanalyser som presenteras generellt sett låg och i flertalet fall undermålig. I rapporten föreslås följande åtgärder för att åstadkomma ett långsiktigt och metodiskt arbete för att höja kvaliteten på konsekvensanalyserna och minska de administrativa kostnaderna för företagen: sätt upp mätbara mål för arbetet; beräkna företagens totala kostnader för att administrera regelverket; ge starkt stöd från högsta politiska nivå; genomför tidiga samråd med företagen; ge en offentlig institution/myndighet det övergripande ansvaret för utbildning i och kontroll av kvaliteten avseende konsekvensanalyser; inför sanktionsmöjligheter för att öka efterlevnaden av gällande regler. Regeringskansliet har, enligt uppgift från SimpLex, haft ett diskussionsmöte med nämnden med anledning av rapporten.

Beträffande Småföretagsdelegationens förslag, som berörs i flera motioner, kan noteras att Näringsdepartementet i en promemoria till utskottet våren 2000 gjorde en avstämning mot Småföretagsdelegationens förslag. Regeringens samlade bedömning var, enligt denna, att åtgärder vidtagits för att undanröja majoriteten av de hinder som Småföretagsdelegationen uppmärksammat. Regeringen ansåg att ca 75 % av förslagen är viktiga och bör genomföras i någon form. Drygt 40 % av förslagen var helt genomförda eller befann sig i en genomförandefas, och ytterligare drygt 30 % var under utredning eller beredning. Det framhölls från Näringsdepartementet att många av förslagen är av den karaktären att de aldrig kommer att kunna anses vara helt slutförda. Det gäller t.ex. myndigheternas arbete med information och service till företagen och flera av förenklingsförslagen, såsom lättnader i uppgiftslämnande för företag och förenkling av tullprocedurer. Ungefär en fjärdedel av förslagen föranleder i nuläget inga åtgärder från regeringens sida; det gäller förslag på områden där det redan för närvarande förekommer statliga insatser, t.ex. kompetensområdet, liksom förslag på områden där det primära ansvaret inte ligger på staten utan på kommunerna.

I en kommentar från Näringsdepartementet sägs nu att Småföretagsdelegationens förslag handläggs inom olika delar av Regeringskansliet. Det konstateras att regeringen har vidtagit åtgärder för att undanröja majoriteten av de hinder för tillväxt som delegationen identifierade, vilket har redogjorts för i interpellationsdebatter och frågesvar. Det framhålls att karaktär och omfattning på förslagen skiljer sig högst väsentligt åt sinsemellan och därmed även den tid som krävs för genomförande. En större del av förslagen är fortfarande under utredning eller genomförande. Många förslag är vidare av den karaktären eller omfattningen satt de inte går att genomföra omgående. I vissa fall – när det t.ex. gäller mer generella önskemål om förändrade attityder och ökad tillgänglighet hos myndighet m.m. – är det dessutom omöjligt att uttala sig om när ett förslag kan anses vara genomfört, utan det är snarare frågan om en kontinuerlig utvecklingsprocess. Endast en tredjedel av förslagen från Småfö-

retagsdelegationen kan anses vara rena regelförenklingsförslag, sägs det från Näringsdepartementet.

Inom Regeringskansliet pågår arbete med översyn av myndigheternas service. Statskontoret har fått regeringens uppdrag att stimulera och stödja utvecklingen av 24-timmarsmyndigheter genom att tillsammans med myndigheterna utveckla och tillhandahålla metoder, vägledningar och avtal samt initiera och genomföra samverkansprojekt. Arbetet skall syfta till att stimulera myndigheterna att bedriva ett aktivt utvecklingsarbete för att förbättra sin tillgänglighet och service med hjälp av informationstekniken, genom en rad olika åtgärder. Arbetet bedrivs i samverkan med de statliga myndigheterna och i kontakt med företrädare för kommuner, landsting och andra aktörer av betydelse för denna utveckling. Statskontoret har redovisat arbetet i lägesrapporter till regeringen i december 2001 och i juni 2002. En ytterligare lägesrapport skall lämnas den 31 december 2002, och en slutlig redovisning av uppdraget skall lämnas senast den 30 juni 2003. Regeringen redovisar i budgetpropositionen under utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning sin bedömning i frågan. Där sägs bl.a. att den långsiktiga inriktningen bör vara att medborgare och företag i servicehänseende upplever den offentliga förvaltningen som en enda 24-timmarsmyndighet utan besvärande myndighetsgränser. Det innebär bl.a. att ett ärende så långt möjligt bara bör kräva en enda myndighetskontakt, vilket ställer stora krav på samverkan mellan myndigheter. Det är dock viktigt att myndighetsansvaret inte blir otydligt så att insyn och ansvarsutkrävande försvåras.

I några motioner efterlyses åtgärder för att minska företagens uppgiftslämnande. När det gäller SCB:s olika statistikgrenar tillämpar myndigheten sedan en längre tid urvalsundersökningar när det gäller småföretag och ett s.k. rullande panelsystem, vilket innebär att ett småföretag som ingått i en undersökning inte skall tas ut i nästa. SCB är vidare starkt engagerat i det arbete som bedrivs inom EU på statistikområdet. Inom EU var det tidigare i stort sett förbjudet att använda s.k. administrativt material i statistikproduktionen. En förändring håller nu på att ske i detta avseende, och administrativa uppgifter kan i vissa fall användas. SCB har varit pådrivande i detta arbete och kommer att fortsätta att driva frågan om förenkling när det gäller statistikproduktionen. I regeringens uppdrag från juni 2002 till SCB om fördjupad prövning av inriktning och omfattning av officiell statistik inom SCB:s ansvarsområde inför treårsperioden 2004–2006 konstateras bl.a. att uppgiftslämnarnas kostnader för statistiken ökar. Det är därför angeläget att SCB ökar ansträngningarna för att underlätta uppgiftslämnandet, särskilt för företagen, sägs det, och SCB skall särskilt redovisa planer på hur myndigheten skall underlätta uppgiftslämnandet. Uppdraget skall redovisas senast den 15 januari 2003.

Grunddatabasutredningen föreslog i sitt tidigare nämnda betänkande hösten 1997 beträffande företagens uppgiftslämnande bl.a. att ett mål bör vara att företagen endast skall behöva lämna en och samma uppgift en gång och att formerna för elektroniska uppgiftslämnanden borde utvecklas. En arbetsgrupp inom Regeringskansliet fick därefter våren 1999 i uppdrag att inventera och

analysera det allmännas ansvar för spridning av offentlig basinformation i elektronisk form. I promemorian Samhällets grundläggande information (Ds 2000:34) redovisades en inventering av många års utredningsarbete som på olika sätt berör det allmännas ansvar för spridning av samhällets information i elektronisk form. I betänkandet lämnades förslag till en rad konkreta åtgärder. Betänkandet har remissbehandlats, och frågan bereds inom Regeringskansliet i ett bredare sammanhang, tillsammans med arbetet kring den tidigare nämnda 24-timmarsmyndigheten och framtagande av ett nytt EU-direktiv om vidareutnyttjande och kommersialisering av handlingar från offentliga sektorn.

I det tidigare nämnda betänkandet Företagsutveckling på regional nivå (SOU 2002:101), som nyligen avlämnats, föreslås under rubriken Enkelhet för företag och företagare – i syfte att tillmötesgå företagens önskan om *en* instans att vända sig till – en samordning av arbetet hos de tre aktörer, som handhar de viktigaste statliga företagsstöden, länsstyrelsen, länsarbetsnämnden och det aktuella Almi-bolaget. Utredaren föreslår att det i varje län skall öppnas en ”brevlåda” dit företagaren kan vända sig med ansökningar, förfrågningar och andra önskemål. Kontakten kan ske via post, telefon, e-post, personligt besök, osv. De tre nämnda huvudaktörerna får sedan gemensamt hantera frågorna. För företagaren skall det räcka med en kontakt. Länsstyrelsen bör ges i uppdrag att tillsammans med länsarbetsnämnd och Almi-bolag utarbeta den samarbetslösning som passar det egna länet bäst. I försökslänen skall självstyrelseorganen erbjudas samordningsuppgiften. Nutek skall ges i uppdrag att utforma riktlinjer för verksamheten samt följa upp att den genomförs.

Företagarnas riksorganisation har nyligen presenterat en rapport om företagens administrativa börda – Krånglet ökar. Företagarna har också tillställt statsminister Göran Persson en skrivelse om småföretagens administrativa börda. Målet bör enligt Företagarna vara att under innevarande mandatperiod halvera den tid som företagaren måste ägna åt administration på grund av statliga regler. Företagarna föreslår att regeringen skall utse en interdepartemental arbetsgrupp som skall genomföra de åtgärder som krävs för att nå målet. Företagarna vill också att alla myndigheter som berörs skall ges i uppdrag att införa gemensamma definitioner på begrepp som rör företagande, t.ex. anställda och inkomster. Det förenklingsarbete som hittills bedrivits i SimpLexgruppen måste utvecklas, och gruppen måste få tillräckliga resurser så att den kan göra konsekvensanalyser av både föreslagna och redan existerande regler, anser Företagarna. Näringsdepartementet har nyligen haft ett diskussionsmöte med Företagarna.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att regelförenklingsarbetet är av största vikt för att Sverige skall kunna utvecklas som företagarnation. De regler som berör företagandet bör vara lätta att förstå och efterleva.

Samhället har behov av effektiva regelsystem för skydd av människors liv och hälsa, miljöskydd och säkerhet, men detta får inte göra det alltför krångligt att starta och driva företag. Kostnaderna för ett svenskt företag med 1-19 anställda för att administrera skatte-, arbetsmarknads- och miljöreglerna uppgår, som tidigare redovisats, enligt en OECD-beräkning till ca 30 000 kr per anställd och år. Motsvarande kostnader är för företag med 20-49 anställda ca 21 000 kr och för företag med 50-500 anställda ca 6 000 kr. Appliceras dessa siffror på det totala beståndet av företag, kan företagens kostnader för att administrera lagar, regler och föreskrifter beräknas till minst 50 miljarder kronor per år.

I många av Sveriges konkurrentländer pågår ett aktivt arbete med att minska företagets regelbörda. I Nederländerna har parlamentet beslutat att företagets kostnader för att hantera regelverket skulle minskas med 25 % från år 1994 till år 2002. Men trots att hela den holländska regeringen har varit engagerad och starkt prioriterat frågan har inte en 10-procentig minskning uppnåtts under perioden. Samtidigt som det illustrerar hur komplicerad frågan om regelförenkling är får det inte avskräcka från höga svenska ambitioner på området. En genomgång av hela det regelverk som berör företagen skulle fordra en mycket resurskrävande satsning som riskerar att gå ut över handläggningen av andra för företagen viktiga frågor. Regeringen bör dock anlägga ett bredare och mer systematiskt angreppssätt än tidigare och presentera ett handlingsprogram under år 2003 som inriktas på de befintliga regelverken och som omfattar åtgärder hos såväl departement som myndigheter.

Takten i regelförenklingsarbetet måste öka. Ett instrument för att åstadkomma detta är att det tas fram ett mått som kan visa hur regelbördan utvecklas. OECD har mångårig erfarenhet av regelförenklingsarbetet i olika medlemsländer och genomför t.ex. enkätundersökningar riktade mot företag för att jämföra den administrativa bördan länder emellan. Dessa enkäter ställs sedan samman ländervis och jämförelser kan därmed göras. I Danmark, Belgien och Nederländerna har också mätmetoder tagits fram. Den danska metoden baseras, i likhet med OECD-metoden, på enkäter. I Sverige har ITPS fått i uppdrag att ta fram förslag på lämplig mätmetod. Eftersom Danmark, Belgien och Nederländerna har kommit längre än OECD har ITPS särskilt analyserat dessa länders mätmetoder innan myndigheten skall lämna sitt förslag till regeringen om en svensk mätmetod.

När det gäller de oberoende granskningar som OECD genomför av olika länders regelförenklingsarbete är det angeläget att regeringen under kalenderåret 2003 inger anmälan till OECD med begäran om granskning av regelförenklingsarbetet i Sverige. Genom en sådan granskning kan värdefull kunskap om Sveriges position i en internationell jämförelse erhållas.

Ytterligare ett område där utskottet anser att det krävs omedelbara åtgärder från regeringen gäller regelverket vid en företagsstart. Regeringen bör göra en översyn av handläggningstiden i startskedet och uppdra åt de myndigheter som för närvarande inte prioriterar snabb handläggning att minska handläggningstiden för dessa ärenden. Myndigheterna måste därutöver förbättra sin

service gentemot företagen och i större utsträckning kunna agera som ”lots” i sina kontakter med företagen.

Riksdagen bör genom ett tillkännagivande anmoda regeringen att vidta de åtgärder som utskottet angivit. Därmed blir motionerna 2002/03:N356 (s, v) och 2002/03:N1 (mp) väsentligen tillgodosedda. Motion 2002/03:N2 (m, fp, kd, c) blir också i vissa delar tillgodosedd. Övriga motionsyrkanden avstyrks. Riksdagen bör också lägga regeringens skrivelse med redogörelse för regel-förenklingsarbetet till handlingarna.

Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör anvisa anslag under utgiftsområde 24 Näringsliv i huvudsak i enlighet med vad som föreslagits i budgetpropositionen. Enligt utskottet bör riksdagen – med bifall till förslag i en motion (s, v, mp) – besluta om en överflyttning av medel mellan två av anslagen. De medel om 10 miljoner kronor per år som Vinnova sedan år 2001 har tilldelats för miljöteknikutveckling bör i stället satsas på miljödriven affärsutveckling under Nuteks anslag för näringslivsutveckling. För att ta till vara den kraft som marknaden uppvisar och styra den mot hållbarhet bör en nationell satsning på miljödriven näringslivsutveckling genomföras. Utskottets förslag till anslag under utgiftsområde 24 Näringsliv framgår av bilaga 3. Övriga här aktuella förslag till riksdagsbeslut som regeringen framlägger under detta utgiftsområde tillstyrks av utskottet.

Inledning

Utskottet redogör i det följande – avseende de anslag som ingår i utgiftsområde 24 Näringsliv – för regeringens förslag och motsvarande förslag i motioner (se bilaga 2). Därefter redovisar utskottet sitt ställningstagande i ett sammanhang (se bilaga 3).

Näringspolitik

Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader (26:1)

Propositionen

Anslaget finansierar förvaltningskostnader vid Verket för innovationssystem (Vinnova), som bildades den 1 januari 2001. Myndighetens uppgift är att främja hållbar tillväxt för näringsliv, samhälle och arbetsliv genom utveckling av effektiva innovationssystem och finansiering av behovsmotiverad forskning och utveckling. Anslagsnivån har justerats i enlighet med det generella

besparingskrav på 0,7 % som lagts på anslag för förvaltnings- och investeringsändamål för år 2003.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 110,2 miljoner kronor.

Motionerna

I motion 2002/03:N395 (kd) föreslås en besparing på anslaget med 5 miljoner kronor, med hänvisning till det ekonomiskt osäkra läget och för att finansiera reformer som Kristdemokraterna föreslår och som syftar till generella förbättringar för företagen.

Anslaget bör minskas med 4 miljoner kronor, anförs det i motion 2002/03:N360 (c). Sverige behöver få världens bästa företagsklimat, och det målet nås inte i första hand genom att bygga ut Myndighetsverige, säger motionärerna. De anser att företagsamhet och tillväxt kommer underifrån från många kreativa entreprenörer. Centerpartiet är restriktivt till ökad byråkratisering inom svenska myndigheter och sparar därför in på förvaltningskostnader, sägs det.

Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling (26:2)

Propositionen

Anslaget finansierar behovsmotiverad forsknings- och utvecklingsverksamhet samt utveckling av innovationssystemet. Inriktningen för de närmaste årens verksamhet har beskrivits i proposition 2000/01:3 om forskning och förnyelse och i proposition 2001/02:2 om FoU och samverkan i innovationssystemet. För år 2003 föreslås en ökning av anslaget med 30 miljoner kronor för uppbyggnad av ett nationellt inkubatorprogram. Därutöver har anslagsnivån justerats i enlighet med det generella besparingskrav på 0,7 % som lagts på anslag för förvaltnings- och investeringsändamål för år 2003.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 1 035,5 miljoner kronor. Regeringen begär vidare riksdagens bemyndigande att under år 2003 besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 1,9 miljarder kronor under åren 2004–2008.

Motionerna

I motion 2002/03:Fi230 (s, v, mp) föreslås att de medel om 10 miljoner kronor per år som Vinnova sedan år 2001 har tilldelats för miljöteknikutveckling i stället skall satsas på miljödriven affärsutveckling genom Nutek.

En neddragning på anslaget med 100 miljoner kronor föreslås i motionerna 2002/03:Fi232 (fp) och 2002/03:N263 (fp).

I motion 2002/03:N395 (kd) föreslås en besparing på anslaget med 30 miljoner kronor. Kristdemokraterna avvisar den av regeringen föreslagna satsningen med 30 miljoner kronor för uppbyggnad av ett nationellt inkubatorprogram och vill i stället satsa motsvarande summa för att stärka de industriella utvecklingscentrumens (IUC) funktion som inkubatorer, sägs det.

Vissa kompletterande uppgifter

Beträffande förslaget i motion 2002/03:Fi230 (s, v, mp) om en minskning av anslaget med 10 miljoner kronor kan följande noteras. I samband med att Miljöteknikdelegationen avslutade sitt arbete vid årsskiftet 2000/01 framlade den förslag om hur ett fortsatt arbete inom området skulle kunna ske. De berörda medlen på 10 miljoner kronor som Vinnova fr.o.m. år 2001 har disponerat för miljöteknikutveckling har enligt Näringsdepartementet kunnat ses som ett led i ett fortsatt miljöteknikarbete i Miljöteknikdelegationens anda. Vinnova har inte haft någon särskild miljötekniksatsning utan har låtit hållbar utveckling vara en integrerad del i alla sina program.

Verket för näringslivsutveckling: Förvaltningskostnader (38:1)*Propositionen*

Anslaget täcker förvaltningskostnader för Verket för näringslivsutveckling (Nutek) och Almi Företagspartner AB (Almi). Enligt förslaget i budgetpropositionen skall anslaget tillföras 10 miljoner kronor, varvid finansiering sker genom en överföring från utgiftsområde 19 Regional utjämning och utveckling. Därutöver har anslagsnivån justerats i enlighet med det generella besparingskrav på 0,7 % som lagts på anslag för förvaltnings- och investeringsändamål för år 2003.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 207,7 miljoner kronor.

Motionerna

I motion 2002/03:N395 (kd) föreslås en minskning av anslaget med 15 miljoner kronor, med hänvisning till det stora anslagssparande som kan förväntas för år 2002.

Anslaget bör minskas med 41 miljoner kronor, anförs det i motion 2002/03:N360 (c) med hänvisning till tidigare redovisad motivering.

Vissa kompletterande uppgifter

Enligt uppgift från Näringsdepartementet är anledningen till att Nutek beräknas få ett kraftigt anslagssparande år 2002 att projektet att bygga upp ett datasystem för ärendehantering av de regionala stöden har försenats. Utgifterna för detta projekt kommer i stället under år 2003.

Näringslivsutveckling m.m. (38:2)*Propositionen*

Anslaget får användas till näringslivsfrämjande åtgärder. Anslaget tillförs 10 miljoner kronor fr.o.m. år 2003 från utgiftsområde 19 Regional utjämning och utveckling. Anslaget höjs med 20 miljoner kronor för att stärka design som ett medel för näringslivsutveckling. På anslaget finns även medel avsatta

avseende statliga lån och garantier som lämnas till svensk industri från Riksgäldskontoret.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 219,6 miljoner kronor.

Motionerna

I motion 2002/03:Fi230 (s, v, mp) föreslås, som tidigare nämnts, att de medel om 10 miljoner kronor per år som Vinnova sedan år 2001 har tilldelats för miljöteknikutveckling i stället skall satsas på miljödriven affärsutveckling genom Nutek via det här aktuella anslaget.

Riksdagen bör göra ett tillkännagivande om att – inom ramen för de satsningar som föreslås i budgetpropositionen för att stärka design som medel för näringslivsutveckling – hemslöjdens och slöjdarnas kunnande bör tas till vara, anför det i motion 2002/03:Kr347 (s). Hemslöjdsrörelsen har haft och har alltså en stor kulturell och ekonomisk betydelse, säger motionärerna. De menar att den kunskap som finns inom Svenska hemslöjdsföreningens riksförbund och bland slöjdare och konsthantverkare runtom i landet är en drivkraft som behövs i arbetet för en framgångsrik svensk formgivning och design.

I motion 2002/03:N216 (s) begärs ett tillkännagivande av riksdagen om regionala projektmedel för att stimulera till användning av designkompetens i små och medelstora företag. Marknadskunnande och god design spelar allt större roll som konkurrensmedel, varför staten bör stimulera användningen av professionella designers hos svenska framför allt små och medelstora företag, anför motionärerna. De noterar att regeringen i budgetpropositionen ger design en viktig roll för utvecklingen av svenskt näringsliv och understryker värdet av att en nationell kraftsamling kring designfrågorna kommer hela näringslivet och landet till del. Detta gäller inte minst de små och medelstora företag som ofta har stort tekniskt kunnande men som känner osäkerhet inför samarbetet med t.ex. industridesigner. Här spelar Stiftelsen Svensk Industri-design med sin regionalt uppbyggda organisation en viktig roll, säger motionärerna och erinrar om att stiftelsen tidigare förmedlade s.k. designcheckar med mycket goda resultat. De kostade staten 3,3 miljoner kronor om året, men gav mångfalt igen i form av nya jobb, anför motionärerna. Trots detta avvecklades systemet med designcheckar fr.o.m. år 2000 efter ett beslut av Almis styrelse utan att det kom att prövas politiskt. Motionärerna menar att det finns goda skäl att tillse att det inom ramen för en offensiv designpolitik finns utrymme för regionala projektmedel med syfte att stimulera användningen av designers i små och medelstora företag, varvid de nyssnämnda designcheckarna kan vara en modell, men också andra modeller för projektstöd bör prövas.

Anslaget bör minskas med 44 miljoner kronor, anför det i motion 2002/03:N357 (m). Anslaget får användas till näringslivsfrämjande åtgärder, konstaterar motionärerna och anser att det i praktiken bl.a. innebär subventioner som snedvrider konkurrensen och förhindrar nyskapande och utveckling. De menar därför att budgetutrymme för sådana åtgärder måste minska.

I motion 2002/03:N395 (kd) avvisas regeringens aviserade satsning på att utveckla ett designprogram som skall främja näringslivsutvecklingen på området och en besparing med 20 miljoner kronor föreslås på anslaget. Kristdemokraterna ställer sig tveksamma till den sortens kortsiktiga projekt och menar att långsiktiga strukturella reformer av generell karaktär är till större nytta för näringslivet.

Anslaget bör minskas med 44 miljoner kronor, anförs det i motion 2002/03:N360 (c) med hänvisning till tidigare redovisad motivering.

Det behövs en nationell satsning på miljödriven näringslivsutveckling, anförs det i motion 2002/03:N260 (mp). Det finns ett behov av långsiktiga strategier, gränsöverskridande kompetensutnyttjande och tydliggörande av möjligheterna med miljödriven näringslivsutveckling. För detta behövs det formella samverkansaktörer som har i uppdrag att skapa mötes- och utvecklingsplatser för olika aktörer, säger motionärerna. De anser att Nutek är en tänkbar sådan aktör och att den samverkansroll som verket har intagit i programskrivningen för Nationell kraftsamling inom området klimateffektiv teknik bör kunna bilda mönster för hur en samverkansroll för kraftsamlingar inom olika programområden bör se ut. Motionärerna föreslår därför att Nutek får i uppgift att ta fram en samlad strategi för miljödriven näringslivsutveckling och att vara samverkanspart för nya kraftsamlingsprogram. En del av det föreslagna uppdraget skall vara att utforma arbetet i ett nationellt centrum för miljödriven affärsutveckling och miljöteknikexport. Anslag för den föreslagna verksamheten skall sedan långsiktigt säkerställas i kommande budgetar under mandatperioden, anförs motionärerna. De föreslår att Nutek skall få en ledningsgrupp med bred representation från myndigheter, universitet och högskolor, näringsliv samt det politiska området. I motionen berörs också Statens institut för ekologisk hållbarhet, som tillhör Miljödepartementets område. Institutets viktigaste uppgift är att stödja kommunerna i deras arbete med att utveckla och genomföra lokala investeringsprogram genom att underlätta kontakter mellan kommuner, forskare, näringsliv, organisationer och andra aktörer. Motionärerna föreslår att institutet skall få starta och driva informationsspridning och nätverksbyggande kring miljödriven näringslivsutveckling i nära samarbete med nationella och regionala aktörer, bl.a. Nutek. Verksamheten bör långsiktigt säkerställas i kommande budgetar under mandatperioden, anförs motionärerna. De föreslår vidare att Vinnova och Nutek skall få medverka och starta nya programområden.

I motion 2002/03:N296 (mp) föreslås att det skall skapas ett program med riskkapital för hållbar utveckling som del av satsningen på miljödriven teknikutveckling. Teknisk utveckling är avgörande för att ett tillstånd av hållbar samhällsutveckling skall kunna nås, anförs motionärerna. De anser att det föreslagna programmet skall komplettera eventuella satsningar rörande riskkapital som bl.a. Vinnova har föreslagit och som främst är avsedda att stödja specifika innovationsmiljöer. Det föreslagna programmet, som anses ligga i linje med regeringens planer för fortsatt satsning på export av svensk miljöteknik, bör inte avgränsas till att gälla enbart nystartade företag eller särskilda

innovationsmiljöer utan bör vara öppet för alla typer av företag och lösningar inom området hållbar utveckling, menar motionärerna. Tonvikten bör dock ligga på småföretag och nya företag. Programmet bör administreras av en myndighet med tillgång till bred kompetens för att kunna bedöma projekt inom olika områden, säger motionärerna.

Vissa kompletterande uppgifter

När det gäller de insatser som Nutek hittills har gjort på miljöteknikområdet har följande information erhållits från Näringsdepartementet: Nutek har sedan år 1996 drivit programmen Miljöstyrning i småföretag och Metodik för miljöanpassad produktutveckling i syfte att ge förutsättningar att driva miljöanpassade företag. Genomförandet av programmen har ökat kunskapen om vilka affärsmöjligheter en alltmer miljömedveten marknad erbjuder. Hösten 2001 lanserades ett nytt program, Miljödriven affärsutveckling, vars syfte är att stärka små och medelstora företags konkurrenskraft och samtidigt bidra till en hållbar utveckling. Programmet avser att ta hänsyn till att kunskap, mognad och motiv för företagets miljö- och utvecklingsarbete varierar, varför två olika teman har utarbetats. Det ena temat betonar utveckling av hållbara produkter, och det andra är inriktat på miljöledningssystem och ständiga förbättringar. Programmet Miljödriven affärsutveckling hade i september 2001 85 ansökningar från regionala aktörer i olika delar av landet. Därefter har 27 förstudieprojekt beviljats och bedrivits under fyra månader, varav 18 i juni 2002 hade beviljats medel för huvudprojekt. Totalt har 12,8 miljoner kronor lämnats i stöd från Nutek, och den totala projektkostnaden beräknas till drygt 35 miljoner kronor med drygt 170 deltagande företag. Elva projekt bedrivs inom temat miljöanpassade produkter som konkurrensmedel och sju inom temat verksamhetsutveckling med fokus på ständiga förbättringar.

Regeringens förslag om en satsning med 20 miljoner kronor för att utveckla ett designprogram som skall främja näringslivsutvecklingen på området berörs som redovisats i de tre motionerna 2002/03:Kr347 (s), 2002/03:N216 (s) och 2002/03:N395 (kd). I den sistnämnda motionen avvisas förslaget, medan det i de två förstnämnda motionerna välkomnas och synpunkter framförs på hur medlen skall användas. Regeringen fattade i juni 2002 beslut om att bevilja Stiftelsen Svensk Industridesign 1 miljon kronor för att i samarbete med Föreningen Svensk Form vidareutveckla en handlingsplan och presentera idéerna till ett slutligt förslag till nationellt program på temat Sverige ger omtanken form. De insatser som föreslås skall koordineras med andra initiativ som verkar för att stärka näringslivets konkurrenskraft och medborgarnas livskvalitet och välbefinnande. Handlingsplanen skall tas fram i samråd med flera aktörer inom området och presenteras för Näringsdepartementet senast den 20 december 2002. I regeringsförklaringen i oktober 2002 sades att ökade satsningar skall göras på industriell design och att ett svenskt designår förbereds äga rum år 2005.

Institutet för tillväxtpolitiska studier: Förvaltningskostnader (38:3)

Propositionen

Institutet för tillväxtpolitiska studier (ITPS) har till uppgift att utföra tvärsektoriella analyser och utvärderingar samt omvärldsbevakning med relevans för näringspolitiken och innovationspolitiken samt den regionala utvecklingspolitiken. Insatser inom dessa politikområden skall analyseras utifrån ett tillväxt- och utvecklingsperspektiv för att ge kunskapsunderlag till Regeringskansliet och övriga beslutsfattare inom den statliga förvaltningen samt regionala organ och andra avnämare. Myndigheten skall även ha en aktiv roll i internationellt analysarbete och kunskapsutbyte. ITPS skall fortlöpande verka för att metoder och teorier om utvärdering utvecklas och att denna kunskap sprids. Myndigheten skall också initiera och bedriva viss utvärderingsverksamhet samt på Regeringskansliets uppdrag beställa utvärderingar av olika politiska åtgärder. Omvärldsbevakning av utvecklingen i utlandet inom de områden som berör myndighetens verksamhetsområden är också en viktig uppgift för ITPS. Särskilt viktigt är att utveckla metoder och arbetsformer för att ta vara på, lära av och sprida den kunskap som samlas in genom omvärldsbevakningen. ITPS har även ett statistikansvar för delar av den officiella statistiken och skall förutom detta ha en viktig roll i styrningen av den statistik som har koppling till näringslivets och innovationssystemens utveckling.

ITPS kan utföra uppdrag inom ramen för den utlandsbaserade omvärldsbevakningen. Uppdragen skall via avgifter finansieras av beställaren. Den avgiftsfinansierade verksamheten uppgick år 2001 till 2,4 miljoner kronor. År 2001 slutförde ITPS uppdrag i den verksamhet som tidigare bedrevs av Stiftelsen Sveriges teknisk-vetenskapliga attachéverksamhet (STATT). ITPS disponerar även bidrag till den utlandsbaserade verksamheten som lämnas av Vinnova, Nutek och Statens energimyndighet. ITPS har under år 2001 befunnit sig i ett uppbyggnadsskede. Det har tagit tid att rekrytera personal och att bygga upp verksamheten samt även att smälta samman kontor, arbetsplatskulturer och administrativa system från tre myndigheter till en ny gemensam organisation. Kostnaderna under det första verksamhetsåret har därför inte motsvarat ett s.k. normalår. Anslagsnivån har justerats i enlighet med det generella besparingskrav på 0,7 % som lagts på anslag för förvaltnings- och investeringsändamål för år 2003.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 72,5 miljoner kronor.

Motionen

I motion 2002/03:N395 (kd) görs bedömningen att en utgiftsbesparing på 5 miljoner kronor är rimlig, med hänvisning till det anslagssparande som uppstod år 2001 och det av regeringen föreslagna höjda anslaget för år 2003.

Turistfrämjande (38:4)

Propositionen

Turistdelegationen är central förvaltningsmyndighet för turistfrågor. Verksamheten inom turistområdet bedrivs dels i Turistdelegationen, dels i det av staten och turistnäringen gemensamt ägda bolaget Sveriges Rese- och Turistråd AB (Turistrådet). Turistrådet har ansvar för marknadsföringen av Sverige som turistland utomlands och har även ansvar för varumärket Sverige och för "Sverige bilden" gentemot den inhemska marknaden. Det av riksdagen år 1995 beslutade övergripande målet, att Sverige skall ha en hög attraktionskraft som turistland och en långsiktigt konkurrenskraftig turistnäring, bör ligga fast. Det samlade förslaget till åtgärder och nationell strategi för den svenska turistnäringen som den s.k. Framtidsgruppen presenterade i sin slutrapport bör utgöra en grund för arbetet med att utveckla den svenska turistnäringen. Den omstrukturering av sin verksamhet som Turistrådet har påbörjat för att få större flexibilitet och lägre fasta kostnader bör fortsätta. Minskade fasta kostnader och en mer flexibel organisation genom en ökad användning av modern informationsteknik gör det bl.a. möjligt att få en bredare och mer kostnadseffektiv representation utomlands och att medel frigörs till marknadsaktiviteter och till satsningar på nya marknader. Anslagsnivån har justerats i enlighet med det generella besparingskrav på 0,7 % som lagts på anslag för förvaltnings- och investeringsändamål för år 2003.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 91,1 miljoner kronor.

Motionerna

I motion 2002/03:N395 (kd) föreslås 5 miljoner kronor utöver regeringens förslag för att finansiera ökade satsningar på marknadsföringen av Sverige som turistland. Sverige har en stor potential att utvecklas som turistland, och turistnäringen skapar betydande värden i form av arbetstillfällen och skatteintäkter, anför motionärerna. De anser att en god marknadsföring av Sverige är av största betydelse för att attrahera fler turister.

Riksdagen bör göra ett tillkännagivande om behovet av att förbättra marknadsföringen om turism i Sverige, anför det i motion 2002/03:N226 (kd). Sverige satsar inte stora resurser på att marknadsföra sig – jämfört med Danmark satsar Sverige endast hälften så mycket på reklam om det egna landet till andra länder, säger motionären. Han anser att Sverige i stället bör satsa mer än grannländerna med hänsyn till den för närvarande låga svenska kronkursen. Marknadsföringen av Sverige i andra länder kan ske genom regionala insatser, men Turistrådet bör också tilldelas medel för att sprida information, anför det.

I motion 2002/03:N391 (kd) föreslås ett tillkännagivande om statens uppgift som marknadsförare av Sverige. Staten bör bära huvudansvaret för marknadsföringen av Sverige som turistland, och insatserna för detta behöver öka, anför motionärerna. De redovisar att Sverige jämfört med andra länder satsar mindre än övriga nordiska länder och ligger näst sist i Europa när det gäller

marknadsföring av det egna landet. Turismen skulle öka och föra med sig en mängd positiva effekter, t.ex. ökade mervärdesskatteintäkter och ökad sysselsättning med tillhörande skatteintäkter, om staten satsade mer på marknadsföring, sägs det. Näringsenheten har ansvaret för att sälja turistprodukterna och resorna, men det bör vara en uppgift för svenska statliga representationskontor i utlandet att marknadsföra Sverige, menar motionärerna. De konstaterar att ambassader, Turistrådet och Exportrådet verkar i de flesta länder och de anser att dessa, i samarbete med t.ex. handelskamrar och organisationer, ännu bättre än för närvarande bör kunna sprida budskapet om Sverige som turist- och konferensland. Statliga insatser inom turistsektorn görs av olika myndigheter och organisationer – bl.a. Turistdelegationen, Turistrådet, Nutek och Invest in Sweden Agency, säger motionärerna. Även från den s.k. Östersjömiljarden anvisas medel för att främja turismen. Det behövs en översyn av statens engagemang och en samordning av insatserna, så att bästa möjliga resultat erhålls från de insatser som görs, anför motionärerna.

Anslaget bör minskas med 8 miljoner kronor, anförs det i motion 2002/03: N360 (c) med hänvisning till tidigare redovisad motivering.

Vissa kompletterande uppgifter

Anslaget till turistfrämjande höjdes med 10 miljoner kronor för budgetåret 2002 för att bl.a. genomföra de åtgärder som föreslagits av Framtidsgruppen. I Framtidsprogrammet förordas att anslaget till turismen bör öka successivt under de kommande tre åren. I propositionen om en politik för tillväxt och livskraft i hela landet (prop. 2001/02:4, bet. 2001/02:NU4) föreslog regeringen följande ekonomiska satsningar i syfte att främja turistföretagens konkurrenskraft: 33 miljoner kronor under perioden 2002–2004 till ett program för att stimulera ökad innovationskraft inom turistnäringen, 20 miljoner kronor under perioden 2002–2004 till ett projekt för att stärka varumärket Fjällvärlden i syfte att stärka den långsiktiga attraktionskraften och lönsamheten i fjällområdet samt 7,5 miljoner kronor under perioden 2002–2004 för att främja turismforskning. Genom regeringsbeslut i januari 2002 gavs Turistrådet i uppdrag att utveckla och marknadsföra varumärket Fjällvärlden. Regeringen gav vidare i juli 2002 i uppdrag åt Turistdelegationen att genomföra ett program för ökad innovationskraft inom turistnäringen, varvid insatser som främjar turismforskningen skall utgöra ett insatsområde inom programmet. Ett särskilt delprogram för hållbar utveckling och miljömärkning skall också finnas i programmet.

När det gäller jämförelse med övriga nordiska länder visar, enligt uppgift från Näringsdepartementet, en sammanställning av de nordiska ländernas kommersiella gästnätter under de första sju månaderna 2002 utförd av Turistdelegationen att Sverige är det enda land i Norden som uppvisar påtagliga öknings av utländska övernattningar. Sverige tar marknadsandelar från övriga nordiska länder och har för den aktuella perioden ökat sin andel till 30 %.

Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersöknings- verksamhet m.m. (38:5)

Propositionen

Sveriges geologiska undersökning (SGU) är central förvaltningsmyndighet för frågor om landets geologiska beskaffenhet och mineralhantering. I detta ingår att vara chefsmyndighet för Bergsstaten, som utfärdar tillstånd och bedriver tillsyn enligt minerallagen (1991:45). SGU har uppdraget att förvalta och miljösäkra anläggningar som tidigare använts för statens civila beredskapslager för olja och det statliga gruvfältet i Adak. SGU ansvarar också för samordning, uppföljning och rapportering i fråga om miljökvalitetsmålet Grundvatten av god kvalitet. Anslaget disponeras av SGU för myndighetsverksamhet, Bergsstaten, förvaltning av anläggningar som tidigare använts för statens civila beredskapslager för olja samt av regeringen.

Anslagssparandet för år 2001 på 28 miljoner kronor beror på sen tilldelning under år 2001 av miljömålsmedel, av större intäkter via kundtjänst samt tidigare ej förväntade FoU-bidrag. Bidragande till det stora anslagssparandet har vidare varit sent inkommande bidrag för förvaltning av s.k. malpåseanläggningar och att SGU har förvalt de kvarvarande oljelagringsanläggningarna mer effektivt, dvs. till lägre kostnader än vad som ursprungligen förutsågs. Anslagssparandet kommer att upparbetas enligt plan. En anslagsminskning med 8 miljoner kronor genomförs inom oljelagerdelen. Därutöver har anslagsnivån justerats i enlighet med det generella besparingskrav på 0,7 % som lagts på anslag för förvaltnings- och investeringsändamål för år 2003. I övrigt fortsätter verksamheten med oförändrade ramar inklusive den ökning med 12,3 miljoner kronor till uppgifter inom miljömålsarbetet som aviserades i förra årets budgetproposition.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 166,8 miljoner kronor.

Motionerna

En minskning av anslaget med 15 miljoner kronor föreslås i motion 2002/03: N395 (kd). Antalet nya undersökningstillstånd är på en lägre nivå än tidigare år, nästan på samma låga nivå som bottenivån åren 1992–1993, säger motionärerna. De uppger att ansökningarna om förlängning av befintlig prospektering visserligen är lika många som tidigare år, men att förlängning söks med endast ett år i stället för som brukligt tre år, vilket sannolikt beror på konjunkturbedömningar och inväntandet av förändringar i minerallagen. Med hänsyn till det nämnda och förekomsten av ett betydande anslagssparande år 2001 bedömer motionärerna att en besparing på Bergsstatens verksamhet kan göras med 15 miljoner kronor, i väntan på ändrad minerallagstiftning.

Anslaget bör minskas med 30,8 miljoner kronor, anförs det i motion 2002/03:N360 (c) med hänvisning till tidigare redovisad motivering.

Vissa kompletterande uppgifter

Verksamheten vid Bergsstaten är i princip avgiftsfinansierad. Avgifter enligt minerallagen disponeras dock inte av Bergsstaten utan tillförs statskassan och redovisas under inkomsttitel. För år 2003 visar budgetberäkningen, enligt Näringsdepartementet, att 8 miljoner kronor kommer att tillföras inkomsttiteln Avgifter vid Bergsstaten. Bergsstaten tilldelas medel för förvaltningskostnader över det här aktuella anslaget till SGU. För år 2003 beräknas 8,4 miljoner kronor till Bergsstatens verksamhet. Anslagssparandet för år 2001 på anslaget hänför sig till ingen del från Bergsstatens verksamhet utan ligger helt inom SGU:s övriga verksamhetsgrenar. Anslagssparandet kommer att upparbetas enligt plan över kommande år. Det är enligt Näringsdepartementet rimligt att en myndighet med långsiktiga mål som sträcker sig över åren 2000–2008 ges möjlighet att upparbeta sparande över flera år.

Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning (38:6)

Propositionen

Anslaget disponeras av SGU för att främja och stödja riktad geovetenskaplig forskning, tillämpad forskning och kompetensutveckling med anknytning till geovetenskap, malmgeologi och bergteknik. Anslagssparandet för år 2001 på 3,6 miljoner kronor beror på sen tilldelning under år 2001 och har därför inte kunnat upparbetats. Stödet till geovetenskaplig forskning fortsätter inom oförändrade ramar. Detta inkluderar de insatser för hållbar utveckling och kompetensutveckling inom gruvnäringen i Norrbottens och Västerbottens län åren 2001–2003 som beslutades om i förra årets budgetproposition. Därutöver har anslagsnivån justerats i enlighet med det generella besparingskrav på 0,7 % som lagts på anslag för förvaltnings- och investeringsändamål för år 2003.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 9,2 miljoner kronor.

Motionen

Anslaget bör minskas med 4,1 miljoner kronor, anförs det i motion 2002/03: N360 (c) med hänvisning till tidigare redovisad motivering.

Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar m.m. (38:7)

Propositionen

Anslaget disponeras av SGU och regeringen för att täcka kostnader för efterbehandling av tömda oljelagringsanläggningar och det statliga gruvfältet i Adak i Malå kommun. Anslagssparandet för år 2001 på 43,8 miljoner kronor beror på resterande medel för efterbehandling av det statliga gruvfältet i Adak och på att miljösäkring av vissa oljelager kunnat anstå med hänsyn till att ny

kunskap vunnits om användning av enklare miljösäkringsåtgärder än som tidigare planerats. Anslaget minskas med 6 miljoner kronor. Anslagssparandet kommer att ianspråkta enligt plan. Miljösäkringen av det statliga gruvfältet i Adak kommer att slutföras under året. Därefter kvarstår genomförande och uppföljning av kontrollprogram. Miljösäkringen av oljelagringsanläggningarna beräknas vara slutförd under år 2004 bortsett från de två anläggningar som SGU håller i s.k. malpåse för det civila försvarets beredskapsbehov. När miljösäkringen är avslutad beräknas kontrollprogram att löpa fram till år 2050.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 27 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Patent- och registreringsverket

Propositionen

Patent- och registreringsverket (PRV) är central förvaltningsmyndighet för ärenden om patent, varumärken, mönster, efternamn och förnamn samt för registerärenden angående aktiebolag, filialer och europeiska ekonomiska intressegrupperingar. Verket är också central förvaltningsmyndighet för handels- och föreningsregisterärenden. PRV för även register över konkurser samt näringsförbud. Verksamheten finansieras genom avgifter. Verksamheten med patent, varumärken och mönster skall ge ett överskott som motsvarar kostnaderna för Patentbesvärsträtts verksamhet.

Inga motioner har väckts på detta område.

Patentbesvärsträtten (38:8)

Propositionen

Enligt lagen (1977:729) om Patentbesvärsträtten skall rätten i egenskap av förvaltningsdomstol pröva överklaganden av beslut meddelade av Patent- och registreringsverket. Anslaget täcker förvaltningskostnader för Patentbesvärsträtten och motsvaras av inbetalningar från PRV till inkomsttitel på statsbudgeten. PRV:s verksamhet med patent, varumärken och mönster skall ge ett överskott motsvarande kostnaderna för Patentbesvärsträtten. Regeringen bedömer att myndighetens verksamhet under det kommande budgetåret skall bedrivas med samma inriktning som gällt för budgetåret 2002. Anslagsnivån har justerats i enlighet med det generella besparingskrav på 0,7 % som lagts på anslag för förvaltnings- och investeringsändamål för år 2003.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 14,6 miljoner kronor.

Motionen

Anslaget bör minskas med 1 miljon kronor, anförs det i motion 2002/03: N360 (c) med hänvisning till tidigare redovisad motivering.

Patent- och registreringsverket: Finansiering av viss verksamhet (likvidatorer) (38:9)

Propositionen

Anslaget är avsett för finansiering av verksamhet vid Patent- och registreringsverket avseende kostnader i samband med likvidation av företag. Anslagssparandet för år 2001 på 4,7 miljoner kronor har dragits in. Anslaget minskas med 2 miljoner kronor, och medlen överförs till anslaget till Konkurrensverket.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 8 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Upprätthållande av nationell metrologi m.m. (38:10)

Propositionen

Anslaget finansierar bidrag till riksmätplatserna vid Sveriges Provnings- och Forskningsinstitut AB (SP) och Statens strålskyddsinstitut (SSI). Medlen används för drift och underhåll av riksmätplatser, upprätthållande av internationell spårbarhet för mätstorheter, investeringar i metrologisk utrustning samt till metrologisk forskning och utveckling. Metrologirådet är rådgivande och granskande av riksmätplatsverksamheten, medan Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC) svarar för tillsynen. Det övergripande målet för riksmätplatsverksamheten är att riksmätplatserna skall upprätthålla en hög standard med normaler av tillräcklig omfattning och relevans. Spårbarhet för mätnormaler skall säkerställas och utvecklas genom internationella jämförelser och FoU-insatser. För att samordna finansieringen av riksmätplatsverksamheten under ett anslag föreslås en överföring av 2,3 miljoner kronor fr.o.m. år 2003 från anslaget till Statens strålskyddsinstitut under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 26,8 miljoner kronor.

Motionen

Anslaget bör minskas med 6,7 miljoner kronor, anförs det i motion 2002/03: N360 (c) med hänvisning till tidigare redovisad motivering.

Elsäkerhetsverket (38:11)

Propositionen

Elsäkerhetsverket är förvaltningsmyndighet för tekniska säkerhetsfrågor på elområdet. De övergripande målen för verksamheten är att förebygga av elektricitet orsakad skada på person och egendom samt störningar på radio-kommunikation och näringsverksamhet inom området elektromagnetisk kompatibilitet. Elsäkerhetsverket skall därvid svara för statliga insatser för att bygga upp, upprätthålla och utveckla en god säkerhetsnivå för elektriska anläggningar och elektrisk materiel samt medverka till en tillfredsställande

elektromagnetisk kompatibilitet. Regeringens bedömning är att verksamheten inom myndigheten under budgetåret 2003 bör bedrivas enligt den allmänna inriktning som gäller för elsäkerhetsarbetet för budgetåret 2002. I anslutning till insatserna skall verket följa den internationella utvecklingen och främja svenskt deltagande i internationellt samarbete inom sitt verksamhetsområde. Regeringen förutsätter att Elsäkerhetsverket noga följer utvecklingen vad gäller elolycksfall och elbränder för att bl.a. analysera de statliga insatserna och elsäkerhetsnivåns utveckling med särskild uppmärksamhet på elmaterielområdet. Anslagsnivån har justerats i enlighet med det generella besparingskrav på 0,7 % som lagts på anslag för förvaltnings- och investeringsändamål för år 2003.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 40,2 miljoner kronor.

Motionen

Anslaget bör minskas med 1,2 miljoner kronor, anförs det i motion 2002/03: N360 (c) med hänvisning till tidigare redovisad motivering.

Bidrag till standardisering och FoU inom experimentell teknik m.m. (38:12)

Propositionen

Från anslaget lämnas bidrag till den svenska standardiseringsorganisationen för att verka för svensk standardisering, nationellt, europeiskt och globalt. Det övergripande målet för standardiseringen är att öppna marknader, höja produktiviteten och konkurrenskraften hos svenskt näringsliv samt att bidra till att statens specifika ansvar för medborgarnas skydd för liv, hälsa, miljö och egendom tillgodoses. Från anslaget lämnas också bidrag till forskning och utveckling inom experimentell teknik. För teknisk informationsförsörjning lämnas bidrag till AB Terminologicentrum och Svenska föreningen för informationsspecialister.

Den svenska standardiseringsorganisationen har med framgång drivit svenska intressen i det europeiska och internationella standardiseringsarbetet. Sedan budgetåret 1999 anslås medel till vissa myndigheters medverkan i standardiseringen, i syfte att förstärka dessa myndigheters medverkan i standardiseringen. Anslagsbeloppen skall enligt regleringsbrev disponeras för uppdrag till den svenska standardiseringen för standardiseringsarbete inom dessa myndigheters ansvarsområde. Regeringen föreslår att sammanlagt 4,75 miljoner kronor överförs till berörda myndigheters förvaltningsanslag fr.o.m. år 2003 för medverkan i standardiseringsarbetet enligt följande fördelning: utgiftsområde 6 Totalförsvaret, anslaget Samhällets skydd mot olyckor: 300 000 kr; utgiftsområde 14 Arbetsliv, anslaget Arbetsmiljöverket: 2,5 miljoner kronor; utgiftsområde 18 Samhällsplanering, bostadsförsörjning och byggande, anslaget Boverket: 250 000 kr; utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar, anslaget Livsmedelsverket: 200 000 kr; utgiftsområde 24 Näringsliv, anslaget Konsumentverket:

1,5 miljoner kronor. Därutöver har anslagsnivån justerats i enlighet med det generella besparingskrav på 0,7 % som lagts på anslag för förvaltnings- och investeringsändamål för år 2003.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 70,4 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader (38:13)

Propositionen

Under anslaget anvisas medel till förvaltningskostnader vid Rymdstyrelsen. Anslagsnivån har justerats i enlighet med det generella besparingskrav på 0,7 % som lagts på anslag för förvaltnings- och investeringsändamål för år 2003.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 21,3 miljoner kronor.

Motionen

Anslaget bör minskas med 5,7 miljoner kronor, anförs det i motion 2002/03: N360 (c) med hänvisning till tidigare redovisad motivering.

Rymdverksamhet (38:14)

Propositionen

Under anslaget anvisas medel för rymdforskning, fjärranalys och industriutveckling samt för deltagande i det europeiska rymdsamarbetet inom det europeiska rymdorganet (European Space Agency, ESA) och Sveriges bilaterala samarbete främst med Frankrike. Huvuddelen av anslaget, ca 80 %, avser betalningar till ESA för deltagande i långsiktiga samarbetsprojekt. Anslaget disponeras av Rymdstyrelsen. Regeringen bedömer att rymdverksamheten i allt väsentligt bedrivits på ett ändamålsenligt sätt och att de resultat som uppnåtts väl svarar mot de fastställda målen. Anslagsnivån har justerats i enlighet med det generella besparingskrav på 0,7 % som lagts på anslag för förvaltnings- och investeringsändamål för år 2003.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 512,9 miljoner kronor. Regeringen begär vidare riksdagens bemyndigande att under år 2003 för anslaget Rymdverksamhet ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 1,4 miljarder kronor efter år 2003.

Motionerna

I motionerna 2002/03:Fi232 (fp) och 2002/03:N263 (fp) föreslås en neddragning på rymdverksamheten med 100 miljoner kronor.

Även i motion 2002/03:N395 (kd) föreslås en viss neddragning av anslaget – med 10 miljoner kronor.

Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien (38:15)*Propositionen*

Ingenjörsvetenskapsakademien (IVA) är ett samfund av invalda ledamöter som är verksamma inom teknik, vetenskap, industriell produktion och ekonomi. IVA:s huvuduppgift är att till samhällets gagn främja ingenjörsvetenskap och näringsliv. Verksamheten inriktas på att följa, analysera och sprida information om aktuella utvecklingstendenser samt på att skapa och initiera samverkan mellan olika aktörer i samhället. Från anslaget lämnas statens bidrag till IVA:s grundläggande verksamhet, t.ex. ledningsfunktion, utrednings-, utlands-, informations- och ekonomiverksamheterna. Regeringen bedömer att IVA:s verksamhet bidrar till att stärka och utveckla Sveriges industriella kompetens och konkurrenskraft.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 5,4 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Konkurrensverket (38:16)*Propositionen*

Konkurrensverket är central förvaltningsmyndighet för konkurrensfrågor. Under anslaget anvisas medel till förvaltningskostnader för Konkurrensverket. Verket bedöms få ökade arbetsuppgifter till följd av de förslag som regeringen våren 2002 lade fram i proposition 2001/02:167 om ändringar i konkurrenslagen för effektivare kartellbekämpning, m.m. Anslaget ökas därför med 2 miljoner kronor. Ökningen finansieras med medel från anslaget Patent- och registreringsverket: Finansiering av viss verksamhet (likvidatorer). Därutöver har anslagsnivån justerats i enlighet med det generella besparingskrav på 0,7 % som lagts på anslag för förvaltnings- och investeringsändamål för år 2003.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 79,9 miljoner kronor.

Motionerna

I motion 2002/03:N357 (m) föreslås att Konkurrensverket skall anvisas 7,1 miljoner kronor utöver vad regeringen föreslagit. Konkurrensverket bedriver ett viktigt arbete, anför motionärerna och anser att en del av verkets resurser bör användas för att påvisa de konkurrensnedvridningar som är en följd av den offentliga sektorns monopol och av kommunalt och statligt ägande av bolag som konkurrerar med privata företag.

Konkurrensverket och Konsumentverket bör slås samman till en ny myndighet med namnet Kundverket, anför det i motion 2002/03:N221 (m). Såväl Konkurrensverket som Konsumentverket har till uppgift att tillvarata intressen hos de människor och företag som uppträder som kunder på en marknad, och båda har också som huvudmål att tillvara de möjligheter som en fri och välfungerande marknad ger, säger motionären. Han hänvisar till att de två myndigheternas egna beskrivningar av sina verksamheter på respektive hem-

sidor också visar hur nära dessa ligger varandra. En myndighet som ägnar sig åt att bekämpa kartellbildningar och konkurrensbegränsningar borde med fördel kunna kombineras med en som slår vakt om behovet av information till konsumenterna kring samma problemområden, menar motionären. Han hävdar att förekomsten av två myndigheter innebär ett onödigt dubbelarbete och att en samordning skulle medföra vinster.

I motionerna 2002/03:Fi232 (fp) och 2002/03:N263 (fp) föreslås en ökning av Konkurrensverkets anslag med 10 miljoner kronor.

Även i motion 2002/03:Bo290 (fp) föreslås att Konkurrensverket skall ges ökade ekonomiska resurser för att skapa bättre konkurrens. Behovet av ökade resurser motiveras bl.a. med hänvisning till byggsektorn. Byggsektorn domineras av några få stora företag som har ungefär samma priser, och upphandlingar anses gynna de stora aktörerna på marknaden, säger motionärerna. De konstaterar att konkurrensen är bristfällig och att den höga prisnivån har aktualiserat frågan om det finns anledning att misstänka kartelltendenser. Resultatet av den bristande konkurrensen, inte minst när det gäller byggnadsmaterial, är höga produktionskostnader vilket får till följd att bostadsbyggandet inte skjuter fart, anför motionärerna. De påpekar att de höga kostnaderna också slår igenom i det högre pris som konsumenten får betala för de nya bostäder som trots allt byggs. Konkurrensen inom byggsektorn måste skärpas och med utökade resurser ges Konkurrensverket större förutsättningar att skärpa övervakningen inom ytterligare sektorer, t.ex. byggbranschen, säger motionärerna.

Konkurrensverkets möjligheter att driva viktiga konkurrens mål bör öka, anför det i motion 2002/03:N395 (kd), och en ökning av anslaget med 5 miljoner kronor för ändamålet föreslås. Dessutom föreslår motionärerna att Nämnden för offentlig upphandling (NOU) skall göras till en självständig del av Konkurrensverket, och de föreslår därför en överföring med 3,7 miljoner kronor från utgiftsområde 2 Samhällsekonomi och finansförvaltning, varifrån NOU för närvarande finansieras, till anslaget för Konkurrensverket.

Vissa kompletterande uppgifter

Frågan om en eventuell sammanslagning av Konsumentverket och Konkurrensverket, som är föremål för yrkande i motion 2002/03:N221 (m), togs upp i regeringsförklaringen år 2001. I budgetpropositionen (s. 40) sägs nu, som tidigare redovisats, att frågan har analyserats inom Regeringskansliet. Slutsatsen är att synergierna för närvarande inte är så stora att de motiverar en sammanslagning. Däremot bör det samarbete som redan existerar mellan myndigheterna i frågor där detta gynnar konsumentintresset förtydligas, anser regeringen.

I motion 2002/03:Bo290 (fp) tas konkurrensen inom byggsektorn upp. Regeringen tillsatte i februari 2002 en kommission med uppgift att föreslå åtgärder som syftar till att främja konkurrensen och motverka konkurrensbegränsande beteende, användning av svart arbetskraft och kartellbildning inom bygg- och anläggningssektorerna (dir. 2002:24). Kommissionen skall vidare

föreslå åtgärder som syftar till att hålla nere byggkostnaderna och höja kvaliteten inom bygg- och anläggningssektorerna. Åtgärderna skall syfta till att bryta strukturer som motverkar en effektiv konkurrens och pristransparens, motverka användningen av svart arbetskraft, stärka byggherrekompetensen samt tydliggöra ansvaret för större entreprenadarbeten. Kommissionen skall arbeta utifrån ett tydligt konsumentperspektiv, vari bl.a. ingår behovet av att säkra god kvalitet och hälsa och samtidigt nå sänkta bygg- och boendekostnader. Vidare skall kommissionen föreslå hur arbetet mellan berörda verk och myndigheter kan samordnas. Resultatet av kommissionens arbete skall redovisas senast den 15 december 2002.

Frågan om huruvida NOU skall bibehållas i sin nuvarande form, vilket berörs i motion 2002/03:N395(kd), var föremål för riksdagens behandling våren 2002 i anslutning till proposition 2001/02:142 om ändringar i lagen (1992:1558) om offentlig upphandling (LOU), m.m. (bet. 2001/02:FiU12). Riksdagen gjorde därvid ett tillkännagivande om att det skall göras en förnyad prövning av NOU:s ställning i samband med en pågående översyn inom Regeringskansliet om myndighetsstrukturen när det gäller konsument- och konkurrensfrågor. Finansutskottet ansåg att det måste finnas en effektiv och ändamålsenlig tillsynsorganisation, vars viktigaste uppgift är att upphandlingslagstiftningen och gemenskapsrättens principer följs. Finansutskottet förordade att det i samband med pågående överväganden inom Regeringskansliet skulle göras en förnyad prövning av NOU:s ställning med inriktning bl.a. på att ta vara på de fördelar som kan finnas med en kontroll- och tillsynsfunktion via en förvaltningsmyndighet och utvecklingsfunktioner i eventuellt andra former. I en reservation (m, kd, c, fp) förordades en sammanslagning av NOU och Konkurrensverket till en ny myndighet, Konkurrens- och upphandlingsverket.

Konkurrensforskning (38:17)

Propositionen

Konkurrensverket disponerar medel under anslaget för att främja konkurrensrelaterad forskning inom i första hand disciplinerna ekonomi och juridik. Regeringen anser att inriktningen av konkurrensforskningen skall behållas oförändrad. Anslagsnivån har justerats i enlighet med det generella besparingskrav på 0,7 % som lagts på anslag för förvaltnings- och investeringsändamål för år 2003.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 6,5 miljoner kronor.

Motionerna

I motionerna 2002/03:Fi232 (fp) och 2002/03:N263 (fp) föreslås en ökning av anslaget till konkurrensforskning med 6 miljoner kronor.

Anslaget bör minskas med 0,2 miljoner kronor, anförs det i motion 2002/03:N360 (c) med hänvisning till tidigare redovisad motivering.

Täckande av förluster vid viss garantigivning, m.m. (38:18)*Propositionen*

Från anslaget täcks kostnader för räntestöd m.m. till varvsindustrin enligt förordningen (1989:824) om statligt stöd till fartygsfinansiering (upphävd genom 1992:1064) eller motsvarande äldre bestämmelser. Sedan år 1993 fattas inga nya beslut om stöd enligt några av dessa bestämmelser. Några nya åtaganden som kan leda till utbetalningar från anslaget görs således inte längre.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 2 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen (38:19)*Propositionen*

Anslaget disponeras för kostnader i samband med upprustning och drift av kanalen. Riksdagen beslöt våren 1992 (prop. 1991/92:134, bet. 1991/92: NU33) bl.a. att finansiering av kanalens upprustning skall tillförsäkras genom statsmakternas försorg. Varje budgetår sedan anslaget inrättades budgetåret 1992/93 har riksdagen anvisat 15 miljoner kronor för upprustning och drift av kanalen. De statliga insatserna har bidragit till att kanalens värde som kulturhistoriskt byggnadsverk och attraktivt turistmål ökat. Även för år 2003 bedöms 15 miljoner kronor vara tillräckligt för att klara av nödvändig upprustning och drift av kanalen. Denna nivå bedöms även vara tillräcklig för år 2004.

Regeringen beräknar sålunda anslaget för år 2003 till 15 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m. (38:20)*Propositionen*

Anslaget disponeras för kostnader för omstrukturering av vissa statligt ägda företag m.m. De utgifter som belastar anslaget är kostnader i samband med förvaltningen av företag med statligt ägande. Regeringen föreslår att ändamålet för anslaget utvidgas till att även omfatta kostnader avseende sådana åtgärder som vidtas för att förbättra genomlysningen av statligt ägda företag. För framställning av kvartalsrapporter och verksamhetsberättelse för företag med statligt ägande beräknas 4 miljoner kronor användas.

Regeringen arbetar med att genomföra de beslut riksdagen fattat avseende det statliga ägandet. Regeringen fortsätter arbetet med att utveckla förvaltningen av det statliga ägandet till att bli mer aktiv och professionell. Samtidigt förbereds och genomförs de beslut riksdagen fattat avseende ett antal specifika bolag. Regeringen lämnar varje år en skrivelse till riksdagen med

redogörelse för företag med statligt ägande – den senaste (skr. 2001/02:120) lämnades våren 2002. I syfte att öka genomlysningen av företag med statligt ägande framställer regeringen årligen en verksamhetsberättelse och fyra kvartalsrapporter. Genomlysning är ett viktigt verktyg i utvärderingen av förvaltningen av den del av statens tillgångar som finns i företag med statligt ägande. Verksamhetsberättelsen ingår i sin helhet i skrivelsen om företag med statligt ägande. Belastningen av anslaget beräknas vara konstant utifrån de beräkningar regeringen tidigare gjort av anslagets nivå de kommande åren inklusive anslagssparandet.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 25 miljoner kronor.

Motionerna

Anslaget bör tas bort, anför det i motion 2002/03:N357 (m). Det är oklart vilka försäljningar av statligt aktieinnehav regeringen planerar, säger motionärerna och anser att det därför inte kan uteslutas att de aktuella medlen är tänkta att användas till förvaltning av statligt ägda bolag. Detta finner motionärerna oacceptabelt. De menar att bolagen själva skall stå för förvaltningen och att kostnader som uppstår i samband med de försäljningar som kan komma att ske i framtiden skall täckas av försäljningsintäkten.

Även i motionerna 2002/03:Fi232 (fp) och 2002/03:N263 (fp) föreslås att anslaget skall tas bort.

Slutligen föreslås också i motion 2002/03:N395 (kd) att anslaget skall tas bort. Företag som är verksamma på en konkurrensutsatt marknad skall inte ägas av staten, anför motionärerna. De anser därför att statliga företag bör avyttras i den takt som marknaden kan absorbera och att försäljningen bör finansieras inom bolagen.

Avgifter till vissa internationella organisationer (38:21)

Propositionen

Anslaget disponeras för avgifter och bidrag för Sveriges deltagande i vissa internationella näringspolitiska organ. Utgiftsstyrande faktorer är medlemsavgifternas utveckling i aktuell valuta samt fluktuationer i valutakurser. Deltagandet bedöms av regeringen som nödvändigt för att möjliggöra svensk påverkan på den internationella utvecklingen och för ett aktivt svenskt deltagande i internationellt samarbete samt för informationsinhämtning på för Sverige viktiga områden. Av anslagssparandet för år 2001 på 1,9 miljoner kronor har 1,3 miljoner kronor dragits in.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 6,5 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Revisorsnämnden

Propositionen

Revisorsnämndens verksamhet är helt avgiftsfinansierad. Intäkterna uppgick under år 2001 till drygt 16 miljoner kronor, varav årsavgifter utgjorde drygt 13,5 miljoner kronor. Nämndens driftskostnader uppgick till 15,3 miljoner kronor, varav personalkostnader utgjorde 11,4 miljoner kronor. Vid utgången av år 2001 hade Revisorsnämnden ett positivt myndighetskapital om 241 000 kr. Under år 2002 beräknas ett underskott om drygt 2,3 miljoner kronor att uppstå, hänförligt till den alltjämt bristande kostnadstäckningen inom examinationsverksamheten. Det prognostiserade underskottet år 2002 beräknas kunna vändas till ett överskott år 2003.

Inga motioner har väckts på detta område.

Regionalt innovations- och produktutvecklingsstöd

Motionen

I motion 2002/03:N395 (kd) föreslås att ett nytt anslag, Regionalt innovations- och produktutvecklingsstöd, skall inrättas och tas upp med 30 miljoner kronor för år 2003. Medlen skall förmedlas till IUC-bolagen för att ytterligare stärka deras, enligt motionärerna, framgångsrika och fungerande verksamhet. Det är viktigt att näringslivets regionalt förankrade och regionalt ägda institutioner tillvaratas för förmedling av bl.a. statliga resurser, anför motionärerna och anser det vara av största betydelse att det utgår stöd till de nätverk som utgör en grundstomme i utvecklingen av svensk industriverksamhet. Ett sådant nätverk är IUC-nätverket. IUC fungerar som en utvecklingsresurs för de regionala företagen och fokuserar på att skapa industriell tillväxt genom utveckling av produkter, teknik och kompetens, säger motionärerna. De föreslår att det s.k. UPA-uppdraget (uppsökande verksamhet, produktutveckling och avknoppning) skall utvecklas i enlighet med den s.k. Bennet-Johnsson-gruppens förslag. Motionärerna anser att det bör ske en renodling av rollfördelningen, så att Almi liksom tidigare står för rådgivning, men att statliga medel bör gå direkt till IUC-bolagen.

Vissa kompletterande uppgifter

I uppdraget för den tidigare nämnda utredningen om statens regionala insatser för företagsutveckling har ingått att lämna förslag om vilken roll staten skall ha gentemot IUC-bolagen i ett längre perspektiv och hur ett sådant eventuellt engagemang i så fall skall finansieras. Utredaren skulle också lämna förslag om hur den statliga uppdragsverksamhet som för närvarande utförs av IUC långsiktigt skall hanteras. IUC-bolagen har en konstruktion med kollektivt regionalt delägarskap, där ägarkretsen utgörs av småföretag, storföretag, företagarföreningar och övriga, t.ex. kommuner, fackföreningar, universitet och Almi-bolag. För närvarande finns det 19 IUC-bolag inom ett brett område från teknik till musik. IUC-bolagen har av staten fått i uppdrag att genomföra

uppsökande verksamhet, produktutvecklings- och avknopningsinsatser i små och medelstora företag, det s.k. UPA-uppdraget. För åren 2001 och 2002 har anvisats 65 miljoner kronor per år för UPA-uppdrag.

I det nyligen avlämnade betänkandet Företagsutveckling på regional nivå (SOU 2002:101) lämnar utredaren förslag beträffande IUC-bolagen och UPA-uppdraget. IUC-bolagen bedriver en viktig verksamhet för innovationsutveckling och tillkomsten av nya företag, för produktutveckling och för utarbetande av produktionsprocesser och har en stark förankring i det lokala näringslivet, säger utredaren. Han anser därför att det är viktigt att verksamheten med UPA-uppdraget kan utvidgas till nya IUC, liksom att tillkomsten av andra likartade lokala och regionala verksamheter stimuleras. Eftersom verksamheten i de nuvarande IUC-bolagen skiljer sig kraftigt åt, föreslår han att Nutek ges i uppdrag att kvalitetsgranska verksamheten inom såväl befintliga som tillkommande IUC och andra likartade lokala och regionala verksamheter. Han föreslår att UPA-uppdraget skall ges en långsiktig inriktning och att 1 miljard kronor skall satsas på verksamheten under en femårsperiod. Utredaren hänvisar till att regeringen i finansplanen för år 2003 utlovar nya medel för realisering av förslag från Bennet-Johnsson-gruppen. Ett av gruppens förslag gällde IUC och har samma inriktning som den utredaren föreslår, varför han utgår från att hans förslag kan finansieras med dessa nya medel. Som tidigare redovisats övervägs för närvarande inom Näringsdepartementet hur utredningens betänkande skall hanteras.

Sanering av statlig mark

Motionen

I motion 2002/03:N360 (c) föreslås att Sveriges geologiska undersökning (SGU) skall tilldelas ett nytt anslag – Sanering av statlig mark – om 15 miljoner kronor. Medlen skall enligt motionärerna möjliggöra att verksamheten med saneringsåtgärder av de mest prioriterade områdena (riskklasserna 1 och 2) kommer i gång på ett snabbt och effektivt sätt. Den lämpligaste myndigheten för detta arbete är SGU, som bl.a. har erfarenhet av avvecklingen av de statliga oljelagren, anför motionärerna. De anser att SGU, via det föreslagna anslaget, kommer att kunna bygga upp en effektiv organisation och bedriva utrednings- och saneringsverksamheten effektivt vad gäller förorenade områden där staten har verksamhetsansvaret.

Vissa kompletterande uppgifter

Under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård finns ett anslag, Sanering och återställning av förorenade områden (34:4), som bl.a. disponeras av Naturvårdsverket (NVV). För budgetåret 2003 föreslås i budgetpropositionen 439,8 miljoner kronor för detta anslag. Inom ramen för SGU:s uppdragsverksamhet finns ett utvecklat samarbete mellan NVV och SGU i dessa frågor. Samarbetet innebär att SGU enligt ett särskilt ramavtal biträder NVV och länsstyrelserna i deras saneringsarbete och därutöver genomför utredningsar-

bete för prioriterade objekt (högsta prioritetssklasserna) enligt ett särskilt objektavtal. Det nuvarande objektavtalet löper till utgången av år 2003 och omfattar 10 miljoner kronor. Samarbetet fungerar enligt uppgift till Näringsdepartementet väl och bygger på SGU:s erfarenhet och kunskap från arbetet med sanering av oljelagringsanläggningar.

Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet (39:1)

Propositionen

Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll (SWEDAC) är central förvaltningsmyndighet för teknisk kontroll och nationellt ackrediteringsorgan för laboratorier och för certifierings-, provnings- och besiktningorgan. Myndighetsverksamheten omfattar ansvar för den totala marknadskontrollen i Sverige (ett tjugotal myndigheters tillsyn på marknaden av att produkter uppfyller väsentliga säkerhets-, miljö- och hälsokrav). Härutöver har SWEDAC ett sektorsansvar för legal mätteknik, dvs. att varor håller mått och vikt, och ädelmetallkontroll. Ackrediteringsverksamheten svarar för drygt 75 % av SWEDAC:s omsättning. Som ackrediteringsorgan åligger det SWEDAC att i internt och externt arbete uppfylla högt ställda kvalitetskrav och genomgå internationella kvalitetsrevisioner.

Under år 2001 har SWEDAC:s tillsyn av miljöackrediteringsorgan varit föremål för Riksrevisionsverkets effektivitetsrevision. Såvitt avser SWEDAC:s verksamhet var rapporten övervägande positiv, men slutsatserna lämnade också utrymme för effektivisering inom ramen för SWEDAC:s tillämpning av standarden ISO 14001. SWEDAC kommer att beakta rapportens slutsatser i det fortsatta arbetet. Under år 2001 uppgick intäkterna från uppdragsverksamheten till 73 miljoner kronor, vilket innebar ett något sämre resultat jämfört med föregående år. Kostnaderna översteg intäkterna med 270 000 kr, vilket sammantaget innebär ett betydligt bättre resultat än föregående år, då verksamheten hade ett underskott på 1,6 miljoner kronor. Kvaliteten i verksamheten är fortsatt hög.

Det är angeläget att SWEDAC fortsätter att verka för att utveckla svenska kontrollordningar i öppna system, sägs det i propositionen. I kraft av myndighetens internationella engagemang är det också angeläget att arbetet med att förbättra och internationalisera bedömningskriterier avseende överensstämmelse av ställda säkerhetskrav drivs vidare. SWEDAC har en viktig roll att spela i analysarbetet avseende kandidatländernas förutsättningar att ingå i EU:s inre marknad. Anslagsnivån har justerats i enlighet med det generella besparingskrav på 0,7 % som lagts på anslag för förvaltnings- och investeringsändamål för år 2003.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 19,2 miljoner kronor.

Motionen

Anslaget bör minskas med 1,5 miljoner kronor, anförs det i motion 2002/03:N360 (c) med hänvisning till tidigare redovisad motivering.

Kommerskollegium (39:2)*Propositionen*

Kommerskollegium är central förvaltningsmyndighet för utrikeshandel och handelspolitik. Kollegiet har tidigare också haft ett funktionsansvar för funktionen Utrikeshandel inom civilt försvar. Detta ansvar upphörde den 1 juli 2002 i samband med att den pågående översynen av totalförsvaret medförde att den tidigare beredskapsförordningen upphörde. Förändringen saknar relevans för anslagets storlek. Det är angeläget att Kommerskollegium fortsätter att ha kontinuerlig beredskap att bistå Regeringskansliet i det löpande arbetet och förse regeringen med kvalificerat underlag inför beslut och förhandlingar, sägs det. Detta gäller särskilt arbetet inom den gemensamma handelspolitiken, pågående WTO-förhandlingar, arbetet med EU:s antidumpningsåtgärder, arbetet för att förbättra den inre marknadens funktion och förhandlingsarbetet i förhållande till länder utanför EU. Detsamma gäller kollegiets insatser för att öka kunskapen om handelspolitiska frågor i ett vidare perspektiv hos allmänheten. Vidare är kollegiets roller inom anmälningsprocedurerna och som samordningscentral och kontaktpunkt fortsatt viktiga. Regeringen ser också positivt på kollegiets fortsatta engagemang i webbplatserna Östersjöwebben och Gränslösa affärer samt ser det som angeläget att de lovande initiativen till s.k. twinning med kandidatländerna på reguljär basis införlivas i kollegiets verksamhet. Anslagsnivån har justerats i enlighet med det generella besparingskrav på 0,7 % som lagts på anslag för förvaltnings- och investeringsändamål för år 2003.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 63,2 miljoner kronor.

Motionerna

I motion 2002/03:N395 (kd) föreslås en besparing på anslaget med 5 miljoner kronor. I regeringens förslag har en uppräknig av anslaget gjorts, samtidigt som funktionsansvaret för utrikeshandel inom civilt försvar har försvunnit, påpekar motionärerna.

Anslaget bör minskas med 1,5 miljoner kronor, anförs det i motion 2002/03:N360 (c) med hänvisning till tidigare redovisad motivering.

Exportfrämjande verksamhet (39:3)*Propositionen*

Anslaget finansierar det statliga uppdraget till Sveriges exportråd (Exportrådet), exportfrämjande insatser, importfrämjande, särskilda handelsfrämjande och handelspolitiska insatser samt Sverigeprofilering till stöd för främjande.

Exportrådets verksamhet inriktas på tre områden, nämligen exportinformation, exportutveckling och exportkonsulting. Exportinformationen finansieras i huvudsak med statliga medel. Många exportutvecklingsprojekt är delfinansierade med statliga medel, medan konsultverksamheten sker på marknadsmissiga grunder.

Under de närmaste åren är det angeläget att offensiva satsningar görs inom exportfrämjandet, anser regeringen och föreslår därför en särskild satsning på exportfrämjande under åren 2003 och 2004. För år 2003 prioriterar regeringen en förstärkning av exportfrämjandet med 52 miljoner kronor, varav 15 miljoner kronor avser finansiering av ett av staten helägt aktiebolag för exportkreditgivning. Detta sker utöver den förstärkning om 45 miljoner kronor per år under åren 2003 och 2004 som beslutades i budgetpropositionen för år 2002. Förstärkningen i budgetpropositionen för år 2003 inriktas särskilt på exportinformation, exportfrämjande program för små och medelstora företag på strategiska marknader och områden, exportutvecklingsprogram, internationell marknadsföring av särskilda branscher och svenskt spjutspektskunnande i samarbete mellan offentliga och privata aktörer, förstärkt svensk närvaro i ekonomiskt dynamiska regioner, importfrämjande samt särskilda handelsfrämjande och handelspolitiska åtgärder. Regeringen fattade i september 2002 beslut om bidrag om totalt 7 miljoner kronor för en fortsatt satsning på export av svensk miljöteknik genom Exportrådets program Svensk miljöteknikexport, varav 3,5 miljoner kronor belastar 2003 års anslag. Regeringen kommer under år 2003 att ta ställning till etablerandet av ett nationellt centrum för miljöteknikexport. Regeringen avsätter vidare 2 miljoner kronor till Nämnden för Sverigefrämjande i utlandet för vardera budgetåren 2003 och 2004 till stöd för Sverigeprofilering.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 234 miljoner kronor.

Motionerna

I motion 2002/03:N395 (kd) föreslås en besparing på anslaget med 65 miljoner kronor. Regeringen föreslår kraftigt ökade medel om 52 miljoner kronor för utökade satsningar på exportfrämjande åtgärder och för tillskapandet av ett av staten helägt nytt bolag för exportkreditgivning, säger motionärerna. De påpekar att detta sker utöver den förstärkning om 45 miljoner kronor för åren 2003 och 2004 som redan beslutats. Motionärerna avvisar de föreslagna satsningarna och även bildandet av ett nytt statligt exportkreditinstitut.

Anslaget bör minskas med 15 miljoner kronor, anför det i motion 2002/03:N360 (c) med hänvisning till tidigare redovisad motivering.

AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning (39:4)

Propositionen

AB Svensk Exportkredits (SEK) verksamhet syftar främst till att främja svensk export genom att tillhandahålla medellång och lång exportfinansiering

till svenska företag. Anslaget disponeras för ersättning till SEK för underskott som huvudsakligen utgörs av valutakursskillnader mellan ränteintäkter och räntekostnader för vissa äldre krediter. Dessa ränteskillnader avtar i takt med att gamla krediter förfaller. Villkoren för statsstödda krediter följer den överenskommelse om statligt stöd vid exportkreditgivning inom ramen för OECD som Sverige godkänt. Systemet med statsstödda exportkrediter gav år 2001 ett överskott på 169 miljoner kronor. SEK budgeterar ett överskott i det statsstödda systemet såväl för budgetåret 2002 som för de närmast följande budgetåren. Utgifterna belastar främst anslagssparandet. Anslagsnivån har justerats i enlighet med det generella besparingskrav på 0,7 % som lagts på anslag för förvaltnings- och investeringsändamål för år 2003.

Regeringen begär i propositionen riksdagens bemyndigande att bilda ett av staten helt ägt bolag för viss exportkreditgivning i syfte att ge svenska exportföretag likartade förutsättningar som gäller för andra länders exportföretag. Det är enligt regeringens bedömning angeläget att ett helstatligt bolag för viss exportkreditgivning bildas för att anpassa det svenska systemet till konkurrentländernas. Bolaget skall i nära samverkan med SEK lämna sådana exportkrediter där förmånliga villkor i köparlandet kan erhållas om en helstatlig organisation är kreditgivare. Kreditvolymen kommer att bli begränsad. Regeringen bedömer att det egna kapitalet behöver uppgå till 15 miljoner kronor.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 0,1 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Investeringsfrämjande (39:5)

Propositionen

Delegationen för utländska investeringar i Sverige, Invest in Sweden Agency (ISA), är den centrala myndigheten för investeringsfrämjande åtgärder i Sverige. Verksamheten inriktas på informationsinsatser, marknadsföringsprojekt inom särskilda områden samt regional samverkan och utbildningsverksamhet. Verksamheten finansieras dels med anslagsmedel, dels med bidrag från regeringen avseende främst regionalpolitiska medel och från s.k. partner i projektverksamheten. Under de närmaste åren är det angeläget med fortsatta offensiva satsningar inom investeringsfrämjandet, anser regeringen och föreslår därför en särskild satsning på investeringsfrämjande under åren 2003 och 2004. För år 2003 prioriterar regeringen en förstärkning av investeringsfrämjandet med 13 miljoner kronor utöver den förstärkning om 5 miljoner kronor per år för åren 2003 och 2004 som beslutades med anledning av budgetpropositionen för år 2002. Därutöver har anslagsnivån justerats i enlighet med det generella besparingskrav på 0,7 % som lagts på anslag för förvaltnings- och investeringsändamål för år 2003.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 70,7 miljoner kronor.

Motionen

Anslaget bör minskas med 15 miljoner kronor, anförs det i motion 2002/03:N360 (c) med hänvisning till tidigare redovisad motivering.

Näringslivsutveckling i Östersjöregionen (39:6)*Propositionen*

Anslaget finansierar det tidsbegränsade (åren 1999–2003) programmet Näringslivsutveckling i Östersjöregionen (Östersjömiljard 2). Medlen skall användas för näringslivssatsningar och omfatta stöd till företagsetableringar, projektexport och marknadssatsningar samt till angelägna miljö- och energisatsningar och andra främjandeinsatser. Särskild vikt skall fästas vid små och medelstora företags deltagande i Östersjöregionens näringsliv. Verksamheten skall samordnas med och komplettera utvecklingsarbetet med Östersjöländerna. Riksdagen har under perioden 1999–2002 anvisat 800 miljoner kronor till näringslivsutveckling i Östersjöregionen. Regeringen föreslår att 200 miljoner kronor anslås för budgetåret 2003. Inom ramen för stödet till näringslivsutveckling i Östersjöregionen avsattes i 2000 års ekonomiska vårproposition medel för att finansiera utgifter för integrationsfrämjande åtgärder i Öresundsregionen. De samlade utgifterna för perioden 2000–2003 beräknas till 60 miljoner kronor. Eftersom programmet Näringslivsutveckling i Östersjöregionen temporärt ingår i Regeringskansliets verksamhet belastas anslaget med vissa förvaltningsutgifter, vilka för år 2002 beräknas till 3,5 miljoner kronor. För år 2003 avses högst 3,5 miljoner kronor avdelas för administrativa utgifter. Anslaget Näringslivsutveckling i Östersjöregionen upphör den 31 december 2003.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 200 miljoner kronor.

Motionerna

I sju motioner förordas att det aktuella anslaget skall slopas. Anslaget för näringslivsutveckling i Östersjöområdet är en del av stödet till Central- och Östeuropa, sägs det i motion 2002/03:N357 (m). Stödets struktur är inte i överensstämmelse med de behov som föreligger, varför anslaget bör upplösas och medel i stället tillföras det ordinarie anslaget gällande samarbete med Central- och Östeuropa, anför motionärerna.

Den s.k. Östersjömiljarden bör upplösas och medel tillföras det ordinarie anslaget Samarbete med Central- och Östeuropa, anförs det i motion 2002/03:U237 (m). Östersjömiljarden hanteras helt vid sidan av det övriga östbiståndet och är ett sätt att ställa medel till statsministerns förfogande för internationella utspel, hävdar motionärerna. De hänvisar till en intern utredning på Utrikesdepartementet som sägs visa att det funnits stora brister i hanteringen av projektmedlen inom Östersjömiljarden. Det råder oklarhet om den övergripande målsättningen med Östersjömiljarden och om vilka kriterier som skall gälla för att projekt skall beviljas medel, säger motionärerna. De anser att verksamheten präglas av följande brister: de uppställda målen är vagt formu-

lerade och det finns otydligheter om vilka sorters projekt som förväntas; det brister i kopplingen mellan mål och medel och det finns stora brister i administrationen; oklara ansvarsförhållanden inom Regeringskansliet har präglat hanteringen; det har brustit i kontrollen och uppföljningen av projekten såtillvida att det saknas en regelbunden utvärdering och enhetlig rapportering; det saknas rutiner för återbetalning av outnyttjade medel. Även om de formella felen numera undanröjts, så kvarstår de principiella problemen, säger motionärerna. De anser att Östersjömiljarden är ett försök att maskera företagsstöd som bistånd och att denna typ av verksamhet knappast kan anses höra hemma inom ramen för öststödet.

Även i motion 2002/03:N207 (m) framförs kritiska synpunkter på Östersjömiljarden. Regeringen har använt skattemedel för att flytta jobb ur landet, säger motionären och uppger att Samhall AB lägger ut produktion i låglöneländer. Den statliga Östersjömiljarden används vidare för att betala resor för svenska företagare till de baltiska länderna, uppger motionären.

I motionerna 2002/03:Fi232 (fp) och 2002/03:N263 (fp) föreslås att anslaget skall slopas. I den förstnämnda motionen sägs att motionärerna motsätter sig regeringens s.k. Östersjösatsning, och i den sistnämnda motionen anförs att den av olika utredningsorgan kritiserade Östersjömiljarden bör upphöra.

En besparing på anslaget med 200 miljoner kronor föreslås i motion 2002/03:N395 (kd). Motionärerna avvisar regeringens förslag till stöd till företagsetableringar utanför Sveriges gränser.

Anslaget bör minskas med 200 miljoner kronor, anförs det i motion 2002/03:N360 (c) med hänvisning till tidigare redovisad motivering.

Vissa kompletterande uppgifter

Som tidigare nämnts och som sägs i budgetpropositionen avrapporteras anslaget Näringslivsutveckling i Östersjöregionen årligen till riksdagen. Den senaste redovisningen avlämnades i juni 2002 och innehåller en rapportering om de pågående projekten. Anslaget kommer att utvärderas i sin helhet i anslutning till att samtliga insatser är genomförda.

Avgifter till internationella handelsorganisationer (39:7)

Propositionen

Anslaget disponeras för avgifter och bidrag för Sveriges deltagande i vissa internationella närings- och handelspolitiska organ. Utgiftsstyrande faktorer är medlemsavgifternas utveckling i aktuell valuta samt fluktuationer i valutakurser.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 15,5 miljoner kronor.

Inga motioner har väckts på detta område.

Exportkreditnämnden

Propositionen

Exportkreditnämndens (EKN) uppgift är att främja svensk export genom utfärdande av garantier. Garantierna skyddar mot förlustrisk i samband med export till och investeringar i utlandet. Verksamheten skall bedrivas så att den är självbärande över tiden och samtidigt ger ett stöd åt den svenska exporten som motsvarar vad konkurrerande företag i andra länder kan erhålla. EKN uppvisade för år 2001 ett positivt resultat, 356 miljoner kronor, trots stora avsättningar för riskkoncentration. För första halvåret 2002 var överskottet 220 miljoner kronor. Även detta överskott har åstadkommit trots fortsatta stora avsättningar för riskkoncentration. Utnyttjandet av investeringsgarantier har minskat kraftigt de senaste åren beroende till största delen på att externa finansierare i högre utsträckning används i investeringsverksamheten.

Regeringen föreslår att riksdagen beslutar att ramen för exportkreditgarantier skall uppgå till 200 miljarder kronor samt att ramen för investeringsgarantier under år 2003 skall uppgå till 10 miljarder kronor – för detta begär regeringen riksdagens bemyndigande. Vidare föreslås att riksdagen skall bemyndiga regeringen att för år 2003 besluta att EKN får obegränsad upplåningsrätt i Riksgäldskontoret för skadeutbetalningar. Regeringen avser att revidera reglerna för investeringsgarantier för att dessa skall vara i enlighet med förändringarna i investeringsmönstret och anpassas till Sveriges konkurrentländers motsvarande system. Investeringar finansieras för närvarande i större utsträckning med lån hos banker och andra kreditinrättningar, s.k. trepartslån. Vidare finansieras investeringar oftast till högre belopp än leveransvärdet, eftersom även lokala kostnader och rörelsekapital behöver finansieras – s.k. merfinansiering. Ytterligare en förändring som har skett är att investeringarna för närvarande oftast sker i utländsk valuta samt att investeraren behöver täcka kommersiella risker som valutadepreciering. Regeringen föreslår mot denna bakgrund att riksdagen skall bemyndiga regeringen att vidga mandatet för investeringsgarantier till att omfatta trepartslån, merfinansiering, utfärdande av garantier i utländsk valuta samt för att täcka kommersiella risker vid trepartslån.

Inga motioner har väckts på detta område.

Konsumentpolitik

Marknadsdomstolen (40:1)

Propositionen

Anslagsnivån har justerats i enlighet med det generella besparingskrav på 0,7 % som lagts på anslag för förvaltnings- och investeringsändamål för år 2003. I budgetpropositionen för år 2002 ökades anslaget med 1 miljon kronor för att säkerställa verksamhetens kvalitet.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 8,5 miljoner kronor.

Motionen

Anslaget bör minskas med 1,9 miljoner kronor, anförs det i motion 2002/03:N360 (c) med hänvisning till tidigare redovisad motivering.

Konsumentverket (40:2)*Propositionen*

Konsumentverket är central förvaltningsmyndighet för konsumentfrågor. I budgetpropositionen för år 2002 tillfördes anslaget ökade medel för nya aktiviteter i enlighet med förslag i proposition 2000/01:135 om handlingsplan för konsumentpolitiken 2001–2005, bl.a. för att utöka informationen till konsumentvägledare (bet. 2001/02:LU2). Konsumentverket tilldelades vidare 20 miljoner kronor i budgetpropositionen för år 2001 för en treårig IT-satsning med syfte att genom nyttjande av den nya tekniken öka konsumentinformationens tillgänglighet och effektivitet. Av dessa medel tilldelades Konsumentverket 8 miljoner kronor för år 2001, 6 miljoner kronor för år 2002, och för år 2003 föreslås 6 miljoner kronor. Anslaget tillförs också 1,5 miljoner kronor avseende bidrag till standardisering, forskning och utveckling. Konsumentverket har tidigare disponerat medel för denna verksamhet under utgiftsområde 24, anslaget Bidrag till standardisering och FoU inom experimentell teknik m.m. För att bidra till finansieringen av den beslutade ökade satsningen på demokratiforskning (i enlighet med förslag i proposition 2001/02:80 om demokrati för det nya seklet) föreslås att 1 miljon kronor skall föras till anslaget Allmänna val i utgiftsområde 1 Rikets styrelse fr.o.m. år 2003. Vidare föreslås att 1 miljon kronor förs till anslaget Fastighetsmäklarnämnden för att finansiera en föreslagen anslagsökning fr.o.m. år 2003. Därutöver har anslagsnivån justerats i enlighet med det generella besparingskrav på 0,7 % som lagts på anslag för förvaltnings- och investeringsändamål för år 2003.

Tidskriften Råd & Röns upplaga uppgick under år 2001 till drygt 132 000 exemplar, sägs det. Den prenumererande genomsnittsupplagan var ca 128 000 exemplar, vilket innebär en minskning med 6 000 i jämförelse med föregående år. Andelen prenumeranter som förnyar sin prenumeration är drygt 85 %. Antalet besök på Råd & Röns webbplats har fördubblats under året. I slutet av år 2001 hade hemsidan ca 100 000 besök i månaden. Enligt en undersökning hösten 2001 ger webbesökarna, som i genomsnitt är yngre än tidningsprenumeranterna, högt betyg till webbsidans information. En majoritet av hemsidans besökare är inte prenumeranter av papperstidningen. Konsumentverkets varuprovningar på uppdrag omfattar framför allt hushållsapparater. De största enskilda produktgrupperna var spisar och tvättmaskiner.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 107,7 miljoner kronor.

Motionerna

Konsumentverket bör renodla verksamheten och bli mer avgiftsfinansierat genom att tillhandahålla tjänster som överensstämmer med konsumenternas

efterfrågan, anförs det i motion 2002/03:N357 (m). Därmed föreslås en minskning av anslaget med 20 miljoner kronor.

En besparing på anslaget med 6 miljoner kronor föreslås i motion 2002/03:N395 (kd). I det av regeringen föreslagna anslaget ingår en IT-satsning på 6 miljoner kronor med syfte att öka konsumentinformationens tillgänglighet och effektivitet, konstaterar motionärerna. De anser att den IT-stödda informationsverksamheten med fördel kan skötas – och till stor del redan ombesörjs – av andra aktörer, varför de avvisar den nämnda satsningen.

Anslaget bör minskas med 17,8 miljoner kronor, anförs det i motion 2002/03:N360 (c) med hänvisning till tidigare redovisad motivering.

Konsumentorganisationernas roll måste stärkas och stödjas genom att de tilldelas delar av Konsumentverkets anslag, anförs det i motion 2002/03: MJ487 (c). Oroväckande rapporter påvisar att många elever avstår skollunchen och i många fall även frukosten, något som påverkar studierna negativt, säger motionärerna. De anser att inflytande, ökad förståelse och engagemang kring sunda matvanor måste prioriteras bland olika målgrupper och att valfriheten och konsumentmakten måste stärkas.

Allmänna reklamationsnämnden (40:3)

Propositionen

Allmänna reklamationsnämnden har till uppgift att pröva tvister mellan konsumenter och näringsidkare rörande varor, tjänster och andra nyttigheter som tillhandahållits huvudsakligen för enskilt bruk, s.k. konsumenttvister, samt ge rekommendationer om hur tvister bör lösas. Anslagsnivån har justerats i enlighet med det generella besparingskrav på 0,7 % som lagts på anslag för förvaltnings- och investeringsändamål för år 2003. För att säkerställa verksamhetens kvalitet och omfattning nivåhöjdes Allmänna reklamationsnämndens anslag med 3 miljoner kronor fr.o.m. budgetåret 2002.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 20,3 miljoner kronor.

Motionen

Anslaget bör minskas med 4,6 miljoner kronor, anförs det i motion 2002/03:N360 (c) med hänvisning till tidigare redovisad motivering.

Fastighetsmäklarnämnden (40:4)

Propositionen

Fastighetsmäklarnämnden ansvarar för registrering av och tillsyn över fastighetsmäklare enligt fastighetsmäklarlagen (1995:400) och fastighetsmäklarförordningen (1995:1028), dvs. prövning av att den som registreras som fastighetsmäklare har relevant utbildning, är lämplig och uppfyller uppställda formella krav samt även i övrigt iakttar god fastighetsmäklarsed. Nämnden skall även föra talan i domstol samt sprida information om god fastighetsmäklarsed. För att säkerställa en kontinuerlig verksamhet föreslås en nivåhöjning om

1 miljon kronor fr.o.m. år 2003. Därutöver har anslagsnivån justerats i enlighet med det generella besparingskrav på 0,7 % som lagts på anslag för förvaltnings- och investeringsändamål för år 2003. Anslaget tillfördes även en ökning i budgetpropositionen för år 2002 omfattande 1,2 miljoner kronor. De utbildningskrav som infördes för fastighetsmäklare år 1998 har initialt påverkat antalet registrerade mäklare negativt. Antalet ansökningar har dock år 2001 återigen börjat öka och väntas öka mer vartefter högskolorna utexaminerar fler studenter med en sammanhållen högskoleutbildning för fastighetsmäklare.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 9 miljoner kronor.

Motionen

Anslaget bör minskas med 1,5 miljoner kronor, anförs det i motion 2002/03:N360 (c) med hänvisning till tidigare redovisad motivering.

Ågärder på konsumentområdet (40:5)

Propositionen

De tidigare anslagen Stöd till konsumentorganisationer och Stöd till konsumentforskning slogs samman fr.o.m. budgetåret 2001. Fasta bidrag och projektstöd ges till lokala och nationella projekt som på olika sätt främjar en god konsumentpolitik. Statsbidrag utgår bl.a. till de svenska konsumentorganisationerna Sveriges Konsumentråd och Sveriges Konsumenter i Samverkan. För budgetåret 2002 tillfördes anslaget ett engångsvis tillskott om 20 miljoner kronor för projekt för kommunal konsumentvägledning.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 16 miljoner kronor.

Motionerna

I motion 2002/03:N357 (m) föreslås en anslagsminskning med 3 miljoner kronor. Konsumentorganisationerna bör bedriva en verksamhet som i högre grad än för närvarande är självfinansierad, anför motionärerna. De anser att den mest angelägna delen av verksamheten, som inte får utsättas för besparingar, är den verksamhetsgren som är inriktad på att nå de grupper som vanligtvis inte nås av konsumentinformation, t.ex. invandrare, funktionshindrade, barn och ungdomar.

I motionerna 2002/03:Fi232 (fp) och 2002/03:N263 (fp) föreslås att 5 miljoner kronor utöver regeringens förslag skall anvisas till det nu aktuella anslaget.

Bidrag till miljömärkning av produkter (40:6)

Propositionen

Anslaget är ett bidrag ställt till SIS Miljömärkning AB, som av regeringen har fått i uppdrag att utveckla, informera om och marknadsföra miljömärkningskriterier för konsumentvaror.

Regeringen beräknar anslaget för år 2003 till 4,4 miljoner kronor.

Motionen

I motion 2002/03:N395 (kd) föreslås en ökning av anslaget med 4 miljoner kronor utöver regeringens förslag. Motionärerna anser att detta är en angelägen uppgift och vill dessutom utöka verksamheten till att också innefatta en utveckling av rättvis- och jämställdhetsmärkning av konsumentprodukter.

Vissa kompletterande uppgifter

Frågan om miljömärkning och etisk märkning behandlades av riksdagen hösten 2001 med anledning av den konsumentpolitiska propositionen (prop. 2000/01:135, bet. 2001/02:LU2). Regeringen gjorde i propositionen bedömningen att miljömärkning och etisk märkning är viktiga verktyg för att konsumenterna skall kunna göra väl överlagda val på marknaden. Medel bör avsättas för att organisationer skall kunna söka medel för att utveckla kriterier för olika former av miljömärkning och etisk märkning, framför allt vad beträffar livsmedel, anfördes det. Regeringen redovisade också sin avsikt att göra en uppföljning av en tidigare skrivelse, Konsumenterna och miljön (skr. 1997/98:67, bet. 1997/98:LU21), och då också återkomma till riksdagen. Frågor som handlar om hur det statliga engagemanget i miljömärkningsverksamheten framgent skall se ut och hur miljömärkningen kan utvecklas och få en större spridning behandlas mer naturligt i det sammanhanget, sades det. Etisk märkning är ett viktigt medel för att konsumenterna som vill göra val utifrån etiska aspekter också skall kunna göra det, framhöll regeringen vidare. I budgetpropositionen aviseras nu beträffande delmålet miljö att arbetet på området skall utgå från nya delmål som skall presenteras i en skrivelse till riksdagen i december 2002. Denna skrivelse kommer att behandlas av lagutskottet.

Utskottets ställningstagande

Utskottets syn på näringspolitikens inriktning ligger, som tidigare nämnts, i linje med den som redovisas i budgetpropositionen och med vad som har överenskommit i överläggningar mellan regeringen, Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Regeringens förslag till anslag inom utgiftsområde 24 Näringsliv är beräknat med utgångspunkt i den inriktning av näringspolitiken som redovisas i budgetpropositionen. Utskottet ställer sig bakom den av regeringen föreslagna ramen för utgiftsområde 24 Näringsliv och som riksdagen nyligen fattat beslut om. Utskottet anser emellertid – i likhet med vad som anförs i motion 2002/03:Fi230 (s, v, mp) – att en överflyttning av medel mellan två anslag skall ske. I det följande redogörs för detta och kommenteras vissa av de övriga här aktuella områdena. I den tidigare redovisningen har under berörda rubriker lämnats vissa kompletterande uppgifter till vilka utskottet hänvisar.

I den nyssnämnda motionen föreslås, som tidigare redovisats, att de medel om 10 miljoner kronor per år som Vinnova sedan år 2001 har tilldelats för miljöteknikutveckling under anslaget (26:2) Forskning och utveckling i stället skall satsas på miljödriven affärsutveckling under Nuteks anslag (38:2) Näringslivsutveckling m.m. Med begreppet miljödriven affärsutveckling avses ett försök att se miljösituationen som en utgångspunkt för nya lösningar och affärskoncept, varvid drivkrafterna är både miljörelaterade och kommersiella. I Sverige finns både kompetens och resurser på det aktuella området, och marknaden får betecknas som starkt expansiv, såväl på hemmamarknaden som på den internationella marknaden. För att ta till vara den kraft som marknaden uppvisar och styra den mot hållbarhet bör regeringen tillse att en samlad strategi tas fram.

De medel på 10 miljoner kronor som utskottet föreslår skall tillföras Nuteks anslag för näringslivsutveckling bör sålunda användas för en nationell satsning på miljödriven näringslivsutveckling. Det behövs långsiktiga strategier, ett gränsöverskridande kompetensutnyttjande och tydliggörande av möjligheterna med miljödriven näringslivsutveckling. För detta bör en samverkansaktör ges i uppdrag att skapa mötes- och utvecklingsplatser i samspel med regionernas arbete med de regionala tillväxtavtalen/tillväxtprogrammen. Bland de inslag som den föreslagna kraftsamlingen bör omfatta kan följande nämnas:

- fastställande av vilka myndigheter och andra aktörer, både regionala och nationella, som skall ingå i kraftsamlingen,
- framtagande av en strategi för miljödriven näringslivsutveckling och inrättande av ett nationellt centrum för miljödriven affärsutveckling och miljöteknikexport,
- utformande av rollen för en samverkanspart för den föreslagna kraftsamlingen, vilket bör ske efter mönster för hur Nuteks program Nationell kraftsamling inom området climateffektiv teknik är uppbyggt,
- upprättande av samverkan av den föreslagna verksamheten med Statens institut för ekologisk hållbarhet kring informationsspridning och nätverksbyggande.

Ett lämpligt sätt att hantera den nationella kraftsamlingen kan vara att regeringen tillsätter en ledningsgrupp med bred representation från myndigheter, universitet och högskolor, näringslivet och den politiska sfären. Ledningsgruppen, som bör vara kopplad till Nutek, bör ansvara för den nationella kraftsamlingen på miljödriven näringslivsutveckling.

Med det anförda blir motion 2002/03:Fi230 (s, v, mp) helt tillgodosedd i berörd del och tillstyrks av utskottet. Motion 2002/03:N260 (mp), i vilken begärs ett tillkännagivande om en nationell satsning på miljödriven näringslivsutveckling, blir med det av utskottet föreslagna beslutet i sak tillgodosedd. En närliggande fråga tas upp i motion 2002/03:N296 (mp) och rör riskkapital inom området miljödriven teknikutveckling. Enligt utskottets mening är teknisk utveckling avgörande för att ett tillstånd av hållbar samhällsutveckling skall kunna nås. Det är därför angeläget att en miljödriven teknikutveckling

främjas och att det finns tillgång till riskkapital för ändamålet. I den av utskottet nu föreslagna kraftsamlingen och de medel om 10 miljoner kronor som föreslås för detta kan dock ett program med riskkapital inte inrymmas, varför den sistnämnda motionen avstyrks av utskottet.

När det gäller Nuteks anslag till näringslivsutveckling vill utskottet vidare något beröra det som tas upp i de två motionerna 2002/03:Kr347 (s) och 2002/03:N216 (s) och som rör design. Som tidigare redovisats föreslår regeringen i budgetpropositionen att 20 miljoner kronor skall satsas för att utveckla ett designprogram. Detta ser utskottet, i likhet med motionärerna bakom de nyssnämnda två motionerna, mycket positivt på. Den designfrämjande verksamheten har enligt utskottets mening en självklar plats inom näringspolitiken. Stiftelsen Svensk Industridesign skall, som tidigare nämnts, i samarbete med Föreningen Svensk Form inom kort presentera en handlingsplan som kommer att ligga till grund för regeringens beslut om hur de föreslagna medlen skall användas. Ett svenskt designår avses äga rum år 2005. I de två nämnda motionerna föreslås dels att hemslöjdens och slöjdarnas kunande skall tas till vara inom den av regeringen föreslagna satsningen, dels att regionala projektmedel skall kunna komma i fråga. Enligt vad utskottet erfarit från Näringsdepartementet är det i sig inget som hindrar att den typ av insatser som berörs i motionerna inkluderas i den nämnda handlingsplanen. Utskottet vill dock gå ett steg längre och uttrycka uppfattningen att det bör vara fullt möjligt att ta in denna typ av insatser i de ökade medel avseende design som regeringen föreslår. Något särskilt tillkännagivande i saken kan dock inte anses nödvändigt, varför motionerna avstyrks av utskottet.

När det gäller turistfrämjande och förslag om ökade insatser på marknadsföring av Sverige som turistland som läggs fram i några motioner vill utskottet erinra om att – som tidigare redovisats – anslaget till turistfrämjande höjdes med 10 miljoner kronor för budgetåret 2002 för att bl.a. genomföra åtgärder som föreslagits av Framtidsgruppen. Vidare avsattes genom den regionalpolitiska propositionen hösten 2001 ca 60 miljoner kronor för olika insatser för att främja turistföretagens konkurrenskraft.

Beträffande Konkurrensverket, som föreslås få ökade medel i tre motioner, noterar utskottet att regeringen i budgetpropositionen föreslår en höjning av anslaget för år 2003 med 2 miljoner kronor mot bakgrund av de ökade arbetsuppgifter som verket bedöms få till följd av de förslag som regeringen våren 2002 lade fram i en proposition om ändringar i konkurrenslagen för effektivare kartellbekämpning. Utskottet vill också erinra om att anslaget dessförinnan nivåhöjdes med 5 miljoner kronor fr.o.m. år 2001. Det bör vidare framhållas att Konkurrensverkets möjligheter att ta egna initiativ för att spåra, utreda och bevisa skadliga konkurrensbegränsningar har ökat. Detta beror till en del på att verkets resurser inte längre i lika stor utsträckning som tidigare tas i anspråk för ren ärendehantering; konkurrenslagen har nu varit i kraft i cirka nio år och marknadens aktörer har därmed bättre kunskap om lagen och inte längre samma behov som tidigare av att få olika frågor prövade.

I anslutning till Konkurrensverkets verksamhet observerar utskottet att två av de partier som vill öka anslaget till Konkurrensverket samtidigt vill minska anslaget till Konsumentverket. Enligt utskottets uppfattning är medvetna och aktiva konsumenter en betydelsefull faktor för att uppnå en mer effektiv och sund konkurrens. Detta innebär att den verksamhet som Konsumentverket bedriver är viktig för strävandena att uppnå ett ökat konkurrenstryck på olika marknader. Det finns också en motion i vilken en sammanslagning av Konkurrensverket och Konsumentverket förespråkas. Denna fråga togs, som tidigare nämnts, upp i regeringsförklaringen år 2001. I budgetpropositionen (s. 40) sägs nu att frågan har analyserats inom Regeringskansliet och att slutsatsen är att synergierna för närvarande inte är så stora att de motiverar en sammanslagning. Däremot bör det samarbete som redan existerar mellan myndigheterna i frågor där detta gynnar konsumentintresset förtydligas, anser regeringen; en ståndpunkt som utskottet delar.

I några motioner förordas att anslaget (38:20) Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag skall slopas. Anslaget är avsett bl.a. för att finansiera kostnader i samband med förvaltning av företagen. Enligt utskottets mening är det mycket viktigt att den förmögenhetsmassa som de statligt ägda företagen utgör och som ytterst tillhör svenska folket förvaltas på ett professionellt och effektivt sätt. Utskottet anser också att den vidgning av anslagets ändamål till att även omfatta åtgärder för att förbättra genomlysningen av statligt ägda företag som regeringen föreslår är lämplig.

Ett nytt anslag avsett för regionalt innovations- och produktutvecklingsstöd genom industriella utvecklingscentrum (IUC) föreslås i en motion. Utskottet har vid tidigare tillfällen då frågor rörande IUC har behandlats framfört sin åsikt att den typ av underifrån och regionalt initierad verksamhet som IUC representerar är ett värdefullt inslag i näringspolitiken. Som tidigare redovisats har en särskild utredare nyligen i ett betänkande, Företagsutveckling på regional nivå (SOU 2002:101), lagt fram förslag beträffande IUC:s framtida verksamhet. Betänkandet bereds för närvarande inom Näringsdepartementet. Med hänvisning härtill anser utskottet att riksdagen inte nu bör ta något initiativ. Regeringen bör dock beakta att det kan uppstå ett glapp i verksamhetsförutsättningarna för de IUC-bolag som har anvisats medel för år 2002 för genomförande av det s.k. UPA-uppdraget, om beredningen av frågan inte hinner avslutas före årsskiftet 2002/03.

Ett nytt anslag inom utgiftsområdet föreslås även i en annan motion. Det gäller sanering av statlig mark, varvid Sveriges geologiska undersökning (SGU) föreslås få ett särskilt anslag för ändamålet. Som tidigare redovisats deltar SGU redan för närvarande i det aktuella arbetet, som finansieras via anslag från utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård. Samarbetet med Naturvårdsverket fungerar väl enligt vad utskottet erfarit.

Regeringens förslag om anslag till näringslivsutveckling i Östersjöregionen avvisas i sju motioner. Denna verksamhet präglas, enligt utskottets mening, såväl av solidaritet med Östersjöländerna som av ett intresse att främja företagsamhet och sysselsättning i Sverige. Utskottet ser verksamheten som

en del av de svenska insatserna för att stödja utvecklingen mot ett demokratiskt system och mot marknadsekonomi i de berörda länderna. Enligt uppgift har företrädare för det svenska näringslivet varit mycket positiva till insatserna.

Inom politikområdet Utrikeshandel, export- och investeringsfrämjande lägger regeringen fram ett förslag rörande bemyndigande att bilda ett av staten helägt bolag för viss exportkreditgivning. Syftet är att tillförsäkra svenska exportföretag likartade förutsättningar som gäller för andra länders exportföretag. Utskottet anser att konkurrensneutralitet i olika länders system för exportkreditgivning är fundamentalt och tillstyrker därmed förslaget.

Med det anförda tillstyrker utskottet de av regeringen föreslagna anslagen för budgetåret 2003 inom utgiftsområde 24 Näringsliv med den i motion 2002/03:Fi230 (s, v, mp) föreslagna förändringen (se bilaga 3). Den nämnda motionen tillstyrks sålunda av utskottet i berörd del. Motion 2002/03:N260 (mp) blir därmed också i sak tillgodosedd. Övriga här aktuella förslag till riksdagsbeslut som framlagts i budgetpropositionen tillstyrks av utskottet. Samtliga behandlade motionsyrkanden – förutom de två nyssnämnda – avstyrks.

Patent- och registreringsverket

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen bör göra ett förnyat tillkännagivande till regeringen i frågan rörande kravet på Patent- och registreringsverket att kungöra i Post- och Inrikes Tidningar vad som införs i aktiebolagsregistret. Regeringen bör sålunda anmodas att utan ytterligare dröjsmål lägga fram förslag för riksdagen så att erforderliga lagändringar kan träda i kraft senast den 1 januari 2004. Regeringen måste också tillse att frågan om finansieringen av Svenska Akademiens ordbok får en lösning, så att detta inte tillåts utgöra något hinder för ändringen av kungörelsekravet. Utskottet är mycket kritiskt till hur regeringen har hanterat det riksdagsuttalande i frågan som gjordes hösten 2001. Ur principiell synpunkt är det viktigt att utskottsinitiativ och tillkännagivanden från riksdagen tas om hand på ett adekvat sätt av regeringen. Det är också väsentligt att regeringen håller riksdagen informerad om hur hanteringen av en fråga fortlöper.

Bakgrund

Utskottet uppmärksammar slutligen en fråga som rör Patent- och registreringsverket (PRV). Hösten 2001 gjorde riksdagen, på förslag av ett enhälligt utskott, ett tillkännagivande om PRV (bet. 2001/02:NU1). Riksdagen anmodade då regeringen att *skyndsamt* finna en lösning så att kravet på PRV att kungöra i Post- och Inrikes Tidningar (PoIT) vad som införs i aktiebolagsre-

gistet kan slopas. Enligt utskottets mening är detta publiceringskrav ineffektivt och kostnadskrävande.

Utskottet redovisade i det då aktuella betänkandet sakförhållandet, som innebär att det enligt aktiebolagslagen (1975:1385) krävs att PRV skall kungöra vad som införs i aktiebolagsregistret i Post- och Inrikes Tidningar. PRV, som finner detta krav kostsamt och ineffektivt, har i stället förordat att uppgifterna skall kungöras elektroniskt via Internet i en s.k. elektronisk tidning.

Frågan har varit föremål för utredning. Våren 1999 överlämnade en särskild utredare, regeringsrådet Marianne Eliason, betänkandet PoIT – SAOB (Ds 1999:17) till Justitiedepartementet. Hon föreslog där att alla kungörelser som berör de företagsformer som PRV är registreringsmyndighet för, dvs. aktiebolag, handelsbolag, ekonomiska föreningar, m.fl., skall tas in i en tidning som ges ut av PRV. En elektronisk kungörelsetidning framstod för utredaren som ett intressant alternativ, och hon ansåg därför att formerna för kungörandet hos PRV skulle utredas innan någon förändring beträffande kungörelseannonseringen i PoIT genomförs. Samtidigt gäller att intäkterna från annonsering i PoIT finansierar utgivningen av Svenska Akademiens ordbok (SAOB). Intäkterna från PRV:s annonser svarar för cirka två tredjedelar av PoIT:s annonsintäkter. Utredaren föreslog att staten skall överta PoIT från Svenska Akademien. Akademien skulle, enligt utredarens förslag, kompenseras genom att staten avsätter medel till en fond som förvaltas av Akademien och vars avkastning används till finansiering av ordboken. Det belopp som måste skjutas till för finansieringen av Akademiens arbete med SAOB beräknades till närmare 11 miljoner kronor per år.

Utskottet konstaterade att utredningsbetänkandet inte hade remissbehandlats. Ett skäl är att utredaren inte lämnat något förslag till finansiering, vilket Finansdepartementet kräver. Utskottet noterade också att frågan kompliceras genom att den berör fyra departement, nämligen Justitiedepartementet (som ansvarar för utredningen), Näringsdepartementet (som ansvarar för PRV), Kulturdepartementet (som ansvarar för SAOB) och Finansdepartementet (som ansvarar för de statsfinansiella effekterna).

Utskottets ställningstagande

I budgetpropositionen sägs nu (s. 25) att en promemoria med förslag om elektroniskt kungörande bereds i Regeringskansliet och kommer att remitteras under hösten 2002. Någon hänvisning till eller erinran om riksdagens begäran görs dock inte i propositionen, vilket utskottet finner anmärkningsvärt. Tillkännagivanden är ett instrument som riksdagen förfogar över för att anmoda regeringen att vidta åtgärder i en fråga. Det får inte uppstå en situation där det kan skapas ett intryck av att regeringen inte tillmäter detta instrument dess rättmätiga betydelse.

Enligt utskottets mening borde regeringen vidare ha hanterat frågan med den skyndsamhet som riksdagen begärde. Så har inte varit fallet. Den promemoria som omnämns i propositionen inkom till regeringen från PRV i september 2002 och innehåller förslag till ändringar i lagar och förordningar som

krävs för att PRV:s publiceringskrav skall kunna slopas. I propositionen sägs att remiss av promemorian skall äga rum under hösten 2002, men någon remiss har ännu inte skickats ut.

Sammantaget är utskottet alltså mycket kritiskt till hur regeringen har handlagt frågan. Ur principiell synpunkt är det viktigt att utskottsinitiativ och tillkännagivanden från riksdagen tas om hand på ett adekvat sätt av regeringen. Det är också väsentligt att regeringen håller riksdagen informerad om hur hanteringen av en fråga fortlöper.

Med hänvisning till det anförda anser utskottet att riksdagen nu bör göra ett förnyat tillkännagivande till regeringen i frågan. Regeringen bör sålunda anmodas att utan ytterligare dröjsmål lägga fram förslag för riksdagen så att erforderliga lagändringar kan träda i kraft senast den 1 januari 2004. Regeringen måste också tillse att frågan om finansieringen av Svenska Akademiens ordbok får en lösning, så att detta inte tillåts utgöra något hinder för ändringen av kungörelsekravet.

Reservationer

Utskottets förslag till riksdagsbeslut och ställningstaganden har föranlett följande reservationer. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Målen för och inriktningen av näringspolitiken (punkt 1)

av Mikael Odenberg (m), Eva Flyborg (fp), Maria Larsson (kd), Ola Sundell (m), Yvonne Ångström (fp), Åsa Torstensson (c) och Ulla Löfgren (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 1 borde ha följande lydelse:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 1. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2002/03:Fi231 yrkande 10, 2002/03:Sf226 yrkande 2, 2002/03:N2 yrkande 1, 2002/03:N202, 2002/03:N207 yrkande 7, 2002/03:N215, 2002/03:N227 yrkande 1, 2002/03:N263 yrkande 1, 2002/03:N287, 2002/03:N291, 2002/03:N304 yrkande 2, 2002/03:N392 yrkande 1, 2002/03:N395 yrkandena 1, 2 och 19 och 2002/03:A314 yrkande 6 och bifaller delvis motion 2002/03:N306 yrkande 1.

Ställningstagande

Vår syn på näringspolitikens inriktning överensstämmer med den som redovisas i de här aktuella motionerna från företrädare för Moderata samlingspartiet, Folkpartiet liberalerna, Kristdemokraterna och Centerpartiet. Ett framgångsrikt företagande är den absolut viktigaste förutsättningen för välstånd. Utan ett livskraftigt näringsliv och ett gott företagsklimat är det omöjligt att skapa tillräckliga resurser för en fungerande sjukvård, en bra skola och en värdig äldreomsorg. Det måste bli enklare att starta och driva företag. Globalisering, liberalisering och informationsteknikens snabba utveckling öppnar enorma möjligheter för dem som förstår att göra sig attraktiva genom att skapa ett internationellt konkurrenskraftigt klimat för arbete och företagande. Inte bara de svenska företagen utan i högsta grad Sverige som land befinner sig därmed i en knivskarp konkurrenssituation.

Det nationella näringsklimatet måste formas så att Sverige klarar av att tävla med de mest konkurrenskraftiga delarna av världen i fråga om goda villkor för företagande och investeringar. Omvärldsförståelse och förändringsbenägenhet i politiken är helt avgörande för Sveriges framtida position. Det är i detta perspektiv förödande att klamra sig fast vid stela modeller, rigida arbetsmarknadsregler och världens högsta skattetryck. Tillkomsten av jobb bygger på en tillväxt bland de små och medelstora företagen.

Statens roll i näringspolitiken skall främst vara att sätta ramar för och övervaka spelreglerna på marknaden, ansvara för samhällsplanering och infrastruktur samt att skapa förutsättningar för långsiktig tillväxt. När staten agerar såväl domare som spelare på marknaden är risken stor att konkurrensen snedvrids och att investeringar inte görs på ett optimalt sätt i de företag som har de bästa förutsättningarna.

Negativa attityder till småföretagande har under lång tid påverkat företagsstrukturen. Villkoren för företagande har helt anpassats till storföretagen, vilket i förlängningen lett till en bristande mångfald av medelstora, växande företag, något som finns i många andra länder. Av Sveriges cirka en halv miljon företag är den överväldigande majoriteten enmansföretag, och bara 3 % har fler än 20 anställda.

Framväxt av nya företag inom tjänste- och servicesektorerna har effektivt hindrats genom den offentliga sektorns kraftiga utbyggnad och monopol. Världens största offentliga sektor har krävt världens högsta skatter, vilket ytterligare har bromsat tillkomst av företag och tillväxt. Den arbetsintensiva privata tjänstesektorn som fungerat som sysselsättningsmotor i exempelvis Förenta staterna har utvecklats betydligt långsammare i Sverige.

Nyföretagandet har minskat under år 2001, och antalet nystartade företag ligger nu på den lägsta nivån sedan början av 1990-talet. Regeringen konstaterar själv i budgetpropositionen att nedgången mellan åren 2000 och 2001 uppgick till 8 % (från 38 745 till 35 570 företag) enligt ITPS-rapporten Nyföretagandet i Sverige 2000 och 2001 (S 2002:008). Senast nyföretagandet minskade dessförinnan var mellan åren 1997 och 1998, konstaterar regeringen vidare. Dessutom ökade antalet företagskonkurser med 10 % mellan åren 2000 och 2001, uppger regeringen. Regeringens egna redovisningar visar alltså på hur allvarlig situationen är.

Ytterligare belägg för allvaret i situationen när det gäller nyföretagandet har nyligen presenterats i en internationell undersökning, Global Entrepreneurship Monitor 2002 (GEM). I denna analyseras internationellt entreprenörskap (definierat som antalet individer som startat ett företag, vilket är högst tre och ett halvt år gammalt, eller som håller på att starta ett företag) och dessa företags betydelse för tillväxt och välstånd. Analyserna har genomförts sedan år 1998. Årets rapport baseras på officiell statistik och 114 000 intervjuer i 37 länder med motsvarande 65 % av den globala arbetskraften och 92 % av global BNP. För Sverige redovisas bl.a. följande uppgifter:

- Sverige ligger på 31:a plats av 37 medverkande länder när det gäller entreprenörskap, och Sverige tillhör de länder där entreprenörskapet minskat mest mellan åren 2000 och 2002.

- Få företag (3 %) startas i Sverige av den anledningen att man ser framtida vinstmöjligheter, jämfört med t.ex. Förenta staterna (10 %), Israel (9 %), Irland och Kanada (8 %) samt Norge (7 %).

- Per hundra invånare startas 2,5 nya företag av kvinnor i Sverige, medan genomsnittet för de 37 länderna är dubbelt så högt och i Förenta staterna tre gånger så högt.

– Sverige framstår som starkt när det gäller tillgång på venture capital (riskkapital till onoterade företag), men tillhör de svagare när det gäller kapital från företagsänglar (förmögna personer som investerar i uppbyggnad av entreprenörsföretag) och andra informella källor (släkt och vänner).

– Sverige ligger näst sist i fråga om andel familjeföretag bland entreprenörsföretagen (dock baserat på uppgifter från endast 10 av de 37 länderna).

I rapporten studeras också vilka ekonomisk-politiska insatser som har störst inverkan på högteknologiskt och nyskapande entreprenörskap, dvs. den typ av entreprenöriell aktivitet som är viktigast för tillväxt. Av ca 30 olika typer av ekonomisk-politiska instrument har följande störst inverkan på entreprenöriella aktiviteter: en av regeringen väldefinierad entreprenörskapspolicy; regleringar som inte hämmar entreprenörskap; fungerande konkurrens; universitets- och högskoleutbildning; tillgång till och utnyttjande av IT; fungerande immateriella rättigheter; tillgång till såddkapital via informellt kapital (affärsänglar, familj, vänner).

I stället för den nedgång i nyföretagandet som skett, måste nu en ökning komma till stånd. För detta krävs en annan näringspolitik än den som regeringen bedriver.

Sverige behöver en god företagarpolitik, vilket omfattar en mängd förändringar inom områdena skatter, arbetsmarknad, konkurrens, regelförenkling och Europaengagemang. Grundläggande är att i hela samhället förändra attityderna till företagande och entreprenörskap. Det måste skapas ett gott företagar klimat så att fler kvinnor och män vill – och vågar – starta och driva företag och anställa medarbetare. För att Sverige skall få en växande företagsamhet måste entreprenörskap och företagande löna sig bättre än det gör för närvarande.

Riksdagen bör ställa sig bakom vad vi här har anfört beträffande inriktningen av näringspolitiken. Därmed blir samtliga här aktuella motioner i sak tillgodosedda i berörda delar.

2. Regelförenkling m.m. (punkt 3)

av Mikael Odenberg (m), Ingegerd Saarinen (mp), Eva Flyborg (fp), Maria Larsson (kd), Ola Sundell (m), Yvonne Ångström (fp), Åsa Torstensson (c) och Ulla Löfgren (m).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att utskottets förslag under punkt 3 borde ha följande lydelse:

3. Riksdagen lägger regeringens skrivelse 2002/03:8 till handlingarna och tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i reservation 2. Därmed bifaller riksdagen motionerna 2002/03:N1 yrkandena 1 och 3–5 och 2002/03:N2 yrkandena 4–6 och bifaller delvis motionerna 2002/03:Kr264 yrkande 4, 2002/03:N1 yrkande 2, 2002/03:N2 yrkandena 2 och 3, 2002/03:N207 yrkande 4, 2002/03:N211 yrkandena 1–3, 2002/03:N226 yrkande 3, 2002/03:N227 yrkande 5, 2002/03:N250, 2002/03:N251, 2002/03:N263 yr-

kandena 5 och 6, 2002/03:N266 yrkande 3, 2002/03:N269 yrkande 5, 2002/03:N277, 2002/03: N306 yrkandena 23–27, 2002/03:N343 yrkande 1, 2002/03:N356, 2002/03: N392 yrkande 2, 2002/03:N395 yrkande 7 och 2002/03:N396 yrkandena 26, 28 och 30–32.

Ställningstagande

Vi anser – i likhet med vad som anförs i bl.a. motionerna 2002/03:N2 (m, fp, kd, c) och 2002/03:N1 (mp) – att regelförenklingsarbetet är av största vikt för att Sverige skall kunna utvecklas som företagarnation.

Kostnaderna för ett svenskt företag med 1–19 anställda för att administrera skatte-, arbetsmarknads- och miljöreglerna är, som tidigare redovisats, enligt en OECD-beräkning ca 30 000 kr per anställd och år. Motsvarande kostnader är för företag med 20–49 anställda ca 21 000 kr och för företag med 50–500 anställda ca 6 000 kr. Appliceras dessa siffror på det totala beståndet av företag, kan företagens kostnader för att administrera lagar, regler och föreskrifter beräknas till minst 50 miljarder kronor per år.

Om det är alltför krångligt att starta och driva företag, blir effekten färre företag. Småföretag tillväxer heller inte i den utsträckning som är möjligt och önskvärt, om byråkratin är för omfattande och regelverket för krångligt. Om det föreligger onödiga hinder mot produktutveckling och investeringar är det vidare en risk för att storföretagen investerar på annat håll, där lagstiftningen är enklare än i Sverige. Samtidigt bör det betonas att samhället har behov av effektiva regelsystem för skydd av människors liv och hälsa, miljöskydd och säkerhet.

I många av Sveriges konkurrentländer pågår ett aktivt arbete med att minska företagens regelbörda. I Nederländerna har sålunda, som redovisats, parlamentet beslutat att företagens kostnader för att hantera regelverket skall minskas med 25 %, varav en minskning med 10 % uppnåddes under den förra fyraårsperioden.

Vi föreslår att riksdagen genom ett tillkännagivande skall uttala att under innevarande mandatperiod skall en genomgång göras av hela det regelverk som berör företagandet, så att onödiga och krångliga regler kan tas bort. Det bör också sättas upp ett kvantitativt mål för regelförenklingsarbetet, i syfte att redan under innevarande mandatperiod påtagligt minska företagens kostnader för administration av regelverket. Med ett tillkännagivande av riksdagen i enlighet med det sagda tillgodoses motionerna 2002/03:N2 (m, fp, kd, c) och 2002/03:N1 (mp) i berörda delar.

För att det nyssnämnda målet skall kunna uppnås är det viktigt att takten i regelförenklingsarbetet ökar redan under år 2003, jämfört med tidigare år. Ett instrument för att åstadkomma detta är att det tas fram ett mått som kan visa hur regelbördan utvecklas. Därför bör det tas fram en mätmetod som skall vara färdig att använda redan under år 2003. Mätmetoden skall vara utformad i enlighet med den mätmetod som OECD använder. När det gäller de oberoende granskningar som OECD genomför av olika länders regelförenklingsarbete har regeringen tidigare sagt sig vara intresserad av en sådan. I den nu

aktuella skrivelsen säger regeringen dock endast i vaga ordalag att den alltjämt överväger tidpunkten för en granskning. Vi finner inte detta acceptabelt, utan anser det angeläget att regeringen under kalenderåret 2003 inger anmälan till OECD med begäran om granskning av regelförenklingsarbetet i Sverige. Genom en sådan granskning kan värdefull kunskap om Sveriges position i en internationell jämförelse erhållas. Riksdagen bör genom sitt tillkännagivande anmoda regeringen att dels fastställa mätmetoder, dels inge anmälan till OECD i enlighet med vad vi här har anfört. Därmed blir motion 2002/03:N1 (mp) tillgodosedd i de båda aktuella avseendena och tillstyrks.

Ytterligare ett område där vi anser att det krävs omedelbara åtgärder från regeringen gäller regelverket vid en företagsstart. I Sverige fordras att en blivande företagare kontaktar ett stort antal myndigheter, och ett stort antal blanketter skall beställas och fyllas i. I många fall behöver företagaren få förtydliganden av blanketterna och måste då försöka få tag på rätt person, vilket kan försvåras genom begränsningar i telefontid. Efter det att blanketter sänts in, kan det ibland ta lång tid innan företagaren får besked. Mot denna bakgrund är det inte förvånande att många personer drar sig för att starta företag. Därför anser vi att det bör sättas upp en bestämd tid, inom vilken myndigheterna måste ha svarat eller handlagt ett ärende. Generellt sett måste myndigheterna förbättra sin service gentemot företagen och i större utsträckning kunna fungera som "lots" i sina kontakter med företagen. Riksdagen bör genom sitt tillkännagivande anmoda regeringen att vidta åtgärder i enlighet med vad vi nu har anfört. Därmed blir motion 2002/03:N2 (m, fp, kd, c) helt tillgodosedd i de båda aktuella avseendena och tillstyrks.

Med det anförda tillstyrker vi alltså motionerna 2002/03:N2 (m, fp, kd, c) och 2002/03:N1 (mp) i de delar som angivits. Övriga yrkanden i dessa motioner, liksom de övriga här aktuella motionsyrkandena, blir därmed också i sak tillgodosedda. Riksdagen bör vidare lägga regeringens redogörelse för regelförenklingsarbetet till handlingarna.

Särskilda yttranden

Utskottets beredning av ärendet har föranlett följande särskilda yttranden. I rubriken anges inom parentes vilken punkt i utskottets förslag till riksdagsbeslut som behandlas i avsnittet.

1. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv (punkt 4)

av Mikael Odenberg, Ola Sundell och Ulla Löfgren (alla m).

I riksdagen finns en majoritet – bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister – för förslagen i budgetpropositionen för budgetåret 2003 om ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena samt beräkningen av statens inkomster avseende år 2003 i den statliga budgeten. Samma majoritet har också uttalat sitt stöd gällande beräkningen av det offentliga utgiftstaket samt förslaget om preliminärt utgiftstak för år 2004.

Moderata samlingspartiet har i parti- och kommittémotioner förordat en annan inriktning av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Ett övergripande mål för den ekonomiska politiken bör vara en sänkt utgiftskvot. För detta krävs såväl en moderniserad arbetsmarknad och avregleringar som sänkta skatter och lägre offentliga utgifter.

Våra förslag syftar till att skapa förutsättningar för ett ekonomiskt, kulturellt och socialt växande Sverige. Vi vill satsa på en utbildning som ger alla större möjligheter till ett rikare liv. Genom en större enskild sektor och ett starkare civilt samhälle kan både företag och människor växa. Ännu fler kan komma in på den ordinarie arbetsmarknaden, och den sociala tryggheten ökar också i andra bemärkelser genom att hushållen får en större ekonomisk självständighet. Friheten att välja bidrar till mångfald, en bättre kvalitet och en större trygghet. De enskilda människorna får ett större inflytande över sina liv.

Vi har föreslagit en långtgående växling från subventioner och bidrag till omfattande skattesänkningar för alla, främst låg- och medelinkomsttagare. Samtidigt värnar vi om de människor som är i störst behov av gemensamma insatser och som har små eller inga möjligheter att påverka sin egen situation. Vi slår också fast att det allmänna skall tillföras resurser för att på ett tillfredsställande sätt kunna genomföra de uppgifter som måste vara gemensamma. Avsevärda resurser tillförs t.ex. för att bryta den ökade sjukfrånvaron och de ökande förtidspensioneringarna.

Vårt budgetalternativ – med förslag till utgiftstak, anslagsfördelning och skatteförändringar – bör ses som en helhet, där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat från de andra. Då riksdagens majoritet har fattat beslut om en annan inriktning av politiken, deltar vi inte i utskottets beslut avseende punkt 4 om anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv. I finansutskottets betänkande 2002/03:FiU1 om utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna har företrädarna för Moderata samlingspartiet i en reservat-

ion lagt fram förslag till totala utgifter på statsbudgeten och fördelning på utgiftsområden. När det gäller det här aktuella utgiftsområdet 24 Näringsliv innebär den föreslagna ramen en minskning med 289 miljoner kronor jämfört med riksdagens beslut. Hur den minskade ramen borde fördelas på olika anslag framgår av motion 2002/03:N357 (m) och av bilaga 2.

Det krävs en rad förändringar för att Sverige skall bli ett land som bättre än andra attraherar och stimulerar företagande. Det handlar bl.a. om en ny och förenklad företagsform, avvecklade etableringshinder för småföretagare, regelförenklingar utan dröjsmål, ökad rättssäkerhet, en företagarevänligare miljöbalk, en öppen och rörlig arbetsmarknad, bättre konkurrensvillkor, slopad överbeskattnings av företagande och investeringar, förbättrad etableringsfrihet och upphandling, trygghet för företagare, avpolitiserad energiförsörjning och en modern infrastruktur.

De prioriteringar som görs i budgetpropositionen för utgiftsområde 24 Näringsliv bidrar enligt oss i mycket ringa utsträckning till ett förbättrat företagsklimat. Vi finner därför att en rad förändringar är angelägna.

Anslaget (38:2) Näringslivsutveckling m.m. får användas till s.k. näringslivsfrämjande åtgärder, vilket i praktiken bl.a. innebär subventioner som snedvrider konkurrensen och förhindrar nyskapande och utveckling. Vi anser därför att budgetutrymmet för sådana åtgärder måste minska och att anslaget borde ha minskats med 44 miljoner kronor.

Konkurrensverket bedriver ett viktigt arbete, varför vi vill satsa ytterligare ekonomiska medel på detta. Det vore lämpligt om en del av verkets resurser används för att påvisa de konkurrenssnedvridningar som är en följd av offentliga sektorns monopol samt kommunalt och statligt ägande av bolag som konkurrerar med privata företag. Anslaget (38:16) borde ha höjts med 3 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att anslaget (38:20) Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m. i huvudsak skall användas till omstrukturering av vissa statligt ägda företag m.m. Dock är det oklart vilka försäljningar av statligt aktieinnehav regeringen planerar, varför det inte kan uteslutas att medlen i praktiken är tänkta att användas till förvaltning av statligt ägda bolag. Detta är, enligt vår mening, oacceptabelt. Förvaltningen skall bolagen själva stå för, och kostnader som uppstår i samband med de försäljningar som förhoppningsvis sker i framtiden skall täckas av försäljningsintäkten. Därmed skulle anslaget som nu är upptaget med 25 miljoner kronor kunna tas bort.

Anslaget (39:6) för näringslivsutveckling i Östersjöområdet bör ses som en del av stödet till Central- och Östeuropa. Stödets struktur är inte i överensstämmelse med de behov som föreligger, varför anslaget som är upptaget med 200 miljoner kronor bör upplösas och medel i stället tillföras det ordinarie anslaget gällande samarbete med Central- och Östeuropa under utgiftsområde 7 Internationellt bistånd.

Konsumentverket bör renodla sin verksamhet och bli mer avgiftsfinansierat genom att tillhandahålla tjänster som överensstämmer med konsumenter-

nas efterfrågan. Därmed kan anslaget (40:2) minskas med 20 miljoner kronor. Konsumentorganisationerna bör vidare bedriva en verksamhet som i högre grad än för närvarande är självfinansierad. Därmed kan en besparing på det sistnämnda anslaget (40:5) med 3 miljoner kronor göras. Den mest angelägna delen av verksamheten, som inte får utsättas för besparingar, är den verksamhetsgren som är inriktad på att nå de grupper som vanligtvis inte nås av konsumentinformation, t.ex. invandrare, funktionshindrade, barn och ungdomar.

2. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv (punkt 4)

av Eva Flyborg och Yvonne Ångström (båda fp).

I riksdagen finns en majoritet – bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister – för förslagen i budgetpropositionen för budgetåret 2003 om ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena samt beräkningen av statens inkomster avseende år 2003 i den statliga budgeten. Samma majoritet har också uttalat sitt stöd gällande beräkningen av det offentliga utgiftstaket samt förslaget om preliminärt utgiftstak för år 2004.

Folkpartiet liberalernas budgetförslag för år 2003 innebär i sina huvuddrag sänkta skatter på arbete och företagande som syftar till att uppnå en långsiktig och uthållig tillväxt. Det syftar också till en mer rättvis skattepolitik för bl.a. barnfamiljer. Våra utgiftsökningar avser främst bistånd, utbildning, vård och omsorg, förbättringar för handikappade, åtgärder mot ohälsan samt satsningar på miljö och rättssäkerhet.

Vårt förslag till utgiftsram för utgiftsområde 24 Näringsliv har, som nämnts, avslagits i budgetprocessens första steg. Då Folkpartiets budgetförslag är en helhet är det i detta andra steg av budgetprocessen inte meningsfullt att delta i beslut avseende fördelning på olika anslag inom utgiftsområdet. Vi deltar således inte i utskottets beslut avseende punkt 4 om anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv. I finansutskottets betänkande 2002/03:FiU1 om utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna har företrädarna för Folkpartiet i en reservation lagt fram förslag till totala utgifter på statsbudgeten och fördelning på utgiftsområden. När det gäller det här aktuella utgiftsområdet 24 Näringsliv innebär den föreslagna ramen en minskning med 404 miljoner kronor jämfört med riksdagens beslut. Hur den minskade ramen borde fördelas på olika anslag framgår av motionerna 2002/03:Fi232 (fp) och 2002/03:N263 (fp) och av bilaga 2. I det följande redovisar vi vilken fördelning på anslag inom utgiftsområde 24 som förordats av Folkpartiet.

Folkpartiet föreslår en radikal reform av företagsklimatet i Sverige i syfte att få fler nya och växande företag. Vägen dit går över sänkta skatter på företagande, färre och enklare regler som styr företagandet samt ett värnande av den fria konkurrensen. Vi föreslår bl.a. att ett mätbart mål för förenklingsarbetet skall sättas upp. Kartellsamarbete skall kriminaliseras och beläggas med höga böter.

Vi anser att ökade medel borde ha satsats på Konkurrensverket och på konkurrensforskningen. De båda berörda anslagen (38:16 och 38:17) borde ha ökats med 10 respektive 6 miljoner kronor. I motion 2002/03:Bo290 (fp)

förordas också ökade medel till Konkurrensverket – här med hänvisning till att konkurrensen inom byggsektorn måste skärpas. Ett viktigt led i arbetet med att skapa en fungerande byggmarknad är att Konkurrensverket ges möjligheter att genomföra en effektiv övervakning av att gällande konkurrensregler verkligen efterföljs. En ökning av anslaget till åtgärder på konsumentområdet borde vidare ha skett – med 5 miljoner kronor.

Olika utredningsorgan har kritiserat de s.k. Östersjömiljarderna. Anslaget (39:6) borde dras in. Även anslaget (38:20) till kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag borde slopas. Därutöver borde en neddragning ha skett på Vinnovas FoU-anslag (26:2) och på anslaget (38:14) till rymdverksamhet – med 100 miljoner kronor för vardera anslaget.

3. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv (punkt 4)

av Maria Larsson (kd).

I riksdagen finns en majoritet – bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister – för förslagen i budgetpropositionen för budgetåret 2003 om ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena samt beräkningen av statens inkomster avseende år 2003 i den statliga budgeten. Samma majoritet har också uttalat sitt stöd gällande beräkningen av det offentliga utgiftstaket samt förslaget om preliminärt utgiftstak för år 2004.

Kristdemokraterna har i parti- och kommittémotioner förordat en annan inriktning av den ekonomiska politiken och budgetpolitiken än den regeringen och dess stödpartier föreslår. Kristdemokraterna anser att näringspolitiken huvudsakligen skall bedrivas med generella medel. Historien visar att statligt stöd och detaljstyrning är mindre effektivt än att inrikta insatserna på att undanröja hinder och att skapa ett allmänt gott näringsklimat. Kristdemokraternas näringspolitik innebär att en lång rad, framför allt för småföretagen, skadliga skatter skall reduceras eller slopas. Detta skapar förutsättningar för att också minska statens kostnader för olika former av stöd till näringslivet.

Kristdemokraternas budgetalternativ – med förslag till utgiftstak, anslagsfördelning och skatteförändringar – bör ses som en helhet, där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat från de andra. Då riksdagens majoritet har fattat beslut om en annan inriktning av politiken, deltar jag inte i utskottets beslut avseende punkt 4 om anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv. I finansutskottets betänkande 2002/03:FiU1 om utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna har företrädaren för Kristdemokraterna i en reservation lagt fram förslag till totala utgifter på statsbudgeten och fördelning på utgiftsområden. När det gäller det här aktuella utgiftsområdet 24 Näringsliv innebär den föreslagna ramen en minskning med 353 miljoner kronor jämfört med riksdagens beslut. Hur den minskade ramen borde fördelas på olika anslag framgår av motion 2002/03:N395 (kd) och av bilaga 2. I det följande redovisar jag vilken fördelning på anslag inom utgiftsområde 24 som förordats av Kristdemokraterna.

Ett nytt anslag – Regionalt innovations- och produktutvecklingsstöd – borde ha införts. Det är viktigt att näringslivets regionalt förankrade och

regionalt ägda institutioner tillvaratas för förmedling av bl.a. statliga resurser. Kristdemokraterna anser det vara av största betydelse att det utgår stöd till de nätverk som utgör en grundstomme i utvecklingen av svensk industriverksamhet. Ett sådant är IUC-nätverket, som består av ett tjugotal självständiga bolag runt om i landet, med de lokala och regionala näringslivet som majoritetsägare. IUC fungerar som en utvecklingsresurs för de regionala företagen och fokuserar på att skapa industriell tillväxt genom utveckling av produkter, teknik och kompetens. Det s.k. UPA-uppdraget (uppsökande verksamhet, produktutveckling och avknoppning) bör utvecklas i enlighet med den s.k. Bennet-Johnsson-gruppens förslag. Medel till UPA-uppdraget förmedlas för närvarande via Almi. Kristdemokraterna anser att rollerna bör renodlas så att Almi står för rådgivning, men att statliga medel bör gå direkt till IUC-bolagen. De är självständiga aktörer som kanaliseras hjälp över olika trösklar fram till en företagsstart. Ett nytt anslag borde alltså ha inrättats, och 30 miljoner kronor borde ha anvisats för år 2003 för att ytterligare stärka den framgångsrika och fungerande verksamhet som IUC-bolagen bedriver.

När det gäller anslaget (26:1) till Vinnovas förvaltningskostnader borde, med hänsyn till det ekonomiskt osäkra läget och för att finansiera kristdemokratiska reformer som förbättrar generellt för företagen, en besparing med 5 miljoner kronor ha gjorts.

Den ökning av Vinnovas FoU-anslag (26:2) med 30 miljoner kronor som regeringen har föreslagit som en engångssatsning för uppbyggnad av ett nationellt inkubatorprogram borde inte genomföras. I stället borde, som nämnts, motsvarande medel satsas för att stärka IUC-bolagens funktion som inkubatorer.

Beträffande Nuteks förvaltningsanslag (38:1) borde, med hänvisning till det stora anslagssparande som antas för år 2002, en minskning ha skett med 15 miljoner kronor. Under Nuteks anslag (38:2) för näringslivsutveckling, m.m. aviserar regeringen en satsning på 20 miljoner kronor för att utveckla ett designprogram som skall främja näringslivsutvecklingen på området. Kristdemokraterna ställer sig tveksamma till den sortens kortsiktiga projekt och menar att långsiktiga strukturella reformer av generell karaktär är till större nytta för näringslivet. Därför borde en neddragning med 20 miljoner kronor ha gjorts på anslaget.

En besparing med 5 miljoner kronor borde ha gjorts på förvaltningsanslaget (38:3) för ITPS. Detta med hänvisning till anslagssparandet från år 2001 och det föreslagna höjda anslaget för år 2003.

När det gäller turistfrämjande (38:4) borde 5 miljoner kronor utöver regeringens förslag ha anvisats för att finansiera ökade satsningar på marknadsföringen av Sverige som turistland. Sverige har en stor potential att utvecklas som turistland, och turistnäringen skapar stora värden i form av arbetstillfällena och skatteintäkter. En god marknadsföring av Sverige är av största betydelse för att attrahera ytterligare turister. Ökade medel till marknadsföring av Sverige som turistland har också föreslagits i motionerna 2002/03:N226 (kd) och 2002/03:N391 (kd).

Beträffande anslaget (38:5) till Sveriges geologiska undersökningsverksamhet m.m. kan konstateras att antalet nya undersökningstillstånd ligger på en lägre nivå än tidigare år, nästan på samma låga nivå som bottennivån under åren 1992 och 1993. Vad gäller ansökningar om förlängning av befintlig prospektering är dessa lika många som tidigare år, dock sökes förlängning med endast ett år i stället för som brukligt tre år. Detta beror sannolikt på konjunkturbedömningar och inväntandet av förändringar i minerallagen. Med hänsyn till det nämnda och att det finns ett betydande anslagssparande år 2001 borde en besparing på Bergsstatens verksamhet ha kunnat ske, med 15 miljoner kronor.

På anslaget (38:14) Rymdverksamhet borde en besparing med 10 miljoner kronor ha gjorts.

Kristdemokraterna vill öka Konkurrensverkets möjligheter att driva viktiga konkurrens mål och anslaget (38:16) borde därför ha höjts med 5 miljoner kronor. Dessutom borde Nämnden för offentlig upphandling (NOU) göras till en självständig del av Konkurrensverket, och därför borde 3,7 miljoner kronor föras över från utgiftsområde 2, varifrån NOU för närvarande finansieras.

Företag som är verksamma på en konkurrensutsatt marknad skall, enligt Kristdemokraternas mening, inte ägas av staten. Statliga företag bör alltså avyttras i den takt som marknaden kan absorbera, varvid försäljningen bör finansieras inom bolagen. Anslaget (38:20) till kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m. borde därmed slopas.

Beträffande anslaget (39:2) till Kommerskollegium kan konstateras att regeringens förslag innebär en uppräknig, samtidigt som funktionsansvaret för utrikeshandel inom civilt försvar har försvunnit. I stället borde en besparing på anslaget med 5 miljoner kronor ha gjorts.

Regeringen föreslår för anslaget (39:3) Exportfrämjande verksamhet kraftigt ökade medel om 52 miljoner kronor för utökade satsningar på exportfrämjande åtgärder och för tillskapandet av ett av staten helägt nytt bolag för exportkreditgivning. Detta sker utöver den förstärkning om 45 miljoner kronor för åren 2003 och 2004 som redan beslutats. Kristdemokraterna avvisar dessa satsningar och även bildandet av ett nytt statligt exportkreditinstitut. Mot denna bakgrund borde en besparing med 65 miljoner kronor ha gjorts.

Anslaget (39:6) till näringslivsutveckling i Östersjöregionen borde slopas. Kristdemokraterna ställer sig avvisande till statligt stöd till företagsetableringar utanför Sveriges gränser.

I regeringens förslag till anslag (40:2) till Konsumentverket ingår en IT-satsning på 6 miljoner kronor i syfte att öka konsumentinformationens tillgänglighet och effektivitet. Kristdemokraterna anser att den IT-stödda informationsverksamheten med fördel kan skötas – och till stor del också redan ombesörjs – av andra aktörer, varför denna satsning inte borde ske. Således borde en besparing med 6 miljoner kronor ha gjorts.

Anslaget (40:6) Bidrag till miljömärkning av produkter är ett bidrag till den verksamhet som SIS Miljömärkning AB ansvarar för när det gäller att utveckla och informera om miljömärkning av konsumentvaror. Kristdemokra-

terna anser att detta är en angelägen uppgift och vill dessutom utöka verksamheten till att också innefatta en utveckling av rättvise- och jämställdhetsmärkning av konsumentprodukter. Därför borde anslaget ha ökats med 4 miljoner kronor.

4. Anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv (punkt 4)

av Åsa Torstensson (c).

I riksdagen finns en majoritet – bestående av socialdemokrater, vänsterpartister och miljöpartister – för förslagen i budgetpropositionen för budgetåret 2003 om ekonomiska ramar för de olika utgiftsområdena samt beräkningen av statens inkomster avseende år 2003 i den statliga budgeten. Samma majoritet har också uttalat sitt stöd gällande beräkningen av det offentliga utgiftstaket samt förslaget om preliminärt utgiftstak för år 2004.

Centerpartiets budgetalternativ – med förslag till utgiftstak, anslagsfördelning och skatteförändringar – bör ses som en helhet, där inte någon eller några delar kan brytas ut och behandlas isolerat från de andra. Då riksdagens majoritet har fattat beslut om en annan inriktning av politiken, deltar jag inte i utskottets beslut avseende punkt 4 om anslag m.m. inom utgiftsområde 24 Näringsliv. I finansutskottets betänkande 2002/03:FiU1 om utgiftsramar och beräkning av statsinkomsterna har företrädaren för Centerpartiet i en reservation lagt fram förslag till totala utgifter på statsbudgeten och fördelning på utgiftsområden. När det gäller det här aktuella utgiftsområdet 24 Näringsliv innebär den föreslagna ramen en minskning med 394 miljoner kronor jämfört med riksdagens beslut. Hur den minskade ramen borde fördelas på olika anslag framgår av motion 2002/03:N360 (c) och av bilaga 2.

Centerpartiet vill att Sverige skall vara ett välfärdsland med ett företagsklimat i världstopp. Grunden för välfärden är fler företag som ger nya jobb, tillväxt och ökade skatteintäkter och att entreprenörer tillåts bli framgångsrika. Centerpartiet vill göra det lättare för fler personer att starta, driva och utveckla företag, förbättra möjligheterna att få tillgång till riskkapital, ge företagare lika villkor i försäkringssystemen, minska krångliga regler, underlätta generationsskiften och införa ett nationellt program för kvinnors företagande. Det är viktigt att det blir billigare för företag att anställa personal, och därför vill Centerpartiet sänka arbetsgivaravgifterna. Likaså bör reglerna för beskattning av fåmansbolag reformeras.

Sverige behöver få världens bästa företagsklimat, och det målet nås inte i första hand genom att ”Myndighetssverige” byggs ut. Företagsamhet och tillväxt kommer underifrån, från många kreativa entreprenörer. Centerpartiet är restriktivt till ökad byråkratisering inom svenska myndigheter och sparar därför in på förvaltningskostnader.

Ett nytt anslag borde ha förts upp under utgiftsområde 24. SGU borde sålunda ha tilldelats ett särskilt anslag, Sanering av statlig mark, och 15 miljoner kronor borde ha anvisats. Medlen skulle användas för att bygga upp en effektiv organisation samt för att bedriva en effektiv utrednings- och saneringsverksamhet avseende förorenade områden där staten har verksamhetsan-

svaret. Genom det nya anslaget skulle verksamheten med saneringsåtgärder av de mest prioriterade områdena (riskklasserna 1 och 2) snabbt och effektivt kunna komma i gång. SGU, som bl.a. har erfarenhet av avvecklingen av de statliga oljelagren, är den lämpligaste myndigheten för detta arbete.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Proposition 2002/03:1 (utgiftsområde 24 Näringsliv)

Regeringen föreslår

1. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2003 för ramanslaget 38:14 Rymdverksamhet ingå ekonomiska förpliktelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 1 400 000 000 kronor efter 2003 (avsnitt 3.13.14),
2. att riksdagen bemyndigar regeringen att bilda ett av staten helt ägt aktiebolag för viss exportkreditgivning i syfte att ge svenska exportföretag likartade förutsättningar som andra länders exportföretag (avsnitt 4.8.4),
3. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2003 ikläda staten betalningsansvar intill ett belopp av 200 000 000 000 kronor för exportkreditgarantier (avsnitt 4.8.8),
4. att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2003 ikläda staten betalningsansvar intill ett belopp av 10 000 000 000 kronor för investeringsgarantier (avsnitt 4.8.8),
5. att riksdagen bemyndigar regeringen att för 2003 besluta att Exportkreditnämnden får obegränsad upplättningsrätt i Riksgäldskontoret för skadeutbetalning (avsnitt 4.8.8),
6. att riksdagen bemyndigar regeringen att ändra reglerna för de investeringsgarantier som Exportkreditnämnden utfärdar till att omfatta trepartslån, merfinansiering, utfärdande av garantier i utländsk valuta och täckande av kommersiella risker vid trepartslån (avsnitt 4.8.8),
7. att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2003 för ramanslaget 26:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling besluta om bidrag som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför utgifter på högst 1 900 000 000 kronor under 2004–2008 (avsnitt 6.1.2),
8. att riksdagen för budgetåret 2003 anvisar anslagen under utgiftsområde 24 Näringsliv enligt regeringens förslag i bilaga 2.

Skrivelse 2002/03:8

I skrivelse 2002/03:8 lämnar regeringen en redogörelse för regelförenklingsarbetet med särskild inriktning på små företag.

Motioner med anledning av skrivelsen

2002/03:N1 av Ingegerd Saarinen (mp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om hur företagets kostnader för att hantera regelverket skall minska.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om företagets uppgiftsskyldigheter.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en ny mätmetod.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om hastigheten i regelförenklingsarbetet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör göra en anmälan om en oberoende OECD-granskning.

2002/03:N2 av Mikael Odenberg m.fl. (m, fp, kd, c):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett förbättrat svenskt näringsklimat.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Småföretagsdelegationens förslag skall genomföras.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att en oberoende avregleringsgrupp tillsätts.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om mätbara mål för förenklingsarbetet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det bör sättas upp en bestämd tid inom vilken myndigheten måste ha svarat eller handlagt ett ärende.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om serviceattityden hos svenska myndigheter.

Motioner från allmänna motionstiden

2002/03:Fi230 av Britt Bohlin m.fl. (s, v, mp):

11. Riksdagen anvisar med ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 24 Näringsliv enligt uppställning i motionen.

2002/03:Fi231 av Bo Lundgren m.fl. (m):

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att företagandeklimatet måste förbättras genom minskat krångel, skärpt konkurrens och borttagande av överbeskattningen.

2002/03:Fi232 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

20. (delvis) Riksdagen anvisar för budgetåret 2003 anslagen under utgiftsområde 24 Näringsliv enligt uppställning i motionen.

2002/03:U237 av Göran Lennmarker m.fl. (m):

17. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om Östersjömiljarden.

2002/03:Sf226 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder för nya jobb genom förbättringar för företagande.

2002/03:Kr264 av Kent Olsson m.fl. (m):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om konstnärer som småföretagare.

2002/03:Kr347 av Eva Arvidsson och Inger Nordlander (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om hemslöjdens och slöjdarnas kunnande för att stärka design som ett medel för näringslivsutveckling.

2002/03:MJ487 av Jan Andersson m.fl. (c):

10. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att konsumentorganisationernas roll måste stärkas och stödjas genom att de tilldelas delar av Konsumentverkets anslag.

2002/03:N202 av Rolf Gunnarsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en aktivare företagspolitik.

2002/03:N207 av Sten Tolgfors (m):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om betydelsen av förenkling och avreglering av särskilt mindre företags regelbörda.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om den s.k. Östersjömiljarden.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om sambandet mellan de nationella och lokala förutsättningarna för företagande.

2002/03:N211 av Tobias Krantz (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om minskat krångel för företagandet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att det skall göras lättare att starta och registrera företag, exempelvis via Internet.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en översyn av den offentliga avgiftspolitiken gentemot företagen.

2002/03:N215 av Rolf Gunnarsson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om regeringens inriktning på fördelning kontra tillväxt.

2002/03:N216 av Inger Lundberg m.fl. (s):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om regionala projektmedel för att stimulera användningen av designkompetens i små och medelstora företag.

2002/03:N221 av Tobias Billström (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en sammanslagning av Konkurrensverket och Konsumentverket till en ny myndighet med namnet Kundverket.

2002/03:N226 av Kenneth Lantz (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av att förbättra marknadsföringen om turism i Sverige.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om villkor och betydelse av enklare företagsregler och beskattning på arbete.

2002/03:N227 av Bo Lundgren m.fl. (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att avveckla etableringshinder för småföretagare.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om regelförenklingar.

2002/03:N250 av Henrik S Järrel (m):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av fortlöpande utmönstring av föråldrade och/eller uttjänade regleringar.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en försöksvis inrättad avregleringsdelegation inom Statsrådsberedningen.

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om prövning av ett system med s.k. solnedgångsparagrafer inom vissa lagområden.

2002/03:N251 av Bengt-Anders Johansson (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av ett lockande småföretagsklimat.

2002/03:N260 av Ingegerd Saarinen m.fl. (mp):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av en nationell satsning på miljödriven näringslivsutveckling.

2002/03:N263 av Eva Flyborg m.fl. (fp):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om företagspolitiken.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om minskat krångel för företagande.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett mätbart mål för förenklingsarbetet.
15. Riksdagen anvisar med ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 24 Näringsliv enligt uppställning i motionen.

2002/03:N266 av Helena Bargholtz (fp):

3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en förenklingskommission för att se över regelverken med småföretagarna i glesbygden.

2002/03:N269 av Per Westerberg m.fl. (m):

5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om förenkling av regelverken för småföretag.

2002/03:N277 av Tomas Högström (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om betydelsen av förändrade lagar för att underlätta för företagande.

2002/03:N287 av Anna Lilliehöök (m):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om åtgärder för förbättrat företagarklimat.

2002/03:N291 av Mikael Oscarsson (kd):

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som i motionen anförs om att skapa en handlingsplan för att bryta den negativa trenden när det gäller nyföretagande.

2002/03:N296 av *Ingegerd Saarinen och Mona Jönsson (mp)*:

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att skapa ett program med riskkapital för hållbar utveckling som del av satsningen på miljödriven teknikutveckling.

2002/03:N304 av *Mikael Odenberg m.fl. (m)*:

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om generella insatser för ett bättre företagsklimat.

2002/03:N306 av *Maud Olofsson m.fl. (c)*:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att målet skall vara att nyföretagandet skall öka med 20 % fram till år 2006.

23. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att målet för regelförenklingsarbetet skall vara att antalet regler skall minska med 25 % fram till år 2006.

24. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att ett av uppdragen för regelförenklingsarbetet skall vara att undersöka reglerna kring företagande ur ett genusperspektiv.

25. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att genomföra småföretagardelegationens förslag.

26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att införa en solnedgångsprincip innebärande att regler som inte använts på fem år automatiskt upphör att gälla.

27. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om kravet på att myndigheter skall ha samma svarstid som företagare.

2002/03:N343 av *Birgitta Sellén m.fl. (c)*:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att skapa enklare och färre regler för småföretagen.

2002/03:N356 av *Marie Granlund och Lennart Beijer (s, v)*:

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om intensifiering av Simplexarbetet.

2. Riksdagen begär att regeringen återkommer i regeringsskrivelse år 2004 med en redovisning i kvantitativa termer om hur arbetet med ett minskande av regelverket för framför allt de små företagen lyckats.

2002/03:N357 av *Mikael Odenberg m.fl. (m)*:

9. Riksdagen anvisar till utgiftsområde 24 anslag 38:2 Näringslivsutveckling för år 2003 175 562 000 kr.

10. Riksdagen anvisar till utgiftsområde 24 anslag 38:16 Konkurrensverket för år 2003 82 922 000 kr.
11. Riksdagen anvisar till utgiftsområde 24 anslag 38:20 Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m. för år 2003 0 kr.
12. Riksdagen anvisar till utgiftsområde 24 anslag 39:6 Näringslivsutveckling i Östersjöregionen för år 2003 0 kr.
13. Riksdagen anvisar till utgiftsområde 24 anslag 40:2 Konsumentverket för år 2003 87 743 000 kr.
14. Riksdagen anvisar till utgiftsområde 24 anslag 40:5 Åtgärder på konsumentområdet för år 2003 13 025 000 kr.

2002/03:N360 av Åsa Torstensson m.fl. (c):

Riksdagen beslutar att anvisa anslagen under utgiftsområde 24 Näringsliv, med förändringar i förhållande till regeringens förslag, enligt uppställning i motionen.

2002/03:N391 av Lars Lindén m.fl. (kd):

2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om statens uppgift som marknadsförare av Sverige.

2002/03:N392 av Maria Larsson m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om attityder till företagande.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om enklare regler och sänkta skatter under avsnitt 5.1 till 5.14.

2002/03:N395 av Alf Svensson m.fl. (kd):

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om statens roll i näringspolitiken.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om etikens betydelse för en fungerande marknad.
7. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om genomförande av Småföretagsdelegationens förslag.
19. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om näringspolitikens mål.
20. Riksdagen beslutar att för budgetåret 2003 anvisa anslagen under utgiftsområde 24 Näringsliv, med förändringar i förhållande till regeringens förslag, enligt uppställning i motionen.

2002/03:N396 av Ingegerd Saarinen (mp):

26. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att företagens kostnader för att hantera regelverket skall minska.

28. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om företagets uppgiftsskyldigheter.
30. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om en ny mätmetod för att studera regelutvecklingar.
31. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om hastigheten i regelförenklingsarbetet.
32. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att regeringen bör göra en anmälan om en oberoende OECD-granskning.

2002/03:A314 av Anders G Högmark m.fl. (m):

6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om behovet av fler och växande företag.

2002/03:Bo290 av Lars Leijonborg m.fl. (fp):

4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att Konkurrensverket måste ges ökade ekonomiska resurser för att skapa bättre konkurrens.

BILAGA 2Regeringens och riksdagspartiernas förslag till anslag för år 2003 inom utgiftsområde 24
Näringsliv

Belopp i 1 000-tal kronor

Anslag		Anslagstyp	Regeringens förslag	(s, v, mp)	(m)	(fp)	(kd)	(c)
26:1	Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader	(ram.)	110 171				- 5 000	- 8 000
26:2	Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	(ram.)	1 035 541	- 10 000		- 100 000	- 30 000	
38:1	Verket för näringslivsutveckling: Förvaltningskostnader	(ram.)	207 719				- 15 000	- 41 145
38:2	Näringslivsutveckling m.m.	(ram.)	219 562	+ 10 000	- 44 000		- 20 000	- 44 000
38:3	Institutet för tillväxtpolitiska studier: Förvaltningskostnader	(ram.)	72 460				- 5 000	
38:4	Turistfrämjande	(ram.)	91 066				+ 5 000	- 8 048
38:5	Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.	(ram.)	166 792				- 15 000	- 30 767
38:6	Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning	(ram.)	9 228					- 4 061
38:7	Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar m.m.	(ram.)	27 000					

Anslag	Anslagstyp	Regeringens förslag						
		(s, v, mp)	(m)	(fp)	(kd)	(c)		
38:8	Patentbesvärsrätten	(ram.)	14 575					- 956
38:9	Patent- och registreringsverket: Finansiering av viss verksamhet (likvidatorer)	(ram.)	8 000					
38:10	Upprätthållande av nationell metrologi m.m.	(ram.)	26 786					- 6 658
38:11	Elsäkerhetsverket	(ram.)	40 211					- 1 248
38:12	Bidrag till standardisering och FoU inom experimentell teknik m.m.	(ram.)	70 363					
38:13	Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader	(ram.)	21 344					- 5 731
38:14	Rymdverksamhet	(ram.)	512 855		- 100 000		- 10 000	
38:15	Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien	(obet.)	5 359					
38:16	Konkurrensverket	(ram.)	79 922	+ 3 000	+ 10 000		+ 8 700	
38:17	Konkurrensforskning	(ram.)	6 479		+ 6 000			- 184
38:18	Täckande av förluster vid viss garantigivning, m.m.	(ram.)	2 000					
38:19	Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen	(obet.)	15 000					
38:20	Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.	(ram.)	25 000	- 25 000	- 25 000		- 25 000	
38:21	Avgifter till vissa internationella organisationer	(ram.)	6 519					
38:22	Innovations- och produktutvecklingsstöd*	(ram.)					+ 30 000	
38:23	Sanering av statlig mark*	(ram.)						+ 15 000
39:1	Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myndighetsverksamhet	(ram.)	19 207					- 1 473

* = förslag om nytt anslag

Anslag	Anslagstyp	Regeringens förslag						
		(s, v, mp)	(m)	(fp)	(kd)	(c)		
39:2	Kommerskollegium	(ram.)	63 159			- 5 000	- 1 052	
39:3	Exportfrämjande verksamhet	(ram.)	233 956			- 65 000	- 15 000	
39:4	AB Svensk Exportkredits statsstödda exportkreditgivning	(ram.)	141					
39:5	Investeringsfrämjande	(ram.)	70 734				- 15 000	
39:6	Näringslivsutveckling i Östersjöregionen	(ram.)	200 000	- 200 000	- 200 000	- 200 000	- 200 000	
39:7	Avgifter till internationella handelsorganisationer	(ram.)	15 510					
40:1	Marknadsdomstolen	(ram.)	8 539				- 1 932	
40:2	Konsumentverket	(ram.)	107 743	- 20 000		- 6 000	- 17 809	
40:3	Allmänna reklamationsnämnden	(ram.)	20 268				- 4 565	
40:4	Fastighetsmäklarnämnden	(ram.)	9 041				- 1 538	
40:5	Åtgärder på konsumentområdet	(ram.)	16 025	- 3 000	+ 5 000			
40:6	Bidrag till miljömärkning av produkter	(obet.)	4 400			+ 4 000		
Summa			3 542 675	± 0	- 289 000	- 404 000	- 353 300	- 394 167

BILAGA 3

Utskottets förslag till anslag för år 2003 inom utgiftsområde 24 Näringsliv

Företrädarna för (m), (fp), (kd) och (c) har avstått från att delta i beslutet om anslag (se särskilda yttranden 1–4).

Belopp i 1 000-tal kronor

Anslag	Anslagstyp	Utskottets förslag
26:1 Verket för innovationssystem: Förvaltningskostnader	(ram.)	110 171
26:2 Verket för innovationssystem: Forskning och utveckling	ut- (ram.)	1 025 541
38:1 Verket för näringslivsutveckling: valtningskostnader	För- (ram.)	207 719
38:2 Näringslivsutveckling m.m.	(ram.)	229 562
38:3 Institutet för tillväxtpolitiska studier: valtningskostnader	För- (ram.)	72 460
38:4 Turistfrämjande	(ram.)	91 066
38:5 Sveriges geologiska undersökning: Geologisk undersökningsverksamhet m.m.	(ram.)	166 792
38:6 Sveriges geologiska undersökning: Geovetenskaplig forskning	(ram.)	9 228
38:7 Sveriges geologiska undersökning: Miljösäkring av oljelagringsanläggningar m.m.	(ram.)	27 000
38:8 Patentbesvärsrätten	(ram.)	14 575
38:9 Patent- och registreringsverket: Finansiering av viss verksamhet (likvidatorer)	(ram.)	8 000

Anslag	Anslagstyp	Utskottets förslag
38:10 Upprätthållande av nationell metrologi m.m.	(ram.)	26 786
38:11 Elsäkerhetsverket	(ram.)	40 211
38:12 Bidrag till standardisering och FoU inom rimentell teknik m.m.	expe- (ram.)	70 363
38:13 Rymdstyrelsen: Förvaltningskostnader	(ram.)	21 344
38:14 Rymdverksamhet	(ram.)	512 855
38:15 Bidrag till Ingenjörsvetenskapsakademien	(obet.)	5 359
38:16 Konkurrensverket	(ram.)	79 922
38:17 Konkurrensforskning	(ram.)	6 479
38:18 Täckande av förluster vid viss garantigivning, m.m.	(ram.)	2 000
38:19 Medel till AB Göta kanalbolag för upprustning och drift av kanalen	(obet.)	15 000
38:20 Kostnader för omstrukturering och genomlysning av statligt ägda företag m.m.	(ram.)	25 000
38:21 Avgifter till vissa internationella organisationer	(ram.)	6 519
39:1 Styrelsen för ackreditering och teknisk kontroll: Myn- dighetsverksamhet	(ram.)	19 207
39:2 Kommerskollegium	(ram.)	63 159
39:3 Exportfrämjande verksamhet	(ram.)	233 956
39:4 AB Svensk Exportkredits statsstödda portkreditgivning	ex- (ram.)	141
39:5 Investeringsfrämjande	(ram.)	70 734
39:6 Näringslivsutveckling i Östersjöregionen	(ram.)	200 000
39:7 Avgifter till internationella handelsorganisationer	(ram.)	15 510

Anslag	Anslagstyp	Utskottets förslag
40:1 Marknadsdomstolen	(ram.)	8 539
40:2 Konsumentverket	(ram.)	107 743
40:3 Allmänna reklamationsnämnden	(ram.)	20 268
40:4 Fastighetsmäklarnämnden	(ram.)	9 041
40:5 Åtgärder på konsumentområdet	(ram.)	16 025
40:6 Bidrag till miljömärkning av produkter	(obet.)	4 400
Summa		3 542 675

E1